

GORENJSKI GLAS

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA ZA
GORENJSKO

AMNESTY INTERNATIONAL

7. STRAN

10 ljubljanska banka
Temeljna banka Gorenjske
Kranj
Gorenjc in banka — formula prihranka

Janez Stanovnik, predsednik predsedstva SRS na Goreljku:

Prepiramo se okrog senc

Goreljek, 17. decembra - V spomin na tragični dogodek pred 45 leti, ko je na Goreljku na Pokljuki ob nenadnem sovražnikovem napadu izgubilo življenje 79 borcev 3. bataljona Prešernove brigade, je bila tu v soboto večja slovesnost. Zbranim nekdanjim Prešernovcem, vojakom, ki nadaljujejo tradicije te slavne slovenske udarne brigade, številnim občanom Gorenjske, predvsem pa več sto mladim, od katerih se je nekaj skupin peš podalo iz doline v osrčje Pokljuke, je spregovoril predsednik predsedstva SRS Janez Stanovnik.

V svojem govoru je poudaril pomen enot IX. korpusa, katerih del je bila tudi Prešernova brigada, saj so prav te enote osvobajale in postavljale meje najbolj zahodnim predelom Slovenije in Jugoslavije. Nikoli ne smemo pozabiti teh žrtev in dogodkov, kajti prav od tod prihaja veliko sporočilo za današnje dni: vsakemu narodu, vsaki državi je potrebna varnost, varni pa bomo le, če bomo spoštovali svojo obrambo in to oba njena kraka: armado in teritorialno obrambo. Danes pa se, ko nam je najhujše, ko smo na križpotju, kako naprej, prepričamo okrog senc. Steber današnje varnosti je SLO. Postavil in razvil jo je že predsednik Tito na osnovi izkušnje iz 2. svetovne vojne. JLA je prav toliko slovenska kot jugoslovanska. V slovenskem narodu napadov na JLA ni, če pa taka pisanja so, se Slovenci z njim ne strinjamo. Energično je treba prekiniti vse medsebojne prepire z drugimi jugoslovanskimi narodi, saj pripadamo isti družini, izhajamo iz istih korenin.

V kulturnem programu so nastopili pihalni orkester jeseniških železarjev, solist Stanko Praprotnik in recitatorji ZKO Radovljica. Učenka Barbara Rakovec z osnovne šole Staneta Žagarja na Lapanici je prebrala svoj nagradni spis na temo "Zmaga mrtvega bataljona", prvi komandant Prešernove brigade Ivan Javor - Igor pa ji je v imenu Odbora skupnosti borcev Prešernove brigade podaril monografijo Prešernove brigade. Po slovesnosti se je predsednik Stanovnik udeležil tovariškega srečanja v vojašnici na Rudnem polju, kjer so mu izročili plaketo in priznanje Prešernove brigade. Tu so se s predsednikom pogovarjali tudi mladi iz radovljiške občine, D. Dolenc (več o tem berite na 2. strani)

Mladinsko stranpotje, starševski greh

V petek so se ravnatelji slovenskih domov za učence na preddvorskem posvetu dotaknili občutljive, zaradi tajnosti sodnega postopka v javnosti po krivem tudi malo znane teme; tako imenovane mladinskega prestopništva. Čeprav v domovih za učence klasična kazniva dejanja, med katerimi krepko prednjačijo tatvine, niso tak problem kot alkoholizem in neumnosti, ki ga spremljajo, ter različne oblike izživljanja starejših gojencev nad mlajšimi, so nekatere resnice vendarle tako splošne in boleče, da bi jih za svoje obnašanje do mladeži morali poznati vsi vzgojitelji.

Slišali smo, recimo, da v Sloveniji dva do tri tisoč kaznivih dejanj na leto zagreše mladoletniki (na Gorenjskem okrog tristo) in da je zgornja meja letos krepko prebita, še preden bomo iz kolektarja iztrgali zadnji list.

Število kaznivih dejanj med mladoletniki narašča, starostna meja nepridipravov se pomika vse bolj navzdol, pod mejna štirinajsta leta, do katerih za dejanja otrok kazenske odgovarjajo starši. Tatiči postajajo po vzoru velikih filmskih roparjev vse bolj pretekani in izbirni v plenu svojega poželenja. V škofjelški skupini, denimo, ki so jo odkrili nedavno in je kradla zlatino, so bili otroci devetih, desetih let! Narašča tudi število povratnikov.

Odgovori, zakaj, so večalimaj znani. Mladi imajo obilo energije in preveč prostega časa: če

niso ravno navdušeni za šolo, če niso člani kakšnega športnega, kulturnega ali ustvarjalnega krožka oziroma društva in če jih starši ne sprašujejo, kod hodijo in kaj počnejo, v svojih že po naravi "težavnih" najstniških letih pred vrstniki pač najlaže zablistajo kot negativni junaki.

Težino bremena odgovornosti za stranpoti mladih nosijo starši, dokazujejo poklicni vzgojitelji. Na sodišču ugotavljajo, da so vse družine mladoletnih prestopnikov tako ali drugače "defektne"; razrvane zaradi alkoholizma, razprtji ali pa v družbi ugledni starši za otroke nimajo časa. Zal kazen za nepoštenost doleti otroka. Staršem ostaja le greh.

Prizadevanja pešice socialnih delavcev v občinskih centrih za socialno delo, da bi hkrati z zdravljenjem mladega nepridiprava ozdravili tudi njegovo družino, so dostikrat bob ob steno. Tudi zato, ker jih je premalo, ki se trudijo (v velikem Kranju sta le dva, ekipa prostovoljcev pa tudi ne more zapolniti vrzeli) in so zato bolj gasilci kot zdravniki. Strokovnjakov manjka tudi drugje; v srednjih šolah, denimo. Dobro zamišljeni disciplinski centri, v katerih bi se srečevala "negativna" in "pozitivna" mladina in so se ponekod menda zelo obnesli, v Sloveniji ostajajo na papirju. Družba pač (misli, da) ... uje.

H. Jelovčan

Januarja dražje ogrevanje

Kranj, 19. decembra - Stanovanci oziroma lastniki stanovanj v kranjski občini, ki se ogrevajo iz skupnih kotlarn, so še ta mesec dobili akontacije za ogrevanje, kot so bile planirane avgusta letos za ogrevno sezono 1988/89. Januarja pa bodo akontacije za ogrevanje že precej večje.

Ob načrtovanju mesečnih stroškov za ogrevanje avgusta letos je bila upoštevana izhodiščna cena za mazut 515 dinarjev za kilogram, za olje pa 625 dinarjev za liter. Potem pa so se 10. novembra spremenile cene naftnih derivatov in od takrat naprej velja kilogram mazuta 617 dinarjev, liter olja pa 750 dinarjev. To pa v kotlarnah v občini pomeni povečanje za 13 do 31 odstotkov za celotno ogrevno sezono. S tem pa se povečuje seveda prvotno načrtovani letni strošek za ogrevanje, preračunan za januar, februar in marec od 40 do 95 odstotkov, odvisno pač od porabe oziroma posamezne kotlarnice.

A. Z.

Prenova Prešernove ceste

Dvaindvajset novih stanovanj

Radovljica, 15. decembra - Na krajši slovesnosti, ki je bila v četrtek v Radovljici, so izročili stanovalcem ključke dvaindvajsetih novih stanovanj v Prešernovi ulici. Blok, v katerem je tudi en poslovni prostor (advokatska pisarna), je bil zgrajen pred rokom in je stal 1,37 milijarde dinarjev, kvadratni meter stanovanjske površine pa le nekaj več kot milijon dinarjev. Dvaindvajset stanovanj je nadomestnih, namenjenih krajanom iz stavb, ki jih bodo prihodnje leto v okviru prenove Prešernove ulice porušili, tri so solidarnostna, eno za delavce družbenih dejavnosti, eno za etažnega lastnika, ostala pa za delavce Almire, Gorenjca, Murke in Centra za obrambno usposabljanje v Poljčah. V drugi fazi prenove ulice, ki jo bodo začeli prihodnje leto, bodo zgradili 31 stanovanj in dva lokala.

C. Z.

Pušelj'c za pesnika

Kranj - Nageljni ob vzhodu marmornate podobe velikega Vrbljana, v hiši, kjer je zadnja leta preživel in tam tudi umrl, so že oveneli. Rdečeli so se na dan pesnikove smrti, postavili so jih tja lepo povezano s trakom v barvah slovenske trobojnice, kot se za tako priložnost spodobi. Prešeren bo v »svoji« hiši deležen te pozornosti - pravega slovenskega pušelj'ca - spet ob obletnici svoje smrti.

Vse to vemo, ta koledar poznamo, vemo, kaj se spominu velikega pesnika pritiče. Kulturna spomina ima konec koncev tudi svojo zunanjo podobo, čeprav skromno. In kaj je pri vsem tem narobe? Pravzaprav z nageljni prav nič. Narobe pa postaja in to vse bolj, da je recimo za razstavo v Prešernovi hiši na voljo v kulturni vreči le toliko, kot je vreden en lep šop nageljnov za pesnika in še čisto malo zraven. Pa se menda vendar ne bomo 8. februarja spraševali ob spominski pesnikovi razstavi, kje je ta simbolični pušelj'c; ali pa rože bodo, razstave pa ne bo. Če se bomo tako spraševali, bo to le znak, da se nam je do kraja usulo kulturno in še marsikatero cvetje...

L. M.

Marc Girardelli premagal Armina Bittnerja iz ZRN in Italijana Alberta Tomba - Podkorenško slalomističe je pokazalo, kdo lahko zmaga in kdo ne. To je na svojih koži občutil zmagovalec letošnje Madonne Alberto Tomba, ki je bil tretji. Premagala sta ga zmagovalec Luksemburčan Marc Girardelli in Elanovec Armin Bittner iz ZRN. Pred okoli pet tisoč gledalci naši slalomisti niso imeli preve sreče. Robert Žan je bil šestnajsti. Vse na športni strani (DH) - Foto: F. Perdan

Popusti in posojila

Kranj, 19. decembra - Ze devetindvajsetič so v petek v Kranju odprli tradicionalni Novoletni sejem. Čeprav obisk v prvih dneh prav gotovo še ni merilo kakovosti, so pogosta mnenja, da je letošnja prireditev po izbiri, znižanjih in nakupih na posojilo pestrejša, zanimivejša in tudi bolj kakovostna kot nekatere v zadnjih letih. V prvih treh dneh so na sejmu prodali okrog 20 tisoč vstopnic. Seveda pa je za nakupe in darila po sejemskih cenah in pogojih marsikomu vseeno težko seči v še vedno precej globok žep. Poleg obrtnikov, nekaterih trgovskih organizacij in kmetijske mehanizacije je tudi tokrat na sejmu še posebej prijetno presenetila in popestrila ponudbo kranjska Planika. - A. Z. - Foto: F. Perdan

Škofja Loka - V prepolni dvorani Loškega odra so v nedeljo zvečer podelili Severjeve nagrade. Prejeli so jih Veronika Drole iz Slovenskega mladinskega gledališča in Janez Bermež iz Slovenskega ljudskega gledališča iz Celja. Najboljši amaterski igravec za preteklo leto pa je Rastko Tepina iz Kranja. Na sliki Kranjčan Tepina sprejema Severjevo nagrado - L. M. - Foto: F. Perdan

Dedek Mraz v Stražišču

Kranj - V petek, 23. decembra, ob 17.30 bodo otroci iz Stražišča pred Gasilskim domom v Stražišču pričakali dedka Mraza. Veseli prihod bodo otroci proslavljali tudi v Gasilskem domu, kjer jim bodo vrteli risanke. - L. M.

— krzno, konfekcija, pletenine
— pohištvo, bela tehnika, akustika
— VELIKA IZBIRA BOŽIČNIH IN NOVOLETNIH DARIL
— UGODNI NAKUPI ZA DEDKA MRAZA
KREDITI! UGODNI NAKUPI! POPUSTI! RAZPRODAJE!

29. NOVOLETNI SEJEM

KRANJ, 16. - 24. 12. 88

O reformi kazenske zakonodaje

Radovljica, 19. decembra - Društvo pravnikov jeseniške in radovljiške občine organizira danes, v torek, ob 18. uri v sindikalnem izobraževalnem centru v Radovljici pogovor s prof. dr. Ljubom Bavconom o problematiki kazenske zakonodaje v Jugoslaviji in o predvidenih reformah. C. Z.

GORENJSKI GLAS
GRAFIČNE STORITVE

Janez Stanovnik, predsednik predsedstva SRS v govoru na spominski slovesnosti na Goreljku:

Pamet v glavo, prepriamo se o sencah

Na križpotju poti se danes pojavljajo mnoga vprašanja, ki čisto vodijo do nesporazumov. In ker se o teh nesporazumih čedalje bolj govori tudi v javnosti, dovolite, da vsaj nekatere od njih javno razbijem, ker menim, da so prazni in nepotrebni. Včasih se borimo in pravdamo o sencah, malovrednih oziroma nevrednih ali pa nepravilnih stvarih, namesto da bi svojo energijo usmerili v spopad z resnimi stvarmi in problemi. Če pravimo, da je JLA prav toliko slovenska kot jugoslovanska, se srečujemo z vprašanjem, kaj to pomeni. Ali ne pomeni težnje h konfederalizmu? Kaj je dalje od resnice kot pa tak dvom - saj vendar pravimo, da je JLA naša! Ona je naša, slovenska, pa tudi jugoslovanska, saj smo Slovenci del Jugoslavije. Zato je treba razumeti naš odnos do JLA prav tako, kot je treba razumeti naš odnos do naše skupne domovine Jugoslavije. Jugoslavlani nismo postali kar naključno, čez noč. Slovenski narodnoosvobodilni odbor, ki je bil oblastni organ OF, je že 20. septembra 1941, nekaj mesecev potem, ko je sovražnik prišel v deželo, napisal odlok, v katerem je bilo napisano, da se ustanovljajo slovenski partizanski oddelki s svojim poveljstvom. Ta odlok je imel samo dva paragrafa, v drugem pa je bilo rečeno, da so partizanski oddelki del jugoslovanskih narodnoosvobodilnih oddelkov in da operirajo pod vrhovnim poveljstvom glavnega štaba jugoslovanske NOV. Jugoslovanske! Nikoli ni bilo dvoma o tem. Ko je bila OF ustanovljena, je bilo v temeljnih točkah rečeno, da ne priznamo razkosanja Jugoslavije. Za Jugoslavijo se nismo odločili šele na koncu vojne. Jugoslavijo smo, tako kot smo jo želeli - svobodno, demokratično, socialistično, neodvisno - nosili v srcih, za tako Jugoslavijo so padli borci, katerih spomin danes častimo.

Tudi zgodovinarji ne pišejo vedno tako, kot je prav. Mlajši rod, opozarjam vas, verjemite dokumentom, ne verjemite pa preveč individualnim, posamičnim filozofijam! Vse preveč nekateri pri jasnem dnevu sanjajo in govorijo stvari, ki se niso zgodile. Slovenska partizanska vojska se je vojskovala z ramo ob rami z ostalimi jugoslovanskimi narodi. Ko smo osvobodili svojo deželo in si izborili suverenost, smo se prav tako iz lastne volje odločili za skupno domovino. Prvi in glavni razlog je bil obramba, ker smo vedeli, da je načelo "vsi za enega, eden za vse" načelo moči. Če hočete svojo neodvisnost ubraniti, svojo svobodo zadržati, svoje socialistične ideale uresničiti, morate imeti moč. Moč pa imate lahko le, če združite moč vse velike družine jugoslovanskih narodov. Zato smo se povezali v enakopravno federacijo suverenih jugoslovanskih narodov.

Najnižji osebni dohodek

Predsedstvo slovenskih sindikatov je sprejelo priporočilo o najnižjem osebnem dohodku. Upošteva rast življenjskih stroškov, družbene produktivnosti dela in gibanja osebnih dohodkov, so izračunali, da znaša najnižji

dohodek za delavca z najnižjo zahtevnostjo dela 540.000 dinarjev. Najnižji OD pomeni realno ekonomsko vrednotenje dela najnižje zahtevnosti za polni delovni čas in normalne delovne rezultate. D. Ž.

Mladinske volitve

Sporni predsednik?

Kot smo že poročali, se kranjska občinska mladinska organizacija pospešeno pripravlja na volitve novega vodstva OK ZSMS. V času evidentiranja so prejeli člani kadrovske komisije na svoj naslov 76 različnih imen za naloge, ki se nanašajo od članstva v delovnih organih pa vse do funkcije predsednika občinske konferen-

ce. Za predsednika je bilo tako evidentiranih 10 mladincev, vendar sta kandidaturu sprejela samo dva - Petra Škofic in Tomaž Gaber. Za podpredsednika so evidentirani štiri, od katerih so trije sprejeli kandidaturu, prav tako kot za funkcijo sekretarja, kjer pa so zabeležili enajst evidentiranih.

Na svoji zadnji seji je predsedstvo OK ZSMS med drugim razpravljalo tudi o osnutku kandidatne liste, na katero pa je po daljši razpravi uvrstilo za vse vodilne funkcije le po eno osebo. Tako stoji pod mestom predsednika zapisana Petra Škofic, pod mestom podpredsednika Zvone Košnjek in sekretarja Sašo Govekar.

Gornje podatke pa vsekakor najbolj zaznamuje dejstvo, da menda Petra Škofic resda prihaja med profesionalne mladinske funkcionarje, vendar ne v Kranj pač pa na RK ZSMS, kar pa bi seveda pomenilo, da ostaja osnutek pred dnevi potrjene kandidatne liste, brez prvega mladince - mladinke.

Več o tem v petkovi številki.

V. Bešter

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo

Ustanoviteljice Gorenjskega glasa so občinske konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofje Loke in Tržiča

Izdaja časopisno podjetje Glas Kranj, tiska Ljudska pravica Ljubljana

Predsednik časopisnega sveta: Boris Bavdek

Gorenjski glas urejamo in pišemo: **Stefan Zargl** (glavni urednik in direktor), **Leopoldina Bogataj** (odgovorna urednica), **Jože Košnjek** (notranja politika, šport), **Marija Volčjak** (gospodarstvo, Kranj), **Andrej Zalar** (gorenjski kraj in ljudje, komunalne dejavnosti), **Lea Mencinger** (kultura), **Helena Jelovčan** (izobraževanje, iz šolskih klopi, Škofja Loka), **Cveto Zaplotnik** (kmetijsko, kronika, Radovljica), **Darinka Sedej** (razvedrilo, Jesenice), **Danica Dolenc** (tradicije NOB, naši kraji, za dom in družino), **Stojan Saje** (družbene organizacije in društva, SLO in DS, ekologija), **Danica Zavri-Zlebir** (socialna politika), **Dušan Humer** (šport), **Velma Stanovnik** (Tržič, turizem), **Vine Bešter** (mladina, kultura), **Franc Perdan** in **gorazd Šinik** (fotografija), **Igor Pokorn** (oblikovanje), **Nada Prevc** in **Uroš Bizjak** (tehnično urejanje) in **Marjeta Volžič** (lektoriranje).

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1 - Tekoči račun n pri SDK 51500-603-31999 - Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, novinarji in odgovorna urednica 21-860 in 21-835, ekonomska propaganda 23-987, računovodstvo, naročnine 28-463, mali oglasi 27-960.

Casopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

uredništvo tel. 21860

Čakajoč na nove strokovne osnove o primernosti trase radovljiškega odseka avtomobilske ceste

Katero zlo je manjše?

Radovljica, 16. decembra - Čeprav je občinska skupščina že pred tremi leti sprejela dolgoročnega družbenega plana občine Radovljica določila traso radovljiškega dela avtomobilske ceste Bratstvo in enotnost (ob magistralni cesti), pa zdaj vse kaže tako, da odločitev še ni dokončna.

Skupnost za ceste Slovenije je namreč pri inštitutu Josef Stefan, v okviru katerega deluje tudi skupina SEPO, naročila strokovno presojo o tem, katera trasa bi bila naravovarstveno in tudi sicer bolj primerna - južna (imenovana tudi "uradna"), ki bi potekala bolj ali manj blizu sedanje magistralne ceste, ali severna, ki bi presekalala radovljiško polje. Ko bo skupina končala z delom, bodo v radovljiški občini še enkrat preverili skupščinska stališča in odločitve, sprejete pred leti. Če bo strokovno mnenje naklonjeno severni trasi in bodo to varianto podprli tudi ljudje, bo občinska skupščina takoj začela postopek za novo spremembo dolgoročnega in srednjeročnega družbenega plana. Vsaj tako je na zboru občanov krajevne skupnosti Radovljica, ki je bil minulo sredo, zagotovil radovljiški "župan" **Marko Bežak**.

Ko so se v radovljiški občini pred leti odločali o izbiri trase, se niso odločali na pamet in po občutku, temveč na podlagi študije Regionalni objekti v radovljiško-blejskem prostoru, ki jo je izdelal Urbanistični inštitut Slovenije. V študiji so opredelje-

Matej Bor, predstavnik društva za varstvo okolja radovljiškega območja: "Odločitev, ki jo je sprejela občina ne glede na interese krajanov, da cesto premakne s severne trase bliže k Radovljici, nas je tako začudila, da smo začeli z odporom. Ne moremo se strinjati, da se je občina celo sklicevala na mnenje varstvenikov okolja v občini, čeprav se mi vsaj o tej vrsti ceste, o kateri je zdaj govora, nismo nikdar izrekli. Takrat smo še mislili, da gre za posodobitev sedanje ceste, nihče pa si ni predstavljal, da bomo dobili štiriposovnico s prometom 30 tisoč vozil na dan (predvsem tovornjakov) in da se bo semkaj usmeril del prometa, ki gre zdaj prek Šentilja."

Pavel Žerovnik: "Če bodo strokovne osnove drugačne od teh, ki jih že imamo, potem bomo morali dobiti zanje širšo podporo ljudi."

Andrej Golčman: "V občini so tudi že bila razmišljanja, da bi cesto speljali po pobočju desnega brega Save. Cesta bi bila sicer bolj oddaljena od Radovljice, vendar ne bi bila možna nobena protihrupna zaščita."

Blaž Vogelnik: "Poglejte v Avstrijo in boste videli, kje potekajo ceste in kje stojijo hiše. Na obronku! Kaj pa pri nas? Vse je v dolini, na dobri zemlji... Zame je najboljša rešitev tunel pod Jelovico. Če pa cesta že bo potekala v bližini Radovljice, jo je treba tako poglobiti, da bi jo lahko nekoč tudi pokrili."

ne štiri možnosti, med katerimi je kot najprimernejša ocenjena trasa, ki bi potekala po sedanji magistralni cesti. Ker pa v občini to cesto uporabljajo tudi za lokalno povezavo, so se odločili za drugo najboljšo rešitev, ki so jo predlagali strokovnjaki urbani-

stičnega inštituta - za traso, ki bi potekala čim bližje sedanji cesti. Pobude za spremembo trase (od južne k severni) so torej v prvi vrsti dvom v strokovne osnove in manj v odločitev delegatov, ki so glasovali predvsem pod vtisom strokovne presoje. Zakaj

Zahvala v imenu škofovskih malčkov

Državna odlikovanja štirim vzgojiteljicam

Škofja Loka, 16. decembra - Na prisrčni slovesnosti, ki so jo v petek zvečer pripravili v Vzgojno varstveni organizaciji Škofja Loka, je predsednik skupščine občine Jože Albreht podelil odlikovanja SFRJ štirim dolgoletnim delavkam pri vzgoji in izobraževanju. Red zaslug za narod s srebrno zvezdo je prejela Olga Bandelj, ravnateljica škofovskih

vrtecev, red dela s srebrnim vencem pa so dobile Zinka Benedik, Marija Bertonec in Vida Žagar.

Prireditve ob podelitvi državnih odlikovanj je bila ena prvih ob praznovanju skorajnjega občinskega praznika v Škofji Loki, hkrati pa je je zaključek praznovanja 40 letnice predšolske vzgoje v občini. Kot je poudaril Jože Albreht,

je vzgoja najmlajših ena najpomembnejših in zato najodgovornejših nalog v naši družbi: "Naloga in problemi, ki jih zapuščamo našim najmlajšim, gotovo niso majhni in lahki, zato je pred vami, vzgojiteljicami, še toliko težja naloga vzgojiti naše otroke v pošteno in delovno domoljube," je dejal.

V. Stanovnik

C. Zaplotnik

Najdražji vrtec je prazen vrtec

Kranj, decembra - V kranjski Vzgojno-varstveni organizaciji, kjer je draginja izpraznila vrtece, so zaradi pričakovanega izpada dohodka duhovi še vedno razburjeni. Najbolj zato, ker jim očitajo premočno kadrovsko in strokovno zasedbo na premajhno število otrok. Zdaj plačujejo za nekdanje socialno, ne normativno polnjenje vrtecev.

12. decembra je bilo številčno stanje otrok v kranjski VVO takole: 244 otrok v jasličnih in razvojnih oddelkih, 2100 v predšolskih, poleg rednega dnevnega varstva pa še 925 otrok v popoldanskih oddelkih. Zaposlenih je 332 ljudi, ki torej skrb za vzgojo 3170 otrok. So očitki o preveč zaposlenih na mestu, če na 9,5 otrok pride en delavec? Nesporo je, da predšolski oddelki potrebuje dve vzgojiteljici, da je v razvojnem treba več ljudi za skrb prizadetih, da ima jaslično varstvo svoje zakonitosti glede števila delavca, zato pa je menda vprašljivo, ali je potreben psiholog, logoped, medicinsko osebje v tolikem številu kot zdaj. V kranjskih vrtech imajo od teh le po enega, na tri tisoč otrok namreč, medtem ko so si v drugih ustanovah (denimo šolah) znali

izboriti bolj velikodušna merila. Očitek, da jim za normalno obratovanje manjka 200 otrok, je med drugim tudi plod razhajajočih se normativov. Kranjski normativ za zasedenost najmlajših oddelkov je 20 otrok, republiški 16, mlajših otrok naj bi šlo po republiških merilih 20 v oddelku, po kranjskih 24. Ob tem se v Kranju v preteklosti niso držali tudi zahtev po minimalnih prostorskih standardih. Otroku od 3. do 7. leta naj bi v vrtecu pripadalo vsaj 1,75 površinskega metra prostora, mlajšemu pa 2,60. Vsi stari nena- menski vrteci v Kranju (Kekec, Ciciban, Joki, Tugo Vidmar) so pod temi standardi, v Kecku, denimo, pride na otroka le 0,60 kvadratnega metra prostora.

Vsi ti podatki so videti, kot da bi v Kranju brezdušno trpali

Starši, ki povprašujejo po možnosti vpisa otrok v vrtece, bodo prav gotovo veseli informacije, da je še prostor. Jasli so polne edinele v Janini, prostor pa je še v Najdihojci, Mojei, na Golniku in vrtecu Maksa Rozman Tatjana. Za predšolske otroke pa je prostor še v teh vrtech: Čebelica, Ibi, Klanec, Milene Korbar, Čirče, Najdihojca, Tatjana Odar, Moja in Mojca blok, Golnik, Maksa Rozman Tatjana, Rezka Dragar, Bratov Vilfan, Joki, Tugo Vidmar in Naklo.

otroke v vrtece, ne da bi spoštovali njihov najosnovnejši standard. Resnica pa je, da so bile razlog nepedagoškemu obnašanju vrtecev donedavna velike potrebe po varstvu v občini, odtod prekomerno socialno polnjenje vrtecev in novogradnje. Napolnjenost do zadnjega milimetra pa se danes razume kot vrtecev nor-

mativ. Ob današnjem številu otrok v VVO Kranj trdijo, da so glede na pedagoške in zdravstvene normative primerno zasedeni, žal jim je le otrok, ki jim je zaradi cene morda odtegnjena družbena vzgoja, pa seveda izpada dohodka, ki jih zdaj tepe.

Trenutno je v VVO Kranj v delu predsanacijski program, ki bo vrtecem prinesel tudi kadrovske in druge racionalizacije, da bi se prilagodil gmotnim možnostim. Upamo le, da ob sedanjem podjetniškem gledanju na življenje ne bo preveč oklestil standarda varovanih otrok. Vsaj najmlajšim bi bilo to lahko prihranjeno. Najbrž pa je vse to cena, ki jo vrteci plačuje za svojo neiznajdljivost. Nedvomno so še rezerve, od kod dobiti denar: tudi od zamudnih ur, varovanja med prazniki, tudi od tovarn, ki zaradi narave dela terjajo podaljšanje vrtečevega obratovanja.

D. Z. Žlebir

Radovljiški komite ZKS o zdravstvu

Za izgube ni kriva občina

Radovljica, 15. decembra - Da je radovljiško zdravstvo v resnih težavah, kaže med drugim tudi to, da je o možnih (negativnih) posledicah razpravljal pred nedavnim celo komite za splošni ljudski odpor in družbeno samozaščito in da so temu vprašanju posvetili skoraj vso četrtkovo sejo občinskega komiteja ZKS.

Radovljiška zdravstvena skupnost je imela ob letošnjem tridesetletju skoraj 1,9 milijarde dinarjev primanjkljaja, ki pa se bo do konca leta povečal na 4 do 4,5 milijarde. Ker ni denarja, plačuje račune z dvomesečno zamudo. V Radovljici ugotavljajo, da imajo na porabo denarja le malo vpliva, saj ga le petino poročajo v občini, ostalo pa v gorenjskih zdravstvenih ustanovah. V ljubljanskem Kliničnem centru, v Jugoslaviji in izjemo ma tudi v tujini. Prav podatek, da je zdravstvena skupnost za 76 odstotkov bolnikov, ki so se zdravili v gorenjskih bolnišnicah, plačala 57 odstotkov denarja, namenjenega za bolnišnično

zdravljenje, za 24 odstotkov bolnikov, ki so bili na zdravljenju zunaj Gorenjske, pa kar 43 odstotkov denarja, kljub določenemu smiselnemu opravičilu zbuja dvome o tem, da bi bilo vse v najlepšem redu. Največ kritik je bilo na račun Kliničnega centra, za katerega je bilo med drugim rečeno, da si je privoščil nekontroliran razvoj in da zdaj za to izstavlja račune predvsem tistim, ki so mu blizu (gorenjske občine).

Drugo, kar najbolj bode radovljiško zdravstvo, je republiški solidarnost, za katero zaposleni v občini dajejo toliko kot za vse zobozdravstvo; letošnja obveznost za zagotovljeni republiški

program (1,2 milijarde dinarjev) pa je domala šestkrat večja od lanske. Ker je radovljiška občina med tistimi, ki je še pred nedavnim prejemala solidarnost, zdaj pa je med tistimi osmimi v Sloveniji, ki jo dajejo, je kajpak tudi nekaj pomislekov o tem, ali je solidarnost pravično porazdeljena.

Občinski komite ZKS je v sodelovanju s partijskimi sekretarji in sindikalnimi aktivisti pripravil za četrtkovo sejo tudi anketo, v kateri so 204 naključno izbrane občane vprašali o poznavanju zdravstvenih problemov, delu zdravstvenega osebja, o preskrbi z zdravili... Ljudje so najbolj nezadovoljni z zobozdravstvom in najbolj zadovoljni z obratnimi ambulantami. Največ pripomb je na račun dolgih čakalnih dob, sicer pa tudi

na organizacijo dela in na odnos do bolnikov. Večina vprašanih podpira razmišljanja o uvedbi zasebne prakse. Še več: trideset jih meni, da se v zobozdravstvu "erna praksa" opravlja že zdaj. Več kot polovica anketiranih se s participacijo ne strinja, zelo pomemben del (več kot tretjina) pa jo podpira...

Komite je po več kot dvehurni razpravi sprejel stališče, da za izgube v radovljiškem zdravstvu ni kriva občina, temveč širša politika do zdravstva, da so sedanje zakonske rešitve slabe, da je solidarnosti treba "pokazati zobe" in narediti selekcijo med tistimi, ki ne plačujejo participacijo, pristojnim republiškim organom pa dati pobudo, da preprodi delovanje in financiranje Kliničnega centra.

C. Zaplotnik

Še vedno nočemo videti vrste možnosti razvoja turizma

Turizem prenese gospodarski polom, ne pa političnega

Ljubljana, 16. decembra - Turistično gospodarstvo Jugoslavije je eno redkih, ki je bilo tudi v tako nemo- gočih pogojih gospodarjenja, kot so bili v iztekajočem letu, sposobno doseči relativno dobre rezultate. Kot je na petkovi seji izvršilnega odbora Splošnega združenja gostinstva in turizma Slovenije poudaril Tomaž Košir, podpredsednik gospodarske zbornice, pa je na žalost k temu največ pripomogel realnejši tečaj dinarja. Znano je namreč, da so investicijska vlaganja v turizmu (razen zelo redkih izjem) zastala, brez razvoja pa uspehov ni pričakovati. Hkrati je Tomaž Košir tudi dejal, da je glavni sovražnik turizma v zadnjih mesecih (močno upadanje turističnega prometa oktobra in novembra) zapravljen ugled Jugoslavije kot politično varne države.

Drugod boljše, pri nas skrom- nejša ponudba

V mednarodnem turizmu mi- nula sezona in njeni rezultati kažejo, da se je turistični pro- met povečal za okoli 5 odstot- kov, medtem ko je bila ponud- ba v primerjavi z lanskim letom večja za okoli 8 odstotkov. Ker je mednarodno turistično tržišče še vedno v razvevju (ljudje pa tudi vedno več potujejo), se turis- tom odpirajo nova področja, de- žeje in kraji. Zato je bila tudi le- tošnja konkurenca velika, v njej pa so si najboljše kos kolača izbori- le Španija, Italija, Portugalska, Francija in vse bolj ambiciozna Turčija. Seveda je pri tem treba vedeti, da so najboljše rezultate dosegle tiste turistične dežele, katerih celotna turistična ponud- ba je najkvalitetnejša, ki so najboljše organizirane in ki so namenile dovolj sredstev za pro- pagandne dejavnosti. Jugoslavi- ja je sicer v prvih devetih mese- cih zadržala enako raven preno- čitev tujih gostov kot lani v istem času, vendar pa je potrebo- no poudariti, da vse bolj zaosta- ja za rezultati konkurenčnih tu- rističnih držav. To zaostajanje je še posebej vidno na tržiščih ZR Nemčije, Avstrije, Skandina- vije in Francije ter opozarja, da so potrebne hitre rešitve glede razvoja turizma. Predvsem bi bi- lo treba zagotoviti izgradnjo pre- nočitvenih zmogljivosti in infra- strukturo, sredstva za informati- vno-propagandno dejavnost in ustrezno rešiti zakonodajo, predvsem kar se tiče tujih vlag- anj. Kot je povedal Janislav Veho- var, predsednik izvršilnega odbora Splošnega združenja Gostinstva in turizma Slovenije, novi zakoni, najsi bo zakon o podjetjih ali zakon o tujih vlagan- jih sicer prinašajo določene

prednosti, vendar je v njih še to- liko pomanjkljivosti, nedoreče- nosti, nepovezanosti z drugimi zakoni in tudi omejitve, da je vprašanje, kaj bodo v resnici prinesli novega. Povedal je tudi, da je v letošnjem letu turistično gospodarstvo dokazalo, da je ena najbolj trdoživih dejavnosti, saj so rezultati (v nasprotju z ve- čino ostalega gospodarstva) do- kaj dobri. To pa še zdaleč ne pomeni, da ima turizem v državi kakršne koli spodbude, da ga vlada resnično podpira. Če bi turistično gospodarstvo našlo ne- kaj spodbude, bi bil njegov raz- voj lahko zelo hiter in učinkovit. Namesto da se rešuje izgublje- ne, bi morali pomagati tistim, ki se borijo sami in ki jim je zago- tovljeno uspešno delo. Problem v tej državi je, da ima toliko pro- blemov, da si za tisto, s čimer bi lahko pomagala turizmu, ne vzame niti malo časa. Pa vendar bi lahko prav to gospodarstvu odlo- čilno pomagalo," je tudi dejal.

Kaj pravijo številke?

Za devet mesecev letošnjega leta je za Jugoslavijo značilno znižanje turističnega prometa domačih gostov (- 4%) ter enaka raven tujih prenočitev kot v enakem obdobju lanskega leta. Obe- nem, ko se je zmanjševal doma- či turistični promet, pa se je po- večalo (za 6,4%) število potovanj naših občanov v tujino. Nekaj boljše so bile prenočitvene zmog- ljivosti zasedene v Sloveniji, saj je bil obisk tujih gostov naj- večji v zadnjih osmih letih. Žal pa letos ni bilo v Sloveniji zgra- jenega še niti enega hotela, v iz- gradnji je le "Atomska vas" v Podčetrtku. To pa pomeni, da iz- gradnja novih prenočitvenih zmog- ljivosti ne sledi planskim usmerit- vam, kajti OZD s področ- ja turizma nimajo reprodukci-

ve sposobnosti, ostalo gospo- darstvo pa za turizem nima niti potrebnih spodbud niti interesa. V analizi poslovnih rezultatov je za devizni priliv letošnje turis- tične sezone zapisano, da bo tu- di letos turizem dosegel poziti- vne rezultate, ki bodo večji od resolucijskih usmeritev. Turisti- čna zveza Jugoslavije ocenjuje, da bomo s turizmom zaslužili več kot dve milijardi dolarjev, to je 25 odstotkov več kot lani. Skupno devizno potrošnjo tujih turistov pa ocenjujejo na 3,3 mi- lijarde dolarjev. Poročilo tudi dodaja, da si je turistično gospo- darstvo takšne izvozne dosegke izborilo v izredno težkih razme- rah poslovanja, saj se mu še vedno ne priznava enak status kot ostalemu izvoznemu gospo- darstvu in še vedno ni deležno razbremenitev obveznosti iz do- hodka in čistega dohodka. Prav z- to je turistično gospodarstvo neakumulativno in brez materi- alnih možnosti za nadaljnji raz- voj.

Napovedi nove sezone

Prvi izgledi (po napovedih predstavnikov v tujini in Turisti- čne zveze Jugoslavije) pravijo, da v Nemčiji (od koder je do se- danj prihajalo največ naših gos- tov) vsi turoperatorji izražajo zaskrbljenost zaradi političnih razmer v Jugoslaviji in priporo- čajo, da se poveča propagandna aktivnost. "Image" Jugoslavije namreč za Nemške turiste ogromno pomeni. Za preteklo sezono so ugotovili, da se je za- nimanje turistov za letovanja povečalo zlasti v zdraviliških in gorskih krajih (tudi Bled je med njimi), kar seveda pomeni, da kvaliteta ponudbe še vedno prednjači pred ceno. Tako za prihodnjo sezono Avstrijci napo- vedujejo večji obisk Bleda in predvsem naših zdravilišč. Tudi Italijani se poleg morja vedno bolj zanimajo za počitnikovanje vezano na planinarjenje, jaha-

nje, kajakaštvo in podobno. Več zanimanja za počitnice pri nas je na Nizozemskem, kjer so Ju- goslavijo proglasili za najcenejšo turistično državo, pa tudi Bel- gijsko turistično tržišče nam je dokaj naklonjeno. Slabše so na- povedi iz Danske in Francije. "Image" Jugoslavije pa je precej vplival na slabše povpraševanje turistov iz Švedske, Norveške in Finske.

Vendarle nekaj novih investicijskih in možnosti?

Povečanje prenočitvenih kap- citet in infrastrukture vezane s turizmom (še posebej cest), je kljub vsem težavam ena najpo- membnejših nalog gostinstvo tu- rističnih organizacij. Prav zad- nja dva meseca, ko so se v okvi- ru izvršnega sveta Slovenije, sprostila sredstva "investicijske- ga dinarja", so štiri turistične delovne organizacije že zaprosi- le za ta sredstva (med njimi tudi HTP Bled za festivalno dvorano in Alpetour DO RTC Krvavec). Vendar je to le drobec tega, kar bi turistične delovne organizaci- je rabile kot spodbudo za nova vlaganja. Le kvaliteta (ob njej so razpravljali na petkovi seji poudarjali tudi politično stabil- nost) bo Jugoslavijo uvrstila med tiste turistične dežele, ki se bodo lahko vključile v "Integra- cijo Evrope 1992". Kajti naša drž- ava ima kot članica dežel Alpe- Jadrana s svojo specifično ponud- bo veliko prednosti tudi na pro- čju turizma. Vendar pa bo poleg vsega treba poenostaviti tudi prehode prek meje, liberali- zirati carinsko politiko, pred- vsem pa postati konkurenčen ta- ko s storitvami kot cenami. Kaj pa bomo za to v državi storili, pa žal turistični delavci ne odločajo prida. slika: G. Šinik V. Stanovnik

Zvezna vlada nikakor ne uspe ukrotiti infla- cije in človek se res že vpraša, ne zna ali ne more.

Ne zna ali ne more

Obračamo in napadamo to našo ljubo inflacijo, stara izkuš- na dama pa se ne da, mirno gre naprej po svoji poti, se ne ozira ne na levo, ne na desno. Besedni napadi, na katerih kot po pravilu tem- elje jugoslovanski protinflacijski programi, jo zmotijo manj kot nadležne muhe. Še več, zdi se, kot da jo spodbujajo k hitrejši hoji, sploh se ji zadnje čase nekam muči, njen korak je vse bolj mlado- sten in strokovnjaki, ki jo dobro poznajo, pravijo, da se utegne kaj kmalu spustiti v dir.

Besede niso mogle ustaviti njenega počasnega koraka, toliko manj bodo zmogle hitrega, saj jih niti slišala ne bo več, postala bo gluha za obupne klice, naj vendar malo počaka. Zdi se, da to po- staja jasno tudi našemu političnemu vrhu, med pletenje in kva- čkanje o inflaciji naposled le prodirajo ostre misli o izvirnem gre- hu inflacije, ki se bolj vrtinči naše delo in življenje, naš iz razum- nih spreminja v nerazumna bitja. Naposled vsem skupaj le postaja jasno, da inflacija pri nas še zdaleč ni le ekonomski, temveč pr- venstveno politični, tudi vse bolj psihološki problem.

Človek se torej resnično lahko vpraša ali naša zvezna vlada ne zna, noče ali pa ne more ukrotiti inflacije, saj antiinflacijske politike niti ne predlaga, kaj šele, da bi jo uresničevala. Zlato pravi- lilo namreč pravi, da mora začeti pri javni porabi, brez njenega zmanjšanja še noben antiinflacijski program v svetu ni uspel, tudi pri nas ne more. Kaj je javna poraba, pa smo pri nas doslej previd- no molčali, tega izraza pravzaprav sploh nismo uporabljali, obla- čili smo ji samoupravno birokratska imena in jo vtaknili malo tu- kaj malo tam, glavne kanale pretokanja denarja pa prikrivali. Ta- ko ima denimo strošek javnega sektorja na ravni federacije 6,12 odstotni delež v družbenem proizvodu (prihodnje leto naj bi imel 7,5 odstotnega), če prištetemo prav tolikšno izvenproračunsko po- rabo, pridemo do 12,3 odstotnega deleža, kar pa seveda ni več ma- lo, temveč veliko v primerjavi z drugimi državami. Seveda ne mi- slimo, da bi morali začeti in ostati na ravni federacije, pri zmanj- ševanju javne porabe bi se seveda morali spustiti tja do občin in oklestiti vse nepotrebne stroške.

Protinflacijska politika torej le ni tako zapletena in zahtevna stvar, kakor so nam jo doslej predstavljali, lahko rečemo, da ne gre toliko za neznanje kot za nemoč. Pravilnejši je odgovor, da zvezna vlada noče ali pa ne more ukrotiti inflacije. Mislimo si lahko, da je bojevanje z velikimi porabniki težko, še bolj pa bo držalo, da mora z izrazito fiskalno naravnano ekonomsko politiko sreči do- govornim pravcam in njena poglavitna naloga je torej pobira- nje davka, ne pa usmerjanje gospodarstva. Zategadelj je seveda razumljivo, da ji je povšeči inflacija in indeksiranje.

M. Volčjak

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Poljaki vabijo tuji kapital

Poljska namerava liberalizirati leta 1986 sprejeti zakon o skupnih vlaganjih s tujimi partnerji, spremembe naj bi začele veljati prihodnje leto. Kot kaže, bodo spremembe omogočile, da bodo podjetja na Poljskem lahko tudi do 100 odstotkov v tujih rokah, kar bi bilo nekaj podobnega kot na Madžarskem, poleg tega pa naj bi mešana podjetja vodili tudi tujci. Olajšali naj bi tudi obdavčenje prenašanje dobička. S tem bi Poljska postala bolj vabljiva za tuje investitorje, vsaj tako kot druge države SEV-a ali pa države razvo- ju. Doslej so Poljaki sklenili že 48 pogodb o skupnih naložbah s tu- jimi investitorji.

V DELOVNI HALJI

Franc Hafner, elektromonter:

Do števca je naše

Vam je v vaši električni napeljavi že kdaj začelo nevarno migotati, žarnice so svetile zdaj močno, zdaj še čisto malo, toliko da niso ugasnile, in ko se je to nekaj dni ponavljalo je vse skupaj "crknilo" in znašli ste se v temi, nobena vtičnica ni bila več uporabna. Ta- krat ugotavljate, da je "šla" glavna varovalka in pomagati vam ne more nihče drug kot elektromonter Elektra Kranj, če ste na Go- renjskem seveda, noben hišni električar. Le elektromonterji Elek- tra Kranj imajo ključce od omaric vaših glavnih varovalk, samo oni lahko odpirajo, pregledujejo, ugotavljajo napake in jih odstranju- jejo, skratka so nekakšni zapriseženi električari.

Franc Hafner iz Bitnja je eden teh elektromonterjev, ki jih kličemo na pomoč. 20 let je že pri firmi, le da je v začetku spadal pod rajon Stražišče, zdaj pa pod načelnništvo La- bore. Sedem jih je tu, skrbje pa za rajon od Dorfarjev do Žg. Besnice in od Labor do Mav- čič. Dela jim nikoli ne manjka, kajti veliko imajo opraviti z obnavljanjem zunanjih nape- ljav, montiranjem novih pri- ključkov, vzdrževanjem zuna- njih vodov. Ta dan so imeli de- lo v Bitnju, v transformatorju so menjali tokovnik, prejš- nji dan so v Besnici menjali drog, prejšnji teden so hodili okrog strank, nekaj novih kablov so položili, še prej pa so se ves teden mudili na Orehku, kjer so zaradi cestnih del morali preložiti električni kabel z leve na desno stran ceste. Posredovanj pri glavnih varovalkah pa je zdaj veliko manj, odkar so omarice. Včasih, pri starih napeljavah, ko so bile varoval- ke kar v senu, pa je prav zaradi njih pogosto zagorelo. Če je stara žica izpostavljena vlagi, žica vlago vsrka in tako pride do preboja elektrike, prične se smoditi in do požara ni več daleč. Dela nikoli ne zmanjka, pravijo fantje pri Elektro. Najhuje je zdaj pozimi, ko so zunaj na mrazu. Zima je pa čas, ko prihaja še pogosteje do okvar, kot sicer. Z organizacijo dela so zadovoljni, de- lajo poleti od šestih do dveh, pozimi pa od sedmih do treh. Le če je hujsa napaka, potegnejo čez uro. Njihovo delo pa je nevarno, saj pride tudi do smrtnih žrtev. "V teh 20 letih, kar sem pri Elektru, sem izgubil že štiri sode- lavce. Mala nepazljivost, pa je smrt neizbežna. No, tudi manjše ne- sreče se dogajajo, lahko padeš z lestve, zdrsnesh z električnega dro- ga. Vsako delo je po svoje nevarno. Saj tudi mizar navadno nima prstov..."

D. Dolenc

ureja MARIJA VOLČJAK

Gorenjski obrtniki imajo svojo trgovino

Kranj, 16. decembra - V petek so kranjski obrtniki zabeležili še en delovni uspeh: v prostorih Gorenjske obrtne zadruge Kranj so odpr- li trgovino, namenjeno prodaji izdelkov obrtnikov Gorenjske in tudi od drugod. To je prva tovrstna trgovina v Sloveniji in Jugoslaviji. Trenutno v njej razstavlja in prodaja 150 obrtnikov več kot 1000 raz- ličnih izdelkov, pričakujejo pa, da se bo število obeh prihodnje leto še povečalo.

Ko se je Gorenjska obrtna za- druga lani preselila v nove pro- store, je sprva stare prostore ho- tela uporabiti kot razstavnico pro- stor za izdelke svojih članov, kasneje pa so prišli na idejo o ustanovitvi obrtne trgovine. Mnogo je namreč obrtnikov, ki izdelujejo izdelke za široko po- trošnjo, mnogi imajo tudi težave s prodajo, kajti tudi zanje časi niso rožnati, zato bi prišla tak- šna trgovina vsem prav: obrtni- ku, da bi prodal, kupcu, da bi ve- del, kje najti obrtniški izdelek. Vendar, pravijo v Gorenjski obrt- ni zadrugi, to ne bo le trgovina, to bo tudi mesto za prijavo obrt- nikov na seje, doma in v tuj- ni, za izvoz, tu bodo vsi osnovni podatki o vseh obrtnikih, da bo prodajalec lahko tudi svetoval, kam naj se kupec osebno obrne po zelen izdelek. Trenutno bo imela trgovina le enega zaposle-

nega in bo odprta od 9. do 12. in od 14 do 18. ure, spomladi pa bo zaposlila še enega komercialista in angažirala tudi trgovske po- tnikarje. Kranjski obrtni center, ki ima zdaj že svojo banko, Beo- grajsko banko, sedež društva obrtnikov Kranj, obrtni knjigo- vodski servis, pošto, obrtno za- drugo, trgovino in razstavnico, in bo dobil spomladi še hra- nilno-kreditno službo, bo tako nekakšna zaokrožena celota.

In kaj kupec lahko kupi v tej najnovejši kranjski prodajalni? Praktično vse, kar izdelujejo obrtniki: od izdelkov za gospo- dinjstvo, kot so čistila, pletilke, keramično posodje, omela, do vsega tehničnega blaga, plastike, vijakov, do pletenin, porcelana in spominkov. Preveč je vsega, da bi lahko naštevati. Pridite in si prodajalno ogledite. D. Dolenc

Nov dosežek škojfeloških obrtnikov

Odprt Center storitvenih obrti

Škofja Loka, 18. decembra - V petek je predsednica škojfeloškega izvršnega sveta Ida Filipič - Pečelin uradno odprla novo stavbo Centra storitvenih obrti na Spodnjem trgu. Po Domu obrtnikov, odprtem pred dvema letoma, je to že drugi objekt, ki so ga v bistvu sfinancirali obrtniki sami. Zato lahko upamo in želimo, da bomo morda že čez dve leti prisostvovali tretji podobni slovesnosti; odprtu obnovljene in oživljene nekdanje kašče, razpadajočega kulturnega spomenika, s katero bi loški obrtniki zaokrožili svoj kompleks na Spodnjem trgu.

Center storitvenih obrti, v katerem je 624 kvadratnih metrov poslovnih prostorov, je dragocena pridobitev tako za storitvene obrt- nike, ki bi sami težko prišli do dragih lokalov, kot tudi za ljudi, ki bodo na enem mestu dobili osem obrtnikov: birotehnika, serviserja hladilnih naprav, kozmetičarko, frizerko, šiviljo, popravilca televi- zorjev in akustike; slednji lokal in še dva druga še niso oddani. Lastnik Centra ostaja Obrtno združenje, ki je stavbo zgradilo do četrte gradbene faze (veljala je dobrih 256 milijonov dinarjev), med- tem ko bodo notranost dokončevali najemniki sami. Na ta način bo- do v združenju lahko preprečili, da bi lokali, namenjeni izključno storitvenim obrti, spremenili namembnost. Računajo, da bodo, vsaj ti- sti, ki so že oddani, zaživeli do pomladi.

V škojfeloškem obrtnem združenju vidijo kot enega od osnov- nih pogojev za hitrejši razvoj zasebne obrti na Loškem prav v pro- storu. Pri tem so po besedah predsednika Franca Šifrarja našli skupni jezik z vodilnimi ljudmi v občini. Tako sta trenutno v pripra- vi ureditvena dokumenta za proizvodno obrt v Retečah ter za stano- vanjsko obrtno dejavnost na Grencu. V Obrtnem združenju prav zdaj zbirajo interese, ki bi gradili obratovalnico ali kombinirano obratovalnico s stanovanjsko hišo na Grencu. Tudi v zazidalnih na- črtih, ki nastajajo zadnja leta (denimo Pod Plevno, Dobenska Ame- rika, Kamnitnik) je odprta možnost za mirno storitveno obrt. H. Jelovčan

Kotiček s keramiko, torbicami, pasovi in spominki bo verjetno naj- bolj privabljal ženski svet. Izdelki bodo tudi cenejši, kajti v tej trgo- vini bodo obračunavali minimalno maržo. - Foto: D. Dolenc

O delu v krajevni skupnosti je na proslavi spregovoril predsednik skupščine krajevne skupnosti Miran Naglič

Spominska plošča in proslava

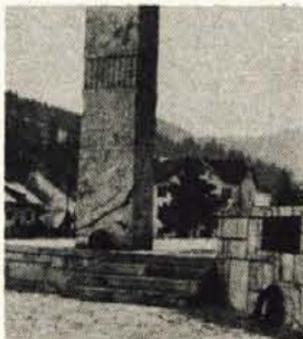
Kljub težavam uspehi

Poljane, 18. decembra - Z odkritjem spominske plošče Prešernovi brigadi pri spomeniku NOV in s proslavo s kulturnim programom, na kateri so podelili tudi priznanja za delo, so v Poljanah popoldne proslavili krajevni praznik, ki ga praznujejo vsako leto 19. decembra v spomin na Poljansko vstajo 1941. Prazničen pa je bil v soboto tudi Pohod po poteh Poljanske vstaje v Vinharje, kjer je udeležencem pri Brdarju v Vinharjih spregovoril podpredsednik republiške konference SZDL Viktor Žakelj.

Kljub težavam, predvsem denarnim, saj časi niso najbolj ugodni za najrazličnejše akcije, so lani in leto prej v krajevni skupnosti Poljane dosegli nekaj lepih uspehov. Tako so na primer na cesti Volča - Lom uredili dva usada, položili asfalt na del ceste v Predmostu in nadaljevali pri obnovi ceste Suša - Ravne. Prav tako so vaščani prispevali za obnovu ceste Gorenja vas - Hlavče njeve in za razširitev ceste Poljane - Smolčno. Samo za ureditev teh cestnih odsekov so ljudje poleg prostovoljnega dela prispevali še več kot 100 milijonov dinarjev.

V krajevni skupnosti pa so imeli tudi druge akcije. Tako je v okviru krajevne skupnosti potekala ureditev javne razsvetljave nad prehodom za pešce na križišču, urejeno pa je tudi odlagališče razne navlake v spodnjem delu Poljan. Delali so tudi na vodovodih, predvsem Kremenk-Vinharje, na Volči in v Lojah pri Delnicah.

V kulturnem domu smo obnovili vodovodno instalacijo, pisarno krajevne skupnosti in stanovanjski prostor. Sedanji prostori so namenjeni za novo telefonsko centralo. Sicer pa se v krajevni skupnosti nadaljuje z gradnjo telefonskega omrežja. 58 naročnikov je prispevalo 116 milijonov dinarjev za nakup nove centralne in gradnjo razvodnega omrežja. Centrala je že nabavljena, raz-

Pred proslavo so pri spomeniku odkrili ploščo Prešernovi brigadi

vodna mreža pa je v gradnji. Razen tega, pravi predsednik sveta krajevne skupnosti Jože Šubic, »pa smo naročili tudi načrte za kanalizacijo Poljan in okoliških vasi. To bo v prihodnje ena glavnih akcij v krajevni skupnosti.«

Na proslavi v nedeljo so podelili tudi priznanja krajevne skupnosti in sicer GG Kranj, TOK Gozdarstvo Škofja Loka, Proizvodna enota Poljane, Francu Kokalju iz Predmosta, Francu Arnoldju iz Volče, Angeleci Sink iz Delnic in Miru Bonči iz Predmosta. V kulturnem programu na proslavi pa so nastopili tamburaši iz Reteč, Nonet Blegoš in Alojz Fortuna iz Gorenje vasi na citrah. A. Žalar

DOPISNIKI SPOROČAJO

Usposabljanje poveljnikov

Minulo soboto so se v Kemični tovarni v Podnartu zbrali poveljniki gasilskih industrijskih društev iz radovljiske občine, sektorski in podsektorski poveljniki, člani štabov občinske gasilske zveze in civilne zaštite ter občinski požarni inšpektor. Direktor Kemične tovarne Podnart Roman Kolar jih je seznanil z razvojem in delovanjem tovarne od 1952. leta do danes, vodja preventivno gasilske reševalne službe Kranj Milan Pogačnik je govoril o nevarnih snoveh in obrazložil novo knjižico Kako in s čim gasimo ter rešujemo ob nesrečah z nevarnimi snovi, varnostni inženir v tovarni v Podnartu Franc Polajnar je predaval o zaščiti gasilcev in pri gašenju prisotnih ljudi in prikazal tudi najnovejša zaščitna sredstva, občinski poveljnik Ivan Lunar pa je pred predavanjem dal knjižice vsem 38 poveljnikom gasilskih društev v občini. Po teoretičnem delu usposabljanja so v tovarni imeli tri praktične vaje in sicer Kako ukrepamo ob različnih nevarnih tekočin, o kemičnih reakcijah pri mešanju vode z vnetljivimi snovi in o izhlapevanju v vodi raztopljenih plinov. Celotno akcijo je vodil poveljnik občinske gasilske zveze Radovljica Ivan Lunar, piše Ciril Rozman.

Natečaj za najboljši spis

Komisija za informativno dejavnost pri predsedstvu občinske konference ZRVS Radovljica, sporoča Jošt Role, je tudi letos razpisala natečaj za najboljši spis ob prazniku JLA in osnovnih šolah. Letošnji temi sta Civilno služenje v JLA in SLO in DZ je pravica in dolžnost vseh državljanov SFRJ. Na vsaki šoli bodo izbrali tri najboljše in jih poslali žiriji občinske konference ZRVS, ki bo izbrala po eno najboljšo nalogo iz vsake šole. Nagrade bodo podelili na slavnostni akademiji ob dnevu JLA.

Turistični vodnik

Drago Papler piše, da so ob nedavnem jubileju naklanskega turizma pripravili tudi zanimivo razstavo o razvoju Turističnega društva Naklo, na kateri so med drugim prikazali tudi ponudbo za jtrka, ki sta ga pripravili lastnici sob Mira Papler in Marija Markič. Morda ne bi bilo napak, da bi v Naklem turistično ponudbo v prihodnje združili z zanimivo kulturno-zgodovinsko in turistično dejavnostjo, različne zapise pa bi lahko ohranili v turističnem vodniku s krajevno kroniko.

Planinsko predavanje

Radovljica - Planinsko društvo Radovljica bo jutri, 21. decembra, ob 19. uri pripravilo zanimivo planinsko predavanje. V osnovni šoli Antona Tomaža Linhartarja v Radovljici bodo alpinistično smučanje v Andih predstavili Črnjivec, Ogrinec, Terčil in Zorčič.

Krajevne skupnosti mesta Škofje Loke praznujejo

Skupne probleme rešujemo skupno

Trata, 20. decembra - V osnovni šoli Cvetka Golarja na Trati bo jutri popoldne osrednja slovesnost ob prazniku krajevne skupnosti Trata, Stara Loka-Podlubnik, Škofja Loka-Mesto in Kamnitnik, ki so povezane v mestu Škofja Loka. Po otvoritvi razstave bodo podelili priznanja za delo vsaki krajevni skupnosti posebej, kulturni program pa pripravljajo učenci osnovne šole.

Prebivalci štirih krajevne skupnosti v mestu se na praznik 21. decembra spominjajo drzne akcije, ki so jo partizani izvedli leta 1941., ko so osvobodili zapornike. Ta akcija je bila takrat tudi znamenje za 17 Ločanov, ki so odšli v partizane in se priključili borcev Cankarjevega bataljona, ki je imel takrat svoj štab na Ožboltu nad Zmencem. 21. decembra so prvič proslavljali kot občinski praznik leta 1953. Kasneje je bil to praznik krajevne skupnosti Škofja Loka, po razdelitvi pa je postal skupni praznik štirih mestnih krajevne skupnosti. Tako kot skupaj vsako leto praznujejo, pa se v krajevne skupnosti tudi skupaj dogovarjajo za večje in pomembnejše skupne naloge. Vsako leto je ena krajevna skupnost zadolžena za usklajevanje takšnih skupnih nalog. Letos je to krajevna skupnost Trata.

Mitja Zupan

»Prav je, da skupaj praznujemo. Tako tudi simbolično potrjujemo, da je kljub razdelitvi na štiri krajevne skupnosti Škofja Loka ostala celota, kjer skupne probleme tudi skupno rešujemo. Največ takšnih skupnih težav imamo na komunalnem področju, pri izgradnji in obnovi tovrstne infrastrukture. Letos smo se spopadli z veliko investicijo. Lotili smo se obnove Kidričeve ceste, izgradnje kolesarske steze ter pločnika, ki naj bi potekala od Lipice do Novega sveta oziroma Podlubnika. Z letošnjo akcijo v naši krajevni skupnosti smo zadovoljni. V prihodnjih letih pa bomo delali na tem, da celoten projekt čimprej uresničimo.«

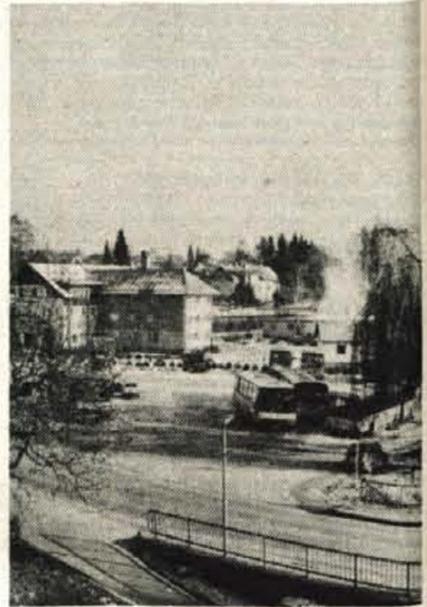
Mitja Zupan pa je povedal, da so letos v vsaki od štirih krajevne skupnosti tudi marsikaj naredili. Tako so na primer v Škofji Loki-Mesto obnovili lokalno cesto skozi Puštal, pločnik Puštalski most-glasbena šola in začeli s pripravami za izgradnjo telefonije v Zabrajdo. Najpomembnejši akciji v tej krajevni skupnosti pa sta bili rekonstrukcija avtobusne postaje in delna ob-

nova grajskega zidu, ki se bo v prihodnje še nadaljevala. Veliko je bilo na cestah narejenega tudi v krajevni skupnosti Kamnitnik; pa tudi pri urejanju javne razsvetljave-predvsem v Demšarjevem predmestju in na Sorški cesti. Ena večjih akcij je bila tudi ureditev parkirišča Vrtnarija. Zdaj so gotovi tudi projekti za nadaljnje urejanje. V krajevni skupnosti Stara Loka-Podlubnik pa je bila, poleg urejanja številnih cest in gradnje vodovoda Plevno, osrednja akcija izgradnja novega mostu v Veštru. Veliko prostovoljnih ur so tu naredili krajanje in lastniki zemljišč onkraj Sore. Letos pa se je v tej krajevni skupnosti začela tudi akcija za napeljava telefona v vasi Crngrob, Plevno, Papirnica, Moškrin, Stara Loka, Virlog, Vešter, Binkelj in Trnje. Poleg cest, urejanja pločnikov in parkirišč pa je za krajevno skupnost Trata velika pridobitev tudi 315 telefonskih priključkov. Januarja naj bi

Alpetour je letos uredil avtobusno postajo v Škofji Loki...

telefoni zazvonili pri vseh, medtem pa v vseh Dragi, Hosta, Pungert, Gosteče in Suha že poteka podobna akcija za še 50 novih telefonskih priključkov.

Po ureditvi prvega dela, so zdaj gotovi tudi projekti za nadaljnjo ureditev parkirišča Vrtnarija...

»V krajevne skupnosti pa imamo še veliko načrtov. Osebnost pa menim, da je najbolj pomembna ureditev prometa na ožjem in širšem območju mesta. Treba se bo odrediti nekaterim (že kar smešnim) lokalnim in osebnim interesom. Zaradi različnih, nerealnih zahtev (v mislih imam poljansko obvoznico) se lahko zgodi, da bomo ta problem reševali še naslednjih deset let. Druga skupna naloga pa je ekologija. Nekaj je že narejenega. Menim pa, da tehnično in tehnološko lahko stvari rešimo še tako dobro, vendar rezultatov ne bo, če ne bomo v industriji in doma vsi zavestno delali za to, je med obiskom pred praznikom povedal Mitja Zupan, predsednik skupščine krajevne skupnosti Trata.

A. Žalar

Nasmeh s Sovodnja

Škoda, da bife ni večji

Sovodenj - Med zadnjim obiskom v krajevni skupnosti Sovodenj, na skrajni meji škofjeloke občine s Primorsko, nam je predsednik skupščine krajevne skupnosti Srečko Debeljak povedal, da so se po obnovi dvorane lani, in še pred tem izgradnjo gasilskega doma, letos lotili izgradnje mrljiške veže v Novi Oselici. Gradbeni odbor vodi župnik Jakob Kralj, prihodnje leto pa naj bi bile gotove.

Jelka Velikonja

»Že leta in leta pa se dogovarjamo z ABC Loka, da bi bife vsaj malo povečali. Vendar dlje od dogovorov in obljub še ni prišlo...«

Pa je bife poleg trgovine, ki je zares dobro založena, vedno dobro obiskan. Domačini so prepričani, da razširitev ne bi bila zgrešena investicija, saj se na Sovodnju radi ustavi tudi izletniki. Z urejeno postrežbo v njem pa bi turizem v kraju tudi lahko zaživel. »Domačini radi pridejo v bife,« je povedala vedno nasmejana Jelka Velikonja iz Hobovš. »Posebej popoldne je včasih kar gneča. Prav gotovo bi bilo obiska še več, če bi bil lokal večji, saj se že zdaj ustavijo tudi drugi, ki potujejo skozi Sovodenj. Ljudje na Sovodnju bi tudi radi, da bi imeli odprto ob nedeljah. Če bi lahko postregli še s čim drugim, bi bilo kar prav tako. Trenutno pa sem tudi sama kar zadovoljna, da sem ob nedeljah prosta...«

Sicer pa je Jelka, ki je že leto dni v bifeju, prej pa je tri leta delala v Gorenjski predilnici v Škofji Loki, zadovoljna. Vsak poklic je po svoje lep, pravi, za gostinstvo pa še posebej velja, da si prijazen. To pa Jelki Velikonja ni težko.

A. Ž.

Spomenik na Prtovču

Pred kratkim so člani predsedstva občinskega odbora zveze borcev Škofja Loka ugotovljali, da prihodnje leto v njihovem proračunu zagotovo ne bo dovolj denarja, da bi dokončali spomenik na Prtovču. Že od otvoritve pred leti mu manjka zadnja reliefna plošča, vendar zdaj kaže, da bo spomenik brez nje ostal. Po smrti kiparja Toneta Logondra je delo zastalo. Menda tudi skic ni več, v birmovski blaginji pa ni denarja za novega avtorja. Sicer pa so se mimoidoči v teh letih že navadili le na prednje tri plastike in morda ne bi bilo nič narobe, če bi tako tudi ostalo.

D. D.

Vsak mesec dva izleta

Kranj, decembra - Mladinski odsek pri Planinskem društvu Kranj sporoča vsem mladim, ki bi se radi udeležili katerega od izletov, da je začel z novim načinom obveščanja o dejavnosti odseka. Ker so pozimi pogosto vremenske razmere slabe in se naglo spreminjajo, je načrtovanje planinskih izletov za teden ali dva naprej neprimerno. Zato so se v odseku odločili za sprotno dogovarjanje na rednih sestankih, ki so vsako sredo ob 19. uri v prostorih PD Kranj.

Po odločitvi, kam na izlet, bodo člani odseka izpolnili vabila z veliko rdečo markacijo. Že naslednji dan si bo moč vabila ogledati na oglasnih deskah v kranjskih srednjih šolah, na avtobusni postaji in v blagovnici Globus. S programom za šolsko leto 1988/89 je odsek predvidel izvedbo vsaj dveh izletov na mesec. Razen planinskih pohodov ima v načrtu tudi tek na smučeh, turno smuko in tabor v zimskem času, poleti pa celo večdnevni planinski izlet. Odsek vabi mlade ljubitelje gora, da se pridružijo njegovim članom na izletih in pri drugi dejavnosti.

S.

Nova samopostrežna prodajalna v Zgornji Besnici - Prebivalcem Zgornje Besnice v krajevni skupnosti Besnica (pa tudi Podblice) se je v petek uresničila dolgoletna želja. Trgovska organizacija Živila je namreč v Zgornji Besnici, na prostoru nekdanje šole, odprla novo samopostrežno trgovino. Priprave za gradnjo trgovine so se pravzaprav začele avgusta letos, ko so krajevna skupnost, izvršni svet, Živila in potem še Marles kot glavni izvajalec, ugotovili, da v združenem domu pravzaprav ne morejo izboljšati stare trgovine. Potem pa je v soglasju s krajevno skupnostjo izvršni svet brezplačno dodelil zemljišče nekdanje stare šole Živilom. Čeprav je bil rok za izgradnjo skoraj pet mesecev, sta Marles in SGP Gradbinec (ki je zgradil temelje), glavna dobavitelja opreme pa sta bila LTH Škofja Loka in Alprem Kamnik, trgovina zgradila v rekordnih treh mesecih. V petek je trgovino, ki ima 105 kvadratnih metrov prodajnih in 85 kvadratnih metrov ostalih površin v navzočnosti predstavnikov občine, izvajalcev in krajanov odprl predsednik krajevne konference socialistične zveze Marjan Čarman. - A. Ž. - Foto: F. Perdan

PRITOŽNO KNJIGO, PROSIM

Računi za elektriko

Ob letošnjih številnih podražitvah jih je bilo precej (večkrat) tudi pri porabi električne energije. Prav v zvezi s temi podražitvami pa zadnje čase v uredništvo dobivamo vse več pripomb. Pa ne toliko zaradi podražitev, kot zaradi nejasnih računov, ki jih ljudje dobivajo na dom iz Elektro Kranj. Na zadnjih računih in poračunih je bilo sicer pojasnjeno, da so bile upoštewane vse podražitve, samo kaj, pravi naš bralec, če pa vsega skupaj ne moreš preveriti, če ni morda kje prišlo do kakšne napake. Dvom, da tudi do napak prihaja, je po izjavi braleca toliko bolj upravičen, ker niso osamljeni primeri, da so se plačniki računov oglasili na Elektro Kranj, kjer so potem ugotovili, da je žal pač prišlo do napake...

Zakaj sploh hodite v Globus...

Precej razburjen je bil tudi naš naročnik, ki se je v uredništvo oglašil po telefonu. Pravi, da je odnos prodajalk do kupcev v kranjskem Globusu nemogoč. Ko smo želeli izvedeti, katere oddelke ima v mislih, pa je povedal, da med prodajalkami v Globusu ni prav nobene razlike, pa naj gre za eno ali drugo trgovsko organizacijo. Vse da se obnašajo nekako tako, kot da bi kupce najraje vprašale: zakaj sploh še hodite v Globus...

A. Ž.

Podeljene Severjeve nagrade

IGRA JE VEČ KOT LE BESEDE IN GIBI

Skofja Loka - Že dolgo ni bila dvorana Loškega odra tako polna, kot v nedeljo zvečer na podelitvi letošnjih nagrad sklada Staneta Severja. To nedeljo je namreč minilo osemnajst let, ko je veliki slovenski igralec zadnjikrat stopil na oder in v zlahtni igralski govoricu spregovoril poslušalcem in - utihnil za vedno.

Severjev glas, glas igralca, ki mu niso neznane prav vse tančine človeške duše, in ki se je teh tančin loteval z znanjem nenadkriljivega, mojstrskega poznavalca, očara tudi zdaj po tolikih letih. Ne glede na to, da ne najboljši tonski posnetek lahko interpretaciji tudi kaj odvzame, dialog Staneta Severja in Elvire Kraljeve v Gondonijevi vrtni v temini dvorane vsakič znova govori le to - Stane Sever, veliki igralec. Igralec, ki se je posvetil razdajanju poslanstva v sebi, prišel je radost in smeh, dal pa je tudi spoznati vse stiske in groze, ki mučijo človeka od pamtveka do danes, kot je o njem v spominskem nagovoru povedala igralka Mila Kačičeva, letošnja predsednica žirije sklada. »Smejali smo se in trpeli z njim, dokler ni do dna izpraznil svoje čudovite zakladnice in nam zapustil samo še spomin,« je dejala Kačičeva.

Nagrade Staneta Severja niso le spomin na slovenskega igralca, so tudi dajanje poguma vsem mladim ljudem za spopade, ki jih čakajo na igralski poti, tistim pa, ki imajo že dolgo pot za seboj, pa so nagrade priznanje za vse zmage, najbrž pa tudi za vse izgubljene bitke, ki jo jih kljub vsemu častno in pogumno bojevali.

Najboljša gledališka igralka minule sezone v slovenskem poklicnem gledališču je VERONIKA DROLČ iz Slovenskega mladinskega gledališča Ljubljana, najboljši igralec pa je JANEZ BERMEŽ iz Slovenskega ljudskega gledališča v Celju.

Veronika Drolč je s tremi igralskimi stvaritvami v pretekli sezoni nesporno dokazala, da se uvršča v sam vrh mladih slovenskih igralk. Različnost in raznorodnost likov, ki jih je oživela na odru, pričajo o neizčrpnem viru igralskega daru in profesionalizmu.

Njeno delo poteka skozi intelektualno prežaritev in razstavljanje lika na elemente, ki jih nato spoji v izvirno vsebino, ta pa ni le od besed in gibov, ampak predvsem od mesa in krvi, znoja in hrepenjenja.

Vse to je Drolčeva dokazala z vlogo Pujška v Medvedu Puju, saj ji ne manjka fantazije za drobne sanjske podobe; z vlogo Chantal v Genetovem Balkonu je ustvarila lik ledene revolucionarke, v kateri se skriva ranljiva sredica, z likom Marte v Filipičevi Atlantidi pa je pripravila novo gledališko presenečenje.

Janez Bermež je s tremi vlogami v pičlem razmaku enega leta postavil na oder originalne figure izjemnih komičnih razsežnosti. Z vlogo Geronta v Mollero-rem Zdravniku po silo je dosegel zanimivo večplastnost v okviru nadvse smešne naivnosti; z vlogo gospoda pl. Prasertnika v istoimenski komediji pa je ustvaril samovšečno vase zagledanega, zbezanega, zgroženega in na koncu maščevalnega meščana. Prasertnika je zaigral s svojim neizčrpnim registrom komičnih odtentov, ki se gibljejo na meji tragičnosti. Drugi vrh njegovega igralstva je v upodobitvi Peachma, kralja beračev v Brechtovi Operi za tri groše.

Kdo je Marko Levin?

DROBCI IZ PLANTANOVE ZAPUŠČINE

Jesenice - V jeseniških kulturnih krogih se je v zadnjih letih že večkrat razvela debata o tem, kaj storiti z literarno zapuščino Jožeta Kosirja-Plantana (1946-1980).

Na eni strani so tisti, ki menijo, da bi cvetober Plantanovih del na vsak način zaslužili knjižni ponatis, bodisi v Mali Čufarjevi knjižnici ali pa celo pri kakšni večji založbi - drugi pa oporekajo, češ da pieteta do prezgodaj umrlega pesnika in boema pač še ne more biti zadosten razlog za kaj takega. (Plantan je za življenja izdal zbirki Plesalca in Trpljenje norcev, objavljaj pa je tudi v literarnih revijah in časopisih.)

Zdaj, ko je založništvo Ekološkega seminarja iz Ljubljane del Plantanove zapuščine obelodanilo v drobni knjižici z naslovom MARK LEVIN, lahko s precejšnjo gotovostjo napoveduje-

mo, da debate še ne bo konec in da jo utegne ta objava le še bolj razvneti. Zakaj?

Nekatere, ki so pokojnega Plantana osebno poznali, bo zbežala že naslovnica: na njej je fotografija fotogeničnega mladega moža, v katerem pa pri najboljši volji ne bodo mogli prepoznati avtorja knjige. Šele, ko knjižico nekoliko prelistamo, se nam zazdi, da bi omenjena fotografija utegnila predstavljati avtorjevega junaka Marka Levina. Že v uvodni besedi D. Simoniča pa je eksplicitno povedano, da Mark Levin ni kakšna izmišljena romaneskna figura, nihče drug kot živahno delujoči ekološki

znanstvenik dr. L. iz Žirovnice. Prav tako je - z založnikovo opombo pod črto! - razloženo, da Dolinograd, mesto, v katerem Mark Levin živi in v njem na svoji poti do znanstvene kariere doživlja nezasišane pritise in šikaniranja s strani mestnih ve-ljakov, ne leži nekje za devetimi vodami in devetimi gorami Plantanove pesniške domišljije, pač pa je umešano nam nevarno blizu - pod Mežakljo in Karavankami!

Sicer pa iz objavljenih odlomkov o življenjski poti in usodi Marka Levina (alias dr.L.-ja) ne izvem praktično nič. Ves tekst o Marku Levinu sestoji iz nekaj desetih bolj ali manj retoričnih

vprašalnih stavkov, iz pione gnevnihs obsoj na rovaš - seveda neimenovanih - dolinograjskih oblastnikov, ki da so jim ekologija, morala in kultura docela neznanji pojmi.

Prozemu tekstu je v knjigi dodano še nekaj naključno izbranih Plantanovih pesmi, (med njimi so boljše tiste, ki nočejo biti po vsej sili »ekološke« in angažirane...) in nekaj drobcev iz »Spominov na Plantana« izpod peresa Tomaža Iskre. Škoda, da ta teks ni izšel v celoti, tako kot je bil lani objavljen v Železjarju, saj bi tako vsak nekoliko omilil mučen vtis, ki ga knjiga naredi na bralca.

Edo Trokar

Šivčeva hiša v Radovljici

NOVOLETNA PRODAJNA RAZSTAVA

Radovljica - V Šivčevi hiši je bila tokrat že deseti pripravljena novoletna prodajna razstava, ki je za ta mali jubilej povabila k sodelovanju vse dosedanje razstavilce, akademske likovnike in druge člane Društva likovnih umetnikov v radovljiški občini. Do konca tega leta se v galeriji predstavljajo dvanaest avtorjev s slikami, plastikami, ilustracijami, grafikami in voščilnicami ter z nekaterimi likovno oblikovanimi učnimi pripomočki.

Akademska slikarka Marjanca Jemec - Božič razveseljuje obiskovalca z barvnimi ilustracijami, ki poleg visoke likovne strokovnosti izžarevajo vedrino in posluš za otrokovo doživljanje tako zunanega sveta kot sebe. Janez Ravnik, akad. slikar in likovni pedagog z Bleda, v risbah s tušem predstavlja zanimive anorganske forme, ki razkrivajo avtorjev domišljjsko razgiban predstavn svet in izbrušeno risarsko tehniko; razen risb razstavlja tudi skupino lesenih plastik. Akad. slikarja Staneta Kolmana privlači predvsem razgibana človeška figura zvita v napetem kontrastu - avtor razstavlja male plastike v glini ter moške figure v kombinirani tehniki na papirju.

Akad. kipar Janez Pirnat ima dve dekliški glavi v peraskem zelenem kamnu oziroma pohorskem marmorju ter Rdečelasko v rdeči kredi - kot kipar ali kot risar in grafik dosega Pirnat z najmanjšimi posegi v oblikovalno gradivo največjo lepoto svojih lirčnih stvaritev. Akad. slikar Boni Čeh je od letošnje samostojne razstave v Šivčevi hiši napravil še korak k večji koloristični intenzivnosti, ob večjem številu barvnih tonov, zato pa nič manjši njihovi uglašenosti oziroma »zvočnosti«. Akad. slikar Vinko Tušek se predstavlja z izvirnimi jedknicami, ki razkrivajo njegovo značilno likovno igro, ko iz elementov vidnega sveta ustvarja svojo likovno vizijo.

Akad. grafik Črtomir Freljih, letošnji gorenjski Prešernov nagrajenec, se predstavlja z originalnimi kolografijami na motivu staroselskega nakita z blejskega otoka. Alenka Kham - Pičman, akad. slikarka, se predstavlja z značilno kolorirano risbo, ki posreduje realistične značilnosti kraja, hkrati pa z njo razkriva tudi razpoložljivost.

Anton Plemlj, samorastniški slikar, razstavlja kompozicijo Koncert iz devetih slik v olju na platno. Akad. slikar Albin Polajnar se predstavlja z akvareli na temo Po poteh XIV. divizije. Akad. slikarka Brigita Požegar - Mulej se na novoletni prodajni razstavi pojavlja s tremi manjšimi oljnimi slikami - tihožitji in zimsko pokrajino.

Maruša Avguštin

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V Prešernovi hiši je odprta razstava *Sodobna prizadevanja za likovno opremo Prešernove knjige in Krst pri Savici Ivana Seljaka - Čopiča*. V galeriji Mestne hiše razstavljajo umetniki iz Zemuna. V Stebrišni dvorani so na ogled *Miniature z Juljskih Alp v letih 1915 - 1917*. V Mali galeriji je na ogled razstava del akad. kiparja *Borisa Sajovica*.

V župnijski cerkvi bo danes, v torek, ob 20. uri koncert, na njem nastopajo tenorist Zdenko Kranželič, Sanja Kranželič na orglah in Silva Katavič na violini.

JESENICE - V galeriji Kosove graščine je na ogled prodajna razstava oblikovalke *Ljubice Ratkajec Kočice*. Do 24. decembra je v Kosovi graščini na ogled tudi pregledna *razstava sekcije zlatarjev Gorenjske pri ZOZ Slovenije*.

KRANJSKA GORA - V Liznjekovi hiši je odprta *prodajna razstava izdelkov domače in umetne obrti*.

RADOVLJICA - V galeriji Šivčeve hiše je odprta *novoletna prodajna razstava likovnih izdelkov*. V galeriji Kamen razstavlja akad. slikarka *Alenka Kham - Pičman*.

SKOFJA LOKA - V galeriji ZKO - Knjižnica razstavlja akad. slikar *Zmago Puhar*. Danes, v torek, ob 17. uri vodi v knjižnici *uro pravljic* Martina Gostinčar. V sredo, ob 18. uri bo Marjan Veber v *večerju z diapozitivi* govoril o Indoneziji.

V Dolenčevi hiši je odprta *prodajna razstava keramičnih izdelkov* Mojce Smerdu, Darje Souček, Roka Součka in Aljoše Sotler.

Stalne zbirke Loškega muzeja so odprte le ob sobotah in nedeljah od 9. do 17. ure.

FILMSKI ČETRTEKI V KINU CENTER

Kranj, decembra - Izredno dobro obiskano filmsko gledališče ob četrtek zvečer je spodbudilo kranjsko Kino podjetje, da bo tudi v bodoče ob četrtek ob 20. uri dajal na spored boljše filme. Tako se je ob četrtek zvečer vrstilo zdaj že nekaj dobrih filmov, pretekli četrtek smo gledali ameriški film *Biloxi blues*, ta četrtek pa bo na sporedu odlični švedski film režiserja Lassa Hallstroema *Moje paše življenje*. Ta film je zastopal Švedsko na mednarodnem filmskem festivalu v Berlinu in bil leta 1988 nominiran za Oskarja za režijo. Zgodba pripoveduje o dečku, ki mora zaradi krutih življenjskih okoliščin zapustiti svoj dom in se preseliti k nekoliko čudaškemu stricu na podeželje. Režiser Hallstroem je posrečeno orisal občutenje in osebnosti, hkrati pa je zelo subtilno izbral trenutke in odtenke doživljanja v težavnem obdobju življenja, med otroštvom in odraslostjo. Film posebej priporočamo mladini. D.D.

Prešernovo gledališče Kranj

NAGRADA SLAVKA GRUMA

Kranj - Zaključne priprave na Teden slovenske drame 89

Leta 1987 je Prešernovo gledališče, ki je stalni organizator Teda slovenske drame, skupaj s kranjsko in republiško kulturno skupnostjo ustanovilo in prvič razpisalo »Nagrada Slavka Gruma« za najboljšo slovensko dramsko besedilo leta. Prvič je bila Nagrada podeljena na TSD 79.

Za Nagrado žirija upošteva vsa prvič igrana ali tiskana dramska besedila istočasno pa za Nagrado lahko avtorji neposredno konkurirajo še z nezanimi rokopisi, to seveda pomeni, da ob vsakodnevem razpisu organizator opozarja tudi na natečaj. Vse dosedanje podelitve, odločitve žirije so bile gotovo tudi »sporne«, so izpričale utemeljenost Nagrade, gotovo je Nagrada stimulirala slovenske dramatike. Vsako leto žirija povprečno prebere in oceni petindvajset novih izvirnih dramskih besedil. Kot je določeno s pravili, je lahko Nagrada podeljena enemu, dvema ali trem avtorjem za njihova dramska besedila. Iz dosedanje izkušnje podeljevanja pa se vidi, da je bila Nagrada največkrat podeljena le enemu avtorju, le dvakrat je bila podeljena istočasno dvema dramskima ustvarjalcema.

Do konca letošnjega leta organizator TSD zbira nova dramska besedila. Vsi zainteresirani avtorji, ki seveda žele konkurirati, morajo v štirih izvodih poslati svoje delo Prešernovemu gledališču Kranj (s pripisom »za nagrado«) do konca leta. /ar/

13. INTERCLUB RAZSTAVA FOTOGRAFIJ 89

Jesenice - Foto klub Interclub Prešern z Jesenic že vrsto let uspešno sodeluje s sorodnimi klubi in društvi v zamejstvu: to velja še posebej za sodelovanje s foto skupino Prijatelji narave (Naturfreunde) iz Beljaka, s katero izmenično pripravljajo vsakoletno medklubsko Interclub razstavo fotografij. Letošnja 12. razstava je bila na Jesenicah, prihodnje leto pa bo v Beljaku v Kongresni hiši.

Pravico do sodelovanja na tej razstavi imajo samb člani Foto kluba Andrej Prešern in člani foto grupe Naturfreunde iz Beljaka. Tema je razdeljena na dva dela: tema A je prosta, tema B pa je plastika. Vsak avtor lahko predloži največ štiri črne bele fotografije za vsako temo v formatu 30 krat 40 cm. Predvidene so tri nagrade za vsako temo, vsak avtor pa bo dobil spominsko diplomu. Organizator bo sprejemal le fotografije, ki še niso bile razstavljene na Interclub razstavah. Žirija, ki bo določena kasneje, bo dela ocenjevala 15. marca prihodnjega leta. Fotografije je treba poslati na naslov: Reinhard Lackner, Thomas Koschatstrasse 7, A - 9500 Villach, Avstrija, najkasneje do 5. marca 1989.

Lojze Kerštan

BOGAT PROGRAM ZALOŽBE BOREC

Ljubljana decembra - Kljub finančnim težavam, v katerih so se znašle skoraj vse naše založbe, med njimi tudi Založba Borec, pa je njen program tudi letos dokaj bogat. Posebej je treba spomniti na temeljno založbino knjižno zbirko *Sila spomina*.

V tej zbirki bo v prihodnjem letu izšel zbornik Milana Filipiča DORA, v katerem opisuje majhno podzemeljsko taborišče v nacistični Nemčiji, kjer so izdelovali povračilno orožje V-1 in V-2.

Drugo pomembno delo bo PREHOJENA POT izpod peresa Rudolfa Hribernika - Svaruna. To so njegovi osebni spomini od rane mladosti do današnjih dni, najbolj zanimivo pa bo zagotovo pričevanje o njegovem vojaškem življenju v vojni in miru.

Z LJUBEZNJO SKOZI SUROVI ČAS je delo Bogdana Osolnika, ki je v tej knjigi napisal spomine na drugo svetovno vojno in pričevanja o njej. Njegova pripoved je stvarna, brez pretiravanj in olepševanj, ne zamolči niti nekaterih napak, zlasti na prvem osvobodnem ozemlju 1942. na Dolenjskem.

Cvetko Zagorski je pripravil drugo knjigo spominov (prva je bila Vračanje k sebi) in sicer VRACANJE V ČAS. Opisuje obdobje od pomladi 1944, ko izgubi svojo veliko ljubezen Vojko, pa do leta 1949, ko ga arretirajo v informbirojevski gonji.

NA DRUGI STRANI KRKE pa je delo Jožeta Dularja in sicer osem zgodb, napisanih v razdobju 50 let, katerim se je posvetil kot zgodovinar, etnograf in muzealec. Najbolj pretresljive so zgodbe iz časa narodnoosvobodilne borbe.

V zbirki *Sila spomina* bo letos izšla druga knjiga SLOVENSKO PESNIŠTVO UPORA 1941-1945. Založba Borec bo izdala skupaj s Partizansko knjigo in Mladinsko knjigo. Medtem ko so v prvi knjigi zastopani predvsem neznani avtorji, pa bodo v drugi povečini znani avtorji. Na koncu so dodane partizanske pesmi, ki so bile prevedene in nekaj takih, ki so se pele ali tiskale v drugih jezikih.

D. Dolenc

ureja LEA MENCINGER

PRAV JE, DA VEMO

FORSITJE V VAZI

Po 10. decembru lahko narežemo s popki obložene veje forsiti. V vazi se bodo kmalu razcvetele, zagotovo pa v treh tednih, če jih takoj po rezi položimo po vsej dolžini za 12 ur v toplo vodo. Voda mora ves čas imeti 35 do 40 stopinj C. Po taki kopeli postavimo vejice v vazo. Čim topleje je v sobi, tem hitreje bodo zacvetele. Voda naj ima sobno temperaturo in jo vsak dan zamenjamo.

Bolje menjati vodo

V močno zakurjenih sobah odrezano cvetje hitro uvne. Ustrezno in pri posameznih rastlinah različno lahko to tudi nekaj časa preprečujemo, in sicer z nekajkratno menjavo vode na dan. Poleg tega postavljamo čez noč vaze v hladne prostore. Seveda v njih ne sme zmrzovati. Šmarnice se držijo dalj, če jih kupimo in postavimo v vazo s koreninami vred. Menjavanje vode je koristnejše kakor dodajanje raznih tablet, ki naj bi podaljševale svežino cvetja.

PRIPRAVIMO SE ZA NOVO LETO

Da bodo prazniki lepši, da bomo za zadnji dan leta manj utrujene, že zdaj pripravimo, kar se za te dni pripraviti da. Če drugega ne, lahko vnaprej napečemo piškote. Za novoletne praznike naj jih bo na mizi več vrst, da bo bolj pisano in vabljivo. Specimo jih, zaprimo v kovinsko škatlo ali večji stekleni kozarec, pa bodo počakali tudi mesec in več, če boste seveda zdržali. Recepti so vzeti iz dobre stare Kalinškove kuharice.

VANILJEVI ROGLJIČKI

21 dkg moke, 14 dkg margarine, 5 dkg zmletih orehov, 5 dkg sladkorja, limonina lupina, nožev vrh pecilnega praška, drobno jajce, vaniljev sladkor za potresanje.

Vse sestavine urno zgneti v testo, oblikuj rogljičke in jih peci pri 180 stopinjah; hladne potresi z vaniljevim sladkorjem.

KOKOSOVI HLEBČKI

45 dkg moke, 3/4 pecilnega praška, 2 jajci, sok in lupina pol limone, 25 dkg margarine, 18 dkg sladkorja v prahu, 12 dkg kokosove moke.

Mešaj, da dobro naraste, margarino, dodaj menjaje jajci in sladkor, limonin sok in lupinico, zamešaj moko, pomešano s pecilnim praškom in kokosovo moko. Testo naj počiva uro dolgo. Oblikuj kroglice, povaljaj jih v kokosovi moki, polagaj jih na malo pomazhen pekač in peci pri 180 stopinjah C.

JANEŽEVI UPOGNJENCI

4 jajca, za težo štirih jajc sladkorja, za težo treh jajc moke, stolčen janež.

Jajca in sladkor stepaj v kotličku, a ne predolgo, prilij žlico vode in zamešaj moko. Na namazan in z moko potresen pekač napravi z dvema žlicama majhne kupčke v primerni razdalji. Potresi jih z janežem in speci pri 250 stopinjah C. Še vroče zapogni na kozarcu ali na kuhališčnem držaju.

HIŠNI PRIJATELJI

5 jajc, 30 dkg kristalnega sladkorja, 30 dkg moke, 30 dkg debelo zrezanih orehov ali lešnikov, 30 dkg rozin ali zrezanih suhih fig.

Stepaj jajca s sladkorjem. K dobro stepenim zamešaj orehe, rozine in moko. Z dvema žlicama nanesi na namazan pekač tanke štručke in jih speci pri 200 stopinjah. Pečene ohladi in nareži na rezine.

OREHOVI KOLAČKI

30 dkg moke, 23 dkg presnega masla, 20 dkg sladkorja z limonino lupino, 2 noževa vrha cimeta, 28 dkg zmletih orehov, 4 rumenjaki, žlica ruma, nekaj polovic orehovih jrdrc.

Moko, maslo, sladkor in zmlete orehe zmešaj, sesekljaj in zdrobi z valjarjem. Dodaj rumenjake in rum ter pogneti v testo. Testo naj pol ure počiva, nato ga razvaljaj za pol cm debelo, izkroži kolačke, položi na vsakega drugega pol orehovega jedrca, pomaži jih z beljakom in speci v precej vroči pečici. Ko so pečeni, pomaži prazne z marmelado in jih pokrij z orehovimi jedrci.

UČKE

18 dkg moke, 15 dkg presnega masla, 7 dkg sladkorja z limonino lupino, 5 dkg drobno zrezanih mandeljnov, pol žličke limoninega soka, rumenjaki, nekaj goste marelične marmelade.

Moko, mandeljne in sladkor zmešaj in sesekljaj s presnim maslom. Dodaj limonin sok in raztepen rumenjaki ter urno umesi testo. Na hladnem prostoru ga razvaljaj za nožev rob na debelo in izreži z majhnim krapovim obodcem kolesca. Polovico teh izkroži v sredini ali na treh mestih še s prav majhnim obodcem, velikim kot naprstnik, zložij jih na pločevino in blede rumeno speci v precej vroči pečici. Zvotljena kolesca posuj na deski s stolčnim sladkorjem in pokrij z njimi cela; ta prej na spodnji strani namaži z marmelado.

POSKUSIMO ŠE ME

MAJARONOVO MLEKO

Zavrite pol litra mleka. Še vrelemu dodajte sladkor in dva listka majarona - ne več! Majaron naj se nekaj časa namaka v mleku. Ta nektar pijemo topel!

JAJČNO MLEKO

Prehladili ste se, gripa vas daje in nimate teka. Razžvrkljajte rumenjaki in mu med mešanjem dolivajte toplo mleko. Osladite ga z medom. Ko popijete to pijačo, ste siti in - tudi že skoraj zdravi.

KDO GRE Z NAMI

Na pomladansko Glasovo turo po Sloveniji bomo povabili tudi nekatero od vas, mladih dopisnikov. Da se ne bi pretirano ubadali z mislijo, kako najbolj pravično deliti sedeže v avtobusu med številna vaša imena, bomo žrebali. Vsak mesec bomo izžrebali enega, ki je s svojim spisom, pesmijo, šalo, risbo sodeloval v naši rubriki. Septembrski izžrebanci Alenki Krt se je novembra pridružila Lavra Špič iz 6. b r. OŠ heroja Bračiča v Trzinu. Kdo bo dobil tretji sedež v avtobusu? Pišite in rišite čim več in čim bolje, da boste prišli na časopisno stran, v poštev za žrebanje!

Mi smo domovina

Živim v stolpnici. V enajstih stolpnicah živi več kot 500 družin. Si predstavljate, koliko odraslih in otrok je na tako majhnem prostoru? Igrišča za nas so premajhna, gugalnice vedno polomijene, peškovnike pa uporabljajo majhni otroci in kužki. Če se hočeš izdijati, moraš iti vsaj do večstrskega mlina ali pa daleč proti Križni gori. Ker grem trikrat na teden na trening, naloge pa je v šestem razredu že veliko, časa za gozd nimam. Zato včasih skačem po stanovanju. Takrat mama že vpije, naj ne butam po glavi teti Nadi, ki stanuje pod nami. Tudi po hodnikih in stopnicah ne smem vpiti, ker se vse sliši v druga stanovanja. Kar malo zavidam našim vozačem, ki lahko divjajo in vpijejo, kolikor jih je volja. Želim, da otroci ne bi živeli v stolpnicah in bi vsaj tisti prosti čas, ki jim ga šola še pusti, lahko uživali na travnikih, poljih, v gozdovih.

Vid Nakičević, 6. r. OŠ Ivana Groharja Škofja Loka

Obiskali sonas vojaki

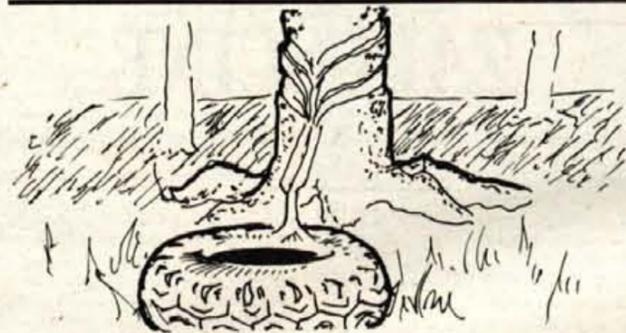
22. decembra vojaki praznujejo svoj praznik. Zato so nas v četrtek obiskali. Pričakali smo jih v telovadnici. Pripravili smo jim lep sprejem.

Razdelili smo se v dve skupini. Učenci prvega razreda so prvi pogledali orožje. Učenci drugega, tretjega in četrtega razreda pa smo si ogledali dva filma. V prvem filmu smo videli, kako se vojaki učijo smučati. V drugem filmu pa, kako dresirajo pse. Ko smo si filma ogledali, smo se s prvo skupino zamenjali. Videli smo opremo vojaka planinca, šotorsko platno in razne puške. Pri drugem vojaku pa smo videli radijske postaje.

Vojakom za praznik želim, da bi se kmalu vrnili domov in da ne bi bilo vojne.

Sara Štremfelj, 2. r. OŠ Orehek

MORDA NISTE VEDELI

V tropskih gozdovih rastejo gumijevci, to so drevesa, katerim se izpod skorje, če vanjo zarežemo, cedi poseben mlečni sok. Ta sok se strdi v svetlo rumeno surovo gumo. Če surovo gumo segrevamo skupaj z žveplenim prahom, dobimo navadno gumo ali kavčuk. Kavčuk je prožen, ne prepušča vode in ne prevaja elektrike. Z njim zavarujemo žice, po katerih teče elektrika, iz njega izdelujejo plašče in zračnice za kolesa in avtomobile, rešilne pasove, žoge, galoše, potapljaške obleke, dežne plašče, šolske gobe in stotero drugih reči.

Svoboda

Nekega lepega popoldneva sva s sosedovim kužkom odšla na sprehod.

Imel sem ga na vrvi. Ko sem ga spustil, je kužek malo poskočil. To je bila njegova svoboda. Kratak čas je bil spuščena, potem sem ga zapel in sva odšla. Piščica sem moral vrniti sosedu.

Ko je minilo to lepo popoldne, sem se odločil, da grem brskati knjigo. Zvečer sem se gledal te levizijo, nato pa sem odšel spat.

Prišlo je jutro in z njim nov dan. Moral sem v šolo. V šoli ni bilo preveč svobode. Pouk je bil in nil in spet sem bil doma. Po kosilu sem se šel učiti in pisati domačo nalogo. Ko sta minili kakšne dve uri, je sledila moja svoboda.

Atija sem vprašal, ali grem lahko k šoli. Dovolil mi je. Na igrišču smo se žogali. Minili sta dve uri in moje svobode je bilo že spet konec.

Tako se mi dnevi prepletajo s svobodnimi in malo manj svobodnimi trenutki.

Miloš Kozelj, 6. b r. OŠ bratov Zvan Gorj

Oblak

Oblak nad nami visi, se sladko smeji in misli le na to, kako zagodel jo bo.

Urša Kovačič, OŠ Ivana Groharja Škofja Loka

Naše piške

Oktober smo na Logu kupili osem pišk. V veliki kartonski škatli smo jih pripeljali domov.

Odnegli smo jih v hlev, odprli pokrov, a nobena ni hotela ven. Tako so ostale kar v škatli. To je zdaj naš kurnik.

Vse so rjave, na koncu perutičnik pa bele. Kako rastejo, se najbolj vidi po perju.

Mama jim daje posebno krmilo in vodo.

Veliko bodo še pojedle, preden bodo začele nesti jajčka.

Tomaž Markelj, 4. r. OŠ Sorica

Kaj vse se mi zdi lepo

Lepo se mi zdi, ko opraviš delo in imam prosti čas. Lepo se mi zdi, ko dobim v šoli dobro oceno. Lepo se mi zdi, ko odpadlo listje sešesti pod menoj. Vse mi je razgled z Dobrč na Trzin. Še posebej lepo se mi zdi, ko imam rojstni dan. Lep se mi zdi pogled na morju, ko zahaja sonce in se morje svetlika v večerni zarji.

Aleš Razinger, 5. d r. OŠ heroja Bračiča Trzin

Abeceda

Abeceda - prava zmeda. A, b, c, d, e, h, i, j, k, l, m, n, o, p, q, r, s, t, u, v, w, x, y, z.

glavne so. Iz njih se sestavi: Jaka, hija, mama, Mija, Lokadno, moka, ho... Meni pa je ime: KOMNAI, uganite to sami!

Monika Tavčar, 4. d r. OŠ Petra Kavčiča Škofja Loka

Moda

Črno belo je še kar naprej silno modno. Mlada dekleta se zdaj navdušujejo za črne, široke hlače, kakršne je nekoč nosila Marlene Dietrich. Bluza je bela z drobno črno vezeno na ovratniku, obvezna je črna kravata, blazer pa črn z belimi črtami, podložen z modno belo podlogo, s črnimi črtami. Lahko pa si namesto Marleninih hlač omislite krajše široko zvončasto krilo iz črnega šifona.

Slavka Šarčević

IZ BELEŽNICE SOCIALNEGA DELAVCA 6

Marko mi je najprej povedal o svoji družini in o družini, iz katere izhaja žena, in povedal mi je v glavnem isto, kot mi je povedala žena. Ugotovila sem lahko, da sta si v življenju marsikaj povedala, da sta drug drugega seznanila s svojo preteklostjo. »Veste,« je nadaljeval Marko, »moj oče je bil zelo strog in je imel svoje poglede na življenje, na odnose med možem in ženo. Moja mati je bila vedno v podrejenem položaju in se mi je dostikrat zasmilila, ko sem videl, kako se je trudila, da bi očeta zadovoljila v njegovih pričakovanjih in zahtevah. Ne vem, če se je mati zavedala svojega suženjskega položaja, ker ni nikoli o tem spregovorila ali godrnjala. Ne ve n, če je njo to motilo, a mene je še kako.

Se ko sem živel pri starših, sem se zaklel, da bom jaz drugačen kot mož, da bom skrbel, da bova z ženo enakopravna in da bodo najini medsebojni odnosi drugačni, kot so bili v moji družini. Sklenil sem, da svoje žene ne bom podcenjeval, izkoriščal in jo postavil v podrejen položaj. Da, tako sem razmišljal in sklepal kot mladenič. Za to sem si kot mož, prizadeval, a žal so se moji sklepi, moja pričakovanja le malo uresničila,« je zaključil svojo izpoved in se pogreznil v molk.

Prosila sem ga, naj nadaljuje in mi kaj pove o tem, kako je v njegovi družini, kakšni so odnosi med njim in ženo in pove še kaj glede pitja.

»Pijem,« je spregovoril Marko, »res je, da pijem, in žena ima prav, ko pravi, da sem agresiven. Tega se zavedam, žal mi je in me je tudi sram, a kaj morem. Preveč, veliko preveč je v meni vsega in kadar sem pijan, privre vse tisto iz mene na dan in takrat je moja roka resnično zelo težka.«

Zopet se je v mojih možganih predramil tisti črv, ki je začel v njih vrtati takrat, ko sem se pogovarjala z njegovo ženo. Prisluhnila sem mu in Marka vprašala, zakaj se niso uresničila njegova pričakovanja, kaj je prišlo med njega in ženo in kaj ga ovira, da tega ne more uresničevati vsaj sedaj, to je danes, jutri?

Marko je molčal, se premaknil na stolu, šel z roko prek čela, se zagledal vame, kot da me prej ni videl, in po daljšem molku spregovoril: »Z Majdo sva bila res srečna in tako rada sva se imela. V začetku najinega skupnega življenja sva imela vse, kar je bilo za začetek potrebno: bila sva zaposlena, imela sva skromno stanovanje in imela sva se rada. V prihodnost sva gledala smelo, saj mad nama res ni bilo ničesar, kar bi naju motilo. Dobilasva otroka, pristrčnega fantka in nato še punčko.

Intakrat, prekleto, je, kot da je moralo, prišlo nekaj med naju. V službi se je začela vrteti okrog mene kolegica, ki je bila na glasu, da je lahkoživka. Vedel oziroma slišal sem o njej marsikaj, a kljub temu me je zavrtela tako nenadoma in tako do kraja, da sem za trenutek pozabil na vse, na ženo, na otroka, skratka videl sem samo njo. Odnesel me je libido tja, kjer ni bilo nič drugega kot užitek in zopet užitek. Spustil sem se v odnos, v katerem ni bilo nobenih čustev - bila je le strast. Ko sem se streznil, je bilo že prepozno. O tem je zvedela žena, kako, še danes ne vem.

In da bi bilo vse skupaj še težje, mi je ženska kaj kmalu rekla, da je noseča. Pred mano se je zrušil svet. Zrušile so se iluzije o urejenem družinskem življenju. Nisem vedel, kaj naj naredim,« je podoživljal tisti čas Marko.

»Vse sem povedal ženi in jo prosil, naj mi oprosti, naj me, če je le mogoče razume. Zaklinjal sem se ji, da se kaj takega ne bo nikoli več zgodilo, a ona je bila le tiho. Molčala je in ni spregovorila besede. Bil sem izgubljen in do kraja obupan, ker sem se bal, da bom izgubil ženo, ki sem jo imel neizmerno rad.

Tista kolegica je zahtevala od mene večjo vsoto denarja, da bi splavila. Dal sem ji vsoto, ki jo je zahtevala in mi zraven še očitala, češ da sem jo prisilil k temu, da mora abortirati. Bila je skrajno pokvarjena. Drugim je namreč govorila, da sem jaz zanjo le bežna avantura in da ne bi nikoli hotela roditi mojega otroka. Toda dobro, bilo je, kar je bilo. Vse to se je zgodilo in zame je bila to velika, grenka preizkušnja.

Iz Marka je vrelo, ko je pripovedoval, kako strahotno se je ob vsem tem počutil. Poslušala sem ga dalje:

»S to mojo avanturo je prišla v najine odnose

senca, ki se ni nikdar umaknila. Res je, da sem bil za vse to kriv jaz, res je, da mi je bilo še kako žal. A še kako res je, da to svojo lahkomišelnost že leta in leta plačujem,« je rekel in se zazrl v pekočo vročino, ki je migotala nad razbeljenim asfaltom in prihajala k nam v pisarno, kjer je bilo že tako neznošno vroče.

»Streznil sem se in to popolnoma. S kolegico nisem imel nikoli več nobenih stikov. Zame ni več obstajala. Žena mi ni nikoli očitala tega mojega spodsrljaja, nikdar ni spregovorila o tem besede. Toda vračala mi je za dejanji, ki so bila tako boleča, ki tako zelo bolijo, da tega ne morem nikomur povedati,« je zaječal.

»Žena je pogosto ostajala dalj časa v službi,« je nadaljeval »rekla mi je, da ima veliko dela, da jo pri-ganjajo roki in slično. Razumel sem jo, bil domaj skrbel za otroka in naredil vse, kar je bilo potrebno v gospodinjstvu in v stanovanju.

Ob prostih dnevih in vikendih sva hodila v otrokoma na sprehode, na krajše izlete in tudi med nama je še kar šlo. Res je, da žena ni bila vedno takšna, kot je bila včasih, vesela, sproščena, razigrana. Večkrat sem jo vprašal, kaj ji je, če ji lahko s čim pomagam - no ja, hotel sem vedeti, kaj je teži, kaj je med nama, toda ona je le molčala. Nisem si nisem slutil, ničesar doumel. Mislim sem, da mi hoče žena na ta način pokazati, da mi še ni vsega odpustila in bil sem prepričan, da bosta moj odnos do nje in čas naredila svoje in da bo med nama vse, kot je bilo prej.

Živel sem v upanju, da bo vse lepo, do tistega dne, ko sem slučajno slišal opazko, ki je letela na mojo ženo, »da je ta prava« in to ni šlo mimo mene. Ostalo je v meni in postajalo vse glasnejše,« je zaključil svojo izpoved.

(SE NADALJUJE)

Mučenje in smrtna kazen sta izredno razširjena. Tisoči so zaprti zaradi svojih prepričanj. Mnogim niti sojeno ni. V veliko državah moški, ženske in otroci enostavno "izginejo", ko jih enkrat zgrabi policija. Spet druge umorijo brez vsakršne legalne podlage: vlade in njihovi agenti jih izberejo in ubijejo...

AMNESTY INTERNATIONAL

Mednarodno organizacijo s tem imenom sestavlja več kot 500.000 aktivnih članov v več kot 160 državah in ozemljih, njen glavni cilj pa je zaščita človekovih pravic in to ne glede na ideologijo oblasti ali prepričanja žrtve. Z ustanovitvijo iniciativne skupine Amnesty International (AI) na pobudo OC K OZN v Kranju se v to svetovno gibanje neposredno vključuje tudi Jugoslavija.

Zbrano gradivo, ki ga je pripravil novinar Vine Bešter, želi podati predvsem osnovne informacije, ki pa so, glede na aktualne razmere v državi, v marsičem zelo zgovorne.

AI igra na področju mednarodne zaščite človekovih pravic povsem specifično vlogo. Svoje aktivnosti usmerja izključno na zapornike:

- prizadeva si za izpustitev zapornikov vesti. To so ljudje, zaprti zaradi svojih prepričanj, barve kože, spola, etničnega izvora, jezika ali vere, ki niso uporabljali ali zagovarjali nasilja;
- bori se za pošteno in takojšnje sojenje proti vsem političnim zapornikom, ki so zaprti brez obtožbe ali sojenja;
- nasprotuje smrtni kazni in mučenju ali drugemu krutemu, nečloveškemu, ponižujočemu ravnanju ter kaznovanju zapornikov, brez kakršnihkoli izjem.

Delo AI je osnovano na načelih Splošne deklaracije Združenih narodov o človekovih pravicah. Pravice, opredeljene v tej deklaraciji, se nanašajo na vse ljudi. Mednje sodijo tudi pravica do svobode govora, zavesti in religije, do svobode pred samovoljnimi aretacijami in zapiranjimi, pravica do poštenega sojenja, pravica do življenja, svobode in osebne varnosti; pravica ne biti mučen. AI si prizadeva za zaščito teh pravic.

Zaporniki vesti

V mnogih državah zapirajo ljudi, ki zagovarjajo svojo pravico do svobode govora, združevanja ali gibanja. Nekatere zapirajo zato, ker so oni sami ali pa njihove družine udeleženi pri političnih ali verskih aktivnostih, spet druge zapirajo zaradi povezanosti s političnimi strankami ali gibanji narodnostnih manjšin, ki nasprotujejo politiki vlade. Aktivnost v sindikatih ali udeležba v stajkah in demonstracijah sta sploh pogosta vzroka aretacij. Nekatere primejo, ker nasprotujejo služenju vojaškega roka, zaradi ugovora lastne vesti, drugi so obtoženi zločina, če so le kritizirali vlado.

Ljudi, ki so zaprti, priprti ali kakorkoli drugače fizično omejeni zaradi svojih političnih, verskih ali drugih zavestnih prepričanj ali zaradi etničnega izvora, spola, barve kože ali jezika, in ki niso uporabljali ali zagovarjali nasilja, AI obravnava kot zapornike vesti.

Zapornike vesti zapirajo vlade vseh področij sveta, vseh političnih in socialnih sistemov. Eni so zaprti zaradi individualnih akcij, drugi so člani skupine ali gibanja. Eni so neposredno nasprotovali oblasti ali vladnemu sistemu, drugi so se sistemu pokorili, a so jih zaprti zaradi njihovih prepričanj ali miroljubne aktivnosti.

Kaj s takšnimi zaporniki?

Zapiranje zapornikov vesti nasprotuje Splošni deklaraciji o človekovih pravicah. AI si zato prizadeva za takojšnje in brezpogojno izpustitev vseh zapornikov vesti.

Ko se izkaže, da je nekdo res zapornik vesti, AI njegov primer posreduje eni ali več skupinam

Jugoslavija - nov teritorij

Roswitha Aistleitner, avstrijska sekcija AI: "V naši državi sestavlja sekcija AI okrog 120 skupin in seveda je naše najpomembnejše delo pomoč zapornikom."

Ko posamezna skupina dobi dosje zapornika, se prične njeno, velikokrat dolgotrajno in naporno delo. Zavedamo se, da je zelo pomemben faktor našega dela publiciteta, predvsem lokalni tisk. Ljudi je potrebno v čim večji možni meri seznanjati z novicami o zaporniku in vseh ozadjih v zvezi s tem, kajti izkušnje nas učijo, da imajo zaporniki možnosti le takrat, ko njihovi primeri pridejo v javnost.

Jugoslavija je za AI nov teritorij, čeprav imamo tudi za vašo državo že zbrane posamezne informacije o zapornikih. Pozdravljam ustanovitev iniciativne skupine v Kranju, moram reči, da sem osebno presenečena nad odzivom v javnosti, in da bomo seveda spremljali njeno delo."

AI po svetu. Skupine, ki jih tvorijo člani AI določenege področja, proučijo ozadje primera in nato pišejo odgovornim osebam za takojšnje in brezpogojno izpustitev zapornika.

Pismo za pismom naslavljajo na predsednike vlad in upravne zaporce. Člani si prizadevajo za publiciteto zapornika v časopisju. Običajno diplomatsko ali konzularno predstavništvo države, v kateri je zapornik. Imenitne osebnosti prosijo za podpis apela. Če je mogoče stik z zapornikovo družino ali s samim zapornikom, pošljejo pisma podpore tudi njim.

Za vsakim zapornikom vesti, čigar primer pride v časopise, stojijo mnogi drugi, ki ostanejo neznanji; pa še ti, ki vzbudijo zanimanje, so kmalu pozabljeni. AI se trudi obrniti pozornost na vse pozabljene zapornike ter s tem zagotoviti, da se javnost zanje zainteresira ter tudi zavzame za vsakega posameznika.

Vzroki za zapor

Če AI nima na razpolago dovolj informacij o vzrokih za zapor, ima pa dovolj razlogov za prepričanje, da gre v resnici za zapornika vesti, gre primer v preiskavo. Primer ponavadi dodelijo eni od skupin, ki nato prosi določeno vlado za podrobnejše podatke, kje se zapornik nahaja, kakšna je obtožnica in kakšni so dokazi proti zaporniku. Če so zaporniki zaprti brez obtožbe ali sojenja, AI zahteva bodisi obtožbo in pošteno sojenje bodisi izpustitev. Le če je ugotovljeno, da je zapornik res zapornik vesti, lahko AI vzame zapornika pod svoje okrilje in zahteva njegovo brezpogojno izpustitev.

Kdo je zapornik

Na mnoge ljudi izvajajo pritisk, med katere pa ne sodijo samo zapor ali druge fizične omejitve - vržejo jih iz službe, jim odklopijo telefon, prebirajo pošto, jih pogosto zaslišujejo ali jim kakorkoli drugače grozijo.

AI se kljub temu osredotoča le na tiste, ki so zaprti ali drugače nasilno omejeni; ljudi v zaporu, v priporu, v strogem hišnem priporu ali ljudi, katerih gibanje je tako omejeno, da gre v bistvu za pripor. Prav zato je drugi izraz za delo AI "zaporniška orientacija".

Širitev demokratične fronte

Igor Omerza, Odbor za varstvo človekovih pravic: "Ne glede na to, da se sekcija po pravilih AI ne sme vtikati v domača kršenja človekovih pravic, ustanovitev kranjske sekcije vendarle širi in pogloblja slovensko in jugoslovansko demokratično fronto. Ni še dolgo tega, ko so poskušali ustanoviti zagrebške sekcije propadli zaradi nasprotovanja in blokade hrvaških oblastnih organov, zato je ustanovitev prve jugoslovanske sekcije AI pomemben politični in demokratični dogodek v zgodovini poveljne Jugoslavije. V nobenem primeru se ne bomo vtikali v polno avtonomnost kranjske sekcije AI, oboji lahko upamo, da bo kdaj nastopil trenutek naše in človeške zgodovine, ko ne bomo več potrebni kot varuhi humanosti in človečnosti."

Uporaba nasilja

AI se v primerih nasilja ne postavlja na nikogaršnji stran. V nobenem sporu, naj bo ta nasilen ali nenasilen, AI ne podpira nobene stranke niti ne presoja, kdaj je uporaba nasilja upravičena in kdaj ne.

AI nasprotuje mučenju in usmrtitvi vseh zapornikov in zagovarja poštena ter takojšnja sojenja vsem političnim zapornikom, ne glede na to, ali so obsojeni zaradi uporabe ali zagovarjanja nasilja ali ne. Vendar AI zahteva takojšnje in brezpogojno izpustitev samo tistih zapornikov, ki niso zaprti zaradi uporabe ali zagovarjanja nasilja.

A ker oblasti pogosto lažno obtožijo ljudi, da so sodelovali pri nasilju, čeprav so zaprti le na podlagi nenasilnega uveljavljanja svojih pravic, AI na podlagi skrbne proučitve posameznikovega primera izoblikuje svoje stališče do vsakega posameznika, ne glede na stališče vlade, sodišča ali zapornika samega. Dejstvo, da je zapornik obtožen kršitve zakona ali pripada organizaciji, ki pri svojem delu uporablja nasilje, še ne pomeni, da ta zapornik ni zapornik vesti.

Ugovor vesti

Upornik vesti je oseba, ki je obvezna vojaškega služenja, a zaradi ugovora vesti iz religioznih, etičnih, moralnih, humanitarnih, filozofskih, političnih ali podobnih motivov zavrača nošenje orožja ali neposredno udeležbo v vojnah ali oboroženih spopadih.

Kriteriji za status upornika vesti so naslednji:

- državna ustava ne vsebuje priznavanja ugovora vesti in osebi v specifičnem trenutku ne dovoli izraziti njenega ugovora;
- osebi ni dovoljeno izraziti ugovora;
- priznavanje ugovora vesti je tako ozko omejeno, da so veljavni le določeni in ne vsi zgoraj omenjeni razlogi;
- osebi ni dovoljeno izraziti ugovora vesti po vpoklicu v oborožene sile;
- zapor sledi nedovoljenemu odhodu iz oboroženih sil, čeprav je oseba skušala pred tem legalizirati svoj odhod ali tega ni mogla storiti, ker ni imela dostopa do poznavanja legalnih možnosti;
- v državi alternativno služenje izven vojaškega aparata ne obstoja;
- alternativno služenje je tako dolgo, da je samo po sebi kaznovanje upornika vesti.

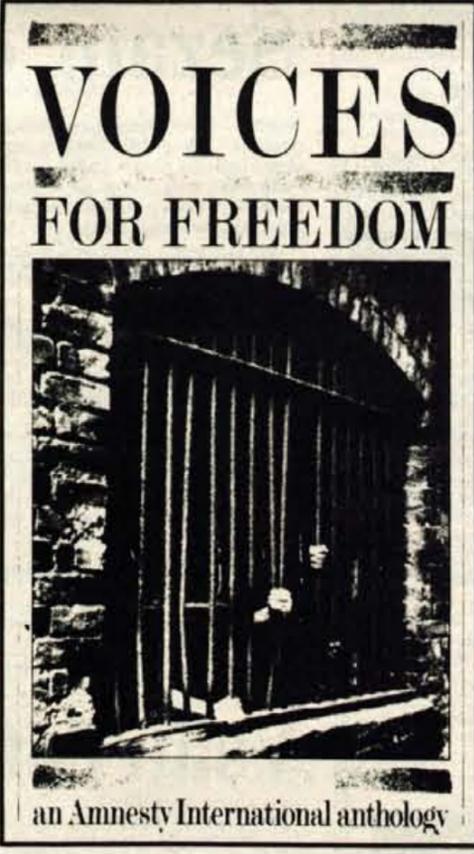
Oseba ni priznana kot upornik vesti, če svojega ugovora noče utemeljiti, razen, če ni iz vseh okoliščin jasno razvidno, da zavrača služenje na podlagi vesti. Prav tako se ne prizna upornika vesti, če zavrača alternativno služenje izven vojaškega aparata.

Bi se včlanili?

Tik pred oddajo teksta v tiskarno smo izdelali, da bo prvi sestanek kranjske (jugoslovanske) skupine AI danes, v torek, 20. decembra, ob 16.30 v sejni sobi 16 kranjske občinske skupščine. Vabljeni vsi zainteresirani!

Begunci in emigranti

Splošna deklaracija o človekovih pravicah vsebuje tudi pravico do zapustitve lastne države. AI priznava kot zapornike vesti tiste ljudi, ki so zaprti zaradi poskusa odhoda iz države, ker so bili njihovi motivi povezani z njihovimi političnimi pogledi, verskimi stališči ali etničnim izvorom. V primerih, ko ob aretaciji ni na voljo dovolj podrobnih informacij, AI zavzame svoje stališče glede na okoliščine in splošno vedenje oblasti in ubežnikov v določeni državi, še posebej tam, kjer emigrante pogosteje zapirajo.

Pošteno sojenje

Vsi sodni postopki morajo biti v skladu z uveljavljenimi nacionalnimi ali mednarodnimi zahtevami za zaščito človekovih pravic (Mednarodna konvencija o civilnih in političnih pravicah).

Zadolženi za interpretacijo zakonov, obsodbo in določitev kazni morajo biti neodvisni od drugih vladnih organov, še posebej pa tožilcev. Biti morajo zaščiteni pred neprimernimi pritiski pri izvajanju svojih funkcij. Kompetentnost, nekoruptivnost in nepristranskost morajo biti zagotovljene, sodniki morajo biti zakonsko usposobljeni. Če civiliste privedejo pred vojaško sodišče, vzbujajo to posebno skrb.

Vsakršen odvzem svobode mora biti utemeljen in obrazložen aretirancu ob sami aretaciji. Obtožnica je potrebno takoj seznaniti z obtožnico in ga privesti pred sodnika ali drugo pooblaščen osebo.

Obtoženi morajo imeti takojšen in popoln dostop do neodvisnega, legalnega nasveta in zastopstva, ponavadi gre tu za odvetnika po lastni izbiri. Velja splošno pravilo, da ljudje med čakanjem na sodni postopek ne ostanejo v priporu. Obtožene ali njegovi zastopniki smejo pred sodnikom ali drugo primerno, neodvisno in nepristransko uradno osebo oporekati legalnosti pripora pred sojenjem.

Priprti morajo imeti dostop do družine, legalnega zagovornika in neodvisne zdravniške oskrbe. Dopisovanje in komuniciranje ne smeta biti omejena, razen če je to potrebno zaradi sodnega postopka in varnosti zapornih prostorov.

Nihče ne sme biti izpostavljen mučenju ali drugemu krutemu, nečloveškemu ali ponižujočemu ravnanju ali kaznovanju.

Obtožnica se ne sme nanašati na dejanja, ki so bila v času izvršitve zakonita. Kadar so uvedena nova pravila postopka, je vedno prisotna možnost krivice. Kazni ne smejo biti strožje, kot so bile mišljene v obdobju, ko je bilo dejanje storjeno.

Sojenje mora biti opravljeno v razumnem času od prvega prihoda obtožence pred sodnika in je opravljeno v javnosti.

Obtoženec je nedolžen, dokler ni spoznan za krivega. Prisilno priznanje ali krivo pričevanje pred sodiščem ni veljavno.

Obtoženec mora imeti pravico do ustrezne obrambe, do zaslišanja in izbire prič in enakih postopkov pri obrambi, kot jih ima tožilec.

Obsodbo lahko ponovno pregleda višje sodišče (AI pričakuje ponovno popolno obravnavo in ne le pregled sodnih zapisov). V primeru smrtne kazni mora imeti obsojenec pravico do prošnje za pomilostitev, spremembe kazni ali njeno odložitve. AI v vsakem primeru smrtne kazni nasprotuje.

Eno leto pripravniki

Suzana Dewa, predsednica OC K OZN Kranj: "Priprave na ustanovitev iniciativne skupine so potekale dve leti, vse odkar redno dobivam sveže informacije in literaturo iz Londona. Resenečena sem nad velikim odzivom med ljudmi, saj smo že ob ustanovitvi zabeležili okrog 40 članov, od 16 do 61 let, pestra je tudi socialna struktura, na listi imamo tako dijake kot dva doktorja znanosti. Predvidoma spomladi nas bodo obiskali iz londonskega urada AI, vse do takrat pa bomo, kljub temu da še nimamo formalne potrditve, delovali kot vse druge skupine AI."

Financiranje AI

Delo skupin zahteva mnogo iniciative in zmožnosti vzvljanja v posamezne primere ter seveda mnogo denarja. Skupine ne prispevajo samo finančnih sredstev za oskrbo zapornikov, ampak še dodatno z delom prispevajo k celotni organizaciji. AI je vezana na podporo svojih članov in podpornikov, zato so nujno potrebne razne akcije - tiskovne konference, sejmi, koncerti, umetniška dela...

Zanimivosti

- Za začetek AI se šteje poziv angleškega odvetnika Petra Benensona, ki ga je 28. maja 1961 objavil v britanskem tedniku "The Observer" in so ga kasneje ponatisnili vsi najvidnejši evropski časopisi;
- Ob 30-letnici Splošne deklaracije o človekovih pravicah je bila AI odlikovana z nagrado OZN za izjemne dosežke na področju človekovih pravic, leta 1977 pa z Nobelovo nagrado za mir;
- v začetku leta 1985 je imela AI sekcije v 45 državah, več kot 3400 skupin v 55 državah (kar je skoraj 200 več kot v letu prej) in več kot 500.000 članov, podpornikov in naročnikov v več kot 160 državah in področjih;
- vsak mesec poteka posebna akcija "zaporniki meseca". Mednarodni sekretariat AI v Londonu izbere tri politične zapornike iz različnih držav glede na nujnost njihovega primera;
- V primerih, ko je zapornik mučen, mu grozi smrtna kazen, nujno potrebuje medicinsko pomoč... sproži se tako imenovana "hitra akcija AI";
- Posamezne lokalne skupine AI se ne smejo zavzemati za zapornike svoje države;
- Letno poročilo AI izide vsako leto oktobra v angleškem, francoskem, španskem in arabskem jeziku, decembra pa še v nemškem jeziku na približno 500 straneh;
- V letnem poročilu AI za leto 1988 pod naslovom "Jugoslavija" lahko preberemo, da je osrednja pozornost namenjena Kosovu, Dobroslavu Paragi in Golemu otoku;
- Pod okriljem AI izhaja tudi vrsta publikacij, zainteresirani se lahko za vse informacije obrnete naravnost na Londonski urad: Distribution Unit, Amnesty International, 1 Easton Street, London WC1X 8DJ, United Kingdom; - verjetno pa je lažja pot do obširnejših informacij na OC K OZN Kranj (OK ZSMS Kranj, Trg revolucije 1, telefon 064/26-388), kjer se lahko v AI tudi včlanite;

- Za začetek AI se šteje poziv angleškega odvetnika Petra Benensona, ki ga je 28. maja 1961 objavil v britanskem tedniku "The Observer" in so ga kasneje ponatisnili vsi najvidnejši evropski časopisi;

- Ob 30-letnici Splošne deklaracije o človekovih pravicah je bila AI odlikovana z nagrado OZN za izjemne dosežke na področju človekovih pravic, leta 1977 pa z Nobelovo nagrado za mir;

- v začetku leta 1985 je imela AI sekcije v 45 državah, več kot 3400 skupin v 55 državah (kar je skoraj 200 več kot v letu prej) in več kot 500.000 članov, podpornikov in naročnikov v več kot 160 državah in področjih;

- vsak mesec poteka posebna akcija "zaporniki meseca". Mednarodni sekretariat AI v Londonu izbere tri politične zapornike iz različnih držav glede na nujnost njihovega primera;

- V primerih, ko je zapornik mučen, mu grozi smrtna kazen, nujno potrebuje medicinsko pomoč... sproži se tako imenovana "hitra akcija AI";

- Posamezne lokalne skupine AI se ne smejo zavzemati za zapornike svoje države;

- Letno poročilo AI izide vsako leto oktobra v angleškem, francoskem, španskem in arabskem jeziku, decembra pa še v nemškem jeziku na približno 500 straneh;

- V letnem poročilu AI za leto 1988 pod naslovom "Jugoslavija" lahko preberemo, da je osrednja pozornost namenjena Kosovu, Dobroslavu Paragi in Golemu otoku;

- Pod okriljem AI izhaja tudi vrsta publikacij, zainteresirani se lahko za vse informacije obrnete naravnost na Londonski urad: Distribution Unit, Amnesty International, 1 Easton Street, London WC1X 8DJ, United Kingdom; - verjetno pa je lažja pot do obširnejših informacij na OC K OZN Kranj (OK ZSMS Kranj, Trg revolucije 1, telefon 064/26-388), kjer se lahko v AI tudi včlanite;

Podatki so povzeti iz: AI report 1988 (London, 1988). Eine Information über AI. (Dunaj 1986). AI Independence and Impartiality. AI publications in print July-Dec 1988. AI. (Dunaj)

Dana Benedik, oblikovalka pohištvenega programa Trente

Smreka prihaja v stanovanja tudi s pohištvom

Železniki, 18. decembra - Sredi novembra je bil v Beogradu tradicionalni sejem pohištva, na katerem se z novimi materiali, oblikami, dizajnom pokažejo vsi, ki v jugoslovanski pohištveni industriji kaj pomenijo. Sodeloval je tudi Alples iz Železnikov, ki se je iz Beograda po dolgem času vrnil s lepim priznanjem; s srebrnim ključem, nagrado sejemske žirije, za pohištveni program Trente, kate- rega avtorica je razvojna projektantka, diplomirana arhitektka Dana Benedik.

Sele dve leti je, kar ste do- studirali in se zaposlili, pa že tak uspeh. Kakšni so občutki? »Bila sem presenečena, ve- sela, ponosna. Doslej so pri- znanja pobirali v glavnem že uveljavljeni oblikovalci...»

Kaj zavisti pri kolegh? »Sploh ne, vsaj ne v Alplesu, kjer smo tri razvojne projek- tantke. Dobro se ujamemo. Z veseljem prihajam na delo. Tu- di onidve sta uspešni. Program AL, ki je njuno delo, bo kmalu zamenjal star program Trigla- va.»

Se bo srebrni ključ izkazal tudi pri nagrajevanju?

»Ne vem. Obljube so, kaj več pa zaenkrat še ne. Upam, Naše plače niso bogve kaj, čeprav je v minulih letih iz Alplesa tudi zato odšlo precej strokovnjakov. Denar res ni vse, am- pak...»

Koliko zaslužite? »Zadnja plača je bila okrog 1,1 milijona dinarjev.»

Kako ste sploh prišli na se- jem?

»Beograjski sejem je izziv, na katerega se lahko vsaka od nas treh odzove z enim progra- mom. Celo leto se ideje podijo po glavi, preden tisto, kar se zdi najbolje, vržeš na papir in ga pošlješ v vzorčno delavnico. Pa še potem kaj spreminjaš, prilagajaš.»

Je rezultat pohištvo po vaši duši ali kompromis?

»Rekla bi, da vsakega nekaj. Glede na to, da imamo precej masivne smreke, ki je bila do- slej zaradi slabše kakovosti manj cenjena, nova tehnologi- ja lepjenja pa omogoča pridobitev večjih ploskev masive, sem se odločila, da se posku- sim v oblikovanju smreke. Osebnost mi je ta les vseh in ko- likor vidim iz tujih revij in se- jmov, osvaja tudi dežele južne- je od Skandinavije. Torej je oblikovalska svoboda podreje- na "modnim" usmeritvam na eni strani in možnostim, ki jih daje tovarniška tehnologija na drugi. Najmanj omejitve je pri dizajnu.»

Če odštejete vse kompromi- se, kakšno je pohištvo po vaši meri?

»Rada imam svetle tone, raz- gibanost, pohištvo, ki omogo- ča veliko kombiniranja.»

Tak je vaš nagrajenec, delan za manjše bivalne ambience, za sprostitev ob glashi, televi- zorju. Od kod ime Trente? Po dolini?

»Dolina mi je vsekakor všeč, vendar je pretehtala možnost tridesetih kombinacij, ki jih ima ta program. Če prevedes v italijansko...»

Srebrni ključ je vsekakor tudi odlična reklama. Jo boste v Alplesu znali izkoristiti?

»Program Trente bo prihod- nje leto v proizvodnji. Nagrada zahteva, da se izdela serija, si-

cer na naslednjem sejmu v Beogradu ne bomo mogli kandidirati z novim programom. Upam le, da ne bomo oklevali predolgo; prednost ima pro- gram AL za dnevne sobe v svetlejšem tonu. Morda bi za Trento, ki je zbudila veliko zanimanja med kupci že na se- mu, prav tako pa jim je na očeh v našem salonu v Železniki- h, sestavili manjšo serijo na osnovi naročil. O tem sama ne odločam, vendar se mi zdi, da včasih pretiravam o velikimi serijami, se predolgo oklepa- mo starih programov.»

Trenta bo očitno "šla", če- prav bo nekaj dražja od stan- dardnega ploskovega pohi- štva. Bo enaka kot je vzorec?

»Po izgledu prav gotovo, spreminili se bodo morda le nekateri drobni detajli.»

Kako je z njenim korakom k bolj zdravemu pohištvo, kaj menite o tako imenovanem bio pohištvo?

»Mislim, da pri nas ni toliko lesa, da bi ves program delali v masivi. Trenta je kombinacija. Notranje police so iz iverke, prevlečene z japonsko mikro- folijo, enako kot stranske plo- skve. Iverka, ki jo uporabljamo zadnja leta, ni škodljiva. Mi- slim, da je pravo bio pohištvo, izdelano iz čistega lesa in povr- šinsko zaščiteno s posebnim voskom, namenjeno bolj po- sebnežem kot širši potrošnji, ki hoče tudi lepo pohištvo.»

Kakšni so domači kupci pohi- štva; so zadovoljni s tistim, kar vidijo in dobijo v trgovin- ah, ali pa je njihov okus zah- tevniji in celo prehiteva ponudbo?

»Kupci se v glavnem zadovo- ljujejo s ponujenim. Zelo malo jih ve, da so tudi sami lahko oblikovalci svojega pohištva, da jim v vzorčnih delavnicah Alplesa za približno tretjino vi- šjo ceno ustrezemo z drugačni- mi furnirji, barvami, ročaji, oblikami in velikostmi, kot jih imajo naši standardni progra- mi. Naš inženiring dela pred- vsem pri opremljanju hotel- skih sob in ne toliko za indivi- dualne kupce. Ti pričakujejo od nas predvsem nasvete, ka- ko naj opremijo stanovanje oziroma prostor s standardnim pohištvo.»

H. Jelovčan

V Podkorenu so tokrat Italijani utišali naše

Tomba je bomba, čeprav je le tretji

Podkoren, 17. decembra - V tekmovalnem in organizacijskem pogledu sobotnemu slalomu za svetovni pokal v Podkorenu ni kaj očitati, saj je potekala tekma brezhibno. Vendar pa se moramo tokrat sprizniti z nekaterimi resnicami, ki za Kranjsko goro v tem desetletju organiziranja velikih tekem niso pri- jetne: v peklenskem mrazu s povprečnimi 15 stopinjami pod ničlo je bil obisk najmanj prepolovljen in je najbolj realna ocena 10.000 ljudi, neuspehi naših v slalomu so dodatno zmanjšali obisk, brez posledice pa tudi ni bil nepopoln program, saj je načrtovani petkov veleslalom odpadel.

Še sreča, bi dejal človek ob tem, da imajo Italijani Tombo, za katerim norijo, kjerkoli v Ev- ropi tekmuje, in tako je imel bo- žanski Alberto ali Tomba la bomba največ navijačev, ki so po glasnosti in potrpežljivosti ob- ogradi ciljne arene in proge prevladovali. Prepoznati pa jih je bilo tudi po nacionalni zasta- vi, narisani na licih in to letoš- njo modo navijanja so razširjali tudi po Kranjski gori, in kdor je le hotel, so mu brhka dekleta na- risala na lica italijansko ali ju- goslovansko zastavo. Njihovo razpoloženje ni bilo prav nič skaljeno, ker je bil tokrat njihov genij na smučeh samo tretji. V čast pa jim je šteti, da so skoraj z enako navdušenostjo vzklkali Albertovim najhujšim tekme- cem, predvsem Zurbrigenu in Girardelliju, ki sta ta čas verjet- no edina sposobna vreči Alberta s svetovnega smučarskega pre- stola.

Da sobotna Kranjska gora po vzdušju še zdaleč ni bila taka kot leta nazaj, so bistven vzrok mnogo slabši uspehi naših slalo- mistov, ki se nadaljujejo tudi po Kranjski gori. Dober vmesni čas Roka Petroviča v prvi vožnji ne more biti uteha za veliko večjih uspehov vajenega občinstva, prav tako pa tudi ne končno 16. mesto Roberta Zana. Občinstvo terja vsaj približno takih iger, ki sta jih v Kranjski gori znala pri- rediti Rok Petrovič in Bojan Križaj. Po slednjemu se je v so- boto marsikateremu kolencilo, ko je napovedovalec Franek Trefalt pred tekmo dejal, da letos prvič po dolgih letih Kranjska gora mineva brez Bojana. Vsestran- ski, ne samo ozko tekmovalni, uspeh prireditelja ostaja tako še nadalje trdno povezan z uspehi tekmovalcev gostitelja, saj vsak

Gorjanski godbeniki so bili tokrat v Kranjski gori le gledalci. Zaradi mraza so jim zamrznili instrumenti.

raje ploska domačemu tekmo- valcu kot pa tujemu, pa naj bo še tako dober. Obrazi vodilnih mož naše moške alpske repre- zentance niso sijali, prav tako pa tudi ne predstavnikov Elana, ki so bili konec koncev še naj- bolj zadovoljni, saj je bil Armin Bittner na smučeh Elana drugi, Norvežan Furuseth, ki prav tako vozi na Elanu, trenira pa ga Aleš Gartner, pa z visoko startno šte- vilko 25 četrti. Vodja Elanovega marketinga Silvo Poljanšek pa se je ob zadovoljstvu, da sta kar dva z njihovimi smučmi med šes- timi, vseeno jezil, zakaj lju- bljanska televizija na primer ni neposredno prenašala tudi za- ključne slovesnosti, saj je bila tekma vendarle doma, in zakaj večkrat ne povemo, da so uspehi Avstrijcev in Norvežanov v bi- stvu tudi naši, saj avstrijske sla- lomiste in veleslalomiste trenira Filip Gartner, norveške pa nje- gov brat Aleš. Med delavci na progi, sodniki in fotoreporterji pa je krožila pripomba nad po-

manjkljivim ozvočenjem, saj na startu in ob progi skoraj nihče ni vedel za izide na cilju. To naj bo dobrohotno opozorilo organi- zatorjem za prihodnje.

Ze pred sobotnim slalomom in na samem tekmovalju smo sli- šali ugibanja, ali bi bilo mogoče pripraviti progo tudi za petkov veleslalom in koliko je Kranjska gora na račun odpovedi velesla- loma zgubila. Vojteh Budinek, sekretar organizacijskega komi- teja Vitranc, je eden najbolj po- kljanih za odgovor:

»Manjši obisk slaloma smo pričakovali. Pozna se odhod Križaja in dejstvo, da nimamo nobenega smučarja v prvi jaco- stni skupini. Razen tega je po- stal obisk take tekme drag in vedno več ljudi raje spremlja doma, na tplem pred televizor- ji. Prav tako pa je danes izjem- no mraz. Zjutraj je bilo minus 17 stopinj, sedaj pa je minus 15. (Gorjanski godbi so na pihalih zamrznili ventili in niso mogli igrati - op. p.). Za veleslalomom

Lačni in žejni ne bomo.

nam je žal, saj so naši trenutno boljši kot v slalomu in bi bil obisk že zaradi tega v petek boljši. Odpoved veleslalomu ima tudi negativne finančne učinke. S sponzorji imamo sklenjene pogodbe za dve tekmi. Ker je bila samo ena, so prihodki polovi- čni, stroškov pa je za eno tekmo skoraj toliko kot za dve. Koliko smo zgubili. Okrog 80 starih mi- liard, od tega 80.000 nemških mark! Od sredine novembra smo intenzivno delali umetni sneg, zamudili pa smo med prvo ohla- ditvijo med 4. in 10. novembra, ko je bil prvi hladni val, vendar takrat vse naprave za umetni sneg še niso bile narejene. Usposobljene so bile šele 17. de- cembra. Potem pa je bilo seveda prepozno. Ko smo morali tekmo odpovedati, je bilo pretoplo mraz pa je nastopil, ko smo tek- mo že odpovedali. Za ureditev veleslalomu bi potrebovali še dodatne štiri dni mraza.»

Kranjska gora je kljub temu minila, vendar bo hitreje pozar- bljena kot so bile prejšnje. Daleč je nove junake, pokazala pa tudi pomanjkljivosti, ki jih ne bi ka- zalo ponavljati. Tekma takega ranga se težko dobi, veliko lažje pa izgubi, posebej če odpovemo na tistem, kar je bil naš adut v smučarskem svetu: enkratno ob- činstvo in uspehi. Oboje se je to- krat precej obletelo...

J. Košnjek, slike F. Perdan

Servis za večerno varstvo otrok že spomladi

Sezam, odpri se kranjskim otrokom

Kranj, decembra - Po navdušujočih izkušnjah iz Ljubljane, kjer že poldrugo leto deluje Sezam, servis za popoldansko in večerno varstvo otrok na domu, tudi kranjski mladinci snujejo podobno storit- veno dejavnost. Vanjo pa se niso spustili docela na pamet, z anketo med 600 starši so izmerili potrebo po tovrstnih storitvah in bili delež- ni precejšnjega odziva.

Po neuspehu kluba Carnium, da bi uvedel varstvo otrok, med- tem ko starši nakupujejo, po neuresničeni zamisli Centra za socialno delo o večernem var- stvu otrok, zdaj resno razmišlja- jo o tej možnosti pri svetu za vzgojo in izobraževanje občins- ke konference ZSMS v Kranju. »Za tovrstno varstvo otrok ni- mamo sistemske rešitve,« pravi Lidija Čeferin, ki ima v rokah iz- vedbo kranjskega servisa za ve- černo varstvo otrok. »Mnogo je staršev, ki bi zvečer radi obiska- li kulturno prireditve, koncert, gledališče, prijatelje, ali izrabili ta čas za študij, pa nimajo pri roki zaupanja vrednih varuhov

za otroke. Vsem tem dobrinam se zato v prid otrok pač odreče- jo. Izvedli smo anketo med star- ši otrok v kranjskih šolah in vr- tcih, od 600 poslanih anket smo jih dobili 250 vrnjenih, od kate- rih je več kot polovica pridrži- nih. Servis za večerno varstvo je staršem torej potreben, to zame- sel podpirajo celo tisti, ki jim si- cer tovrstno varstvo ni potrebno. Zdj izdelujemo elaborat o po- skusnem delovanju servisa, ta pojde na predsedstvo OK ZSMS, nato pa bomo ob soglasju ustre- znih organov v občini servis usta- novili. Deloval naj bi pri mladins- kem servisu, ki je pripravljen financirati začetni zagon. Ko bo

do urejene formalnosti, se bo za- čelo. Po zimskih počitnicah naj bi prvi varuhi že začeli z delom. Vsi bodo dodatno zdravstveno pregledani, zavarovali bomo njih in otroke, varuhe (izbirali bomo v glavnem študente peda- goških in podobnih družboslov- nih usmeritev) bomo poslali tudi na posebne izobraževalne semi- narje. Tako bomo dobili zaupa- nja vredno skupino, ki ji ne bo prvi interes zaslužek, temveč ve- selje do dela z otroki. Servis bo imel zaposlenega organizatorja, ki bo v mladinskih prostorih na Stritarjevi 5, kjer je tudi telefon, sprejemal klice staršev in nato družinam posredoval varuha. Naj še povemo, da pride v po- števti tudi varovanje prizadetih otrok.»

Če bi servis delal že zdaj, bi bila urna postavka za varovanje otrok 4000 dinarjev, kasneje pa bo pač povečana toliko, kolikor

jo bo dvignila inflacija. Sodimo da je cena sprejemljiva, da bo dostopna tudi staršem z nizkimi prejemki, da ne bo socialnih raz- lik. V poskusnem delovanju obljublja le posredovanje var- stva na domu, potihoma pa idejni tvorci upajo, da bo servis pre- rasel v malo »otrokovarstveno storitveno enoto«, ki bo vsebova- la poleg varstva še druge stori- tve, denimo, inštrukcije. Videti je torej, da posredovanje var- stva ni edini motiv, temveč tudi zagotovitev služka mladim, ki kljub izobrazbi ostajajo brez de- la.

Za Ljubljano varstveni servisi nastajajo tudi v Mariboru in Cel- lju, zato je prav, da tudi Kranj z obilico mladega prebivalstva ne ostane brez njega. Zaslužili pa bi ga tudi v kaki drugi gorenjski občini.

D. Z. Žlebir

Razveze v radovljiški občini

Vsak četrti zakon se razdre

Radovljica, 16. decembra - Število zakonskih razvez v svetu narašča, še posebej v Združenih državah Amerike in v Sovjetski zvezi, kjer se po letu 1976 razveze že skoraj vsak drugi zakon. V Jugoslaviji, kjer število razvez narašča od 1953. leta dalje, je bilo po podatkih, ki so stari že šest let, na tisoč zakonskih zvez 132 razvez. Republike se v tem zaradi različne družbeno-gospodarske razvitosti, tradicije, verova- nja in navad precej razlikujejo, od povprečja pa najbolj odstopata Vojvodina z 215 razvezami na tisoč zakonov in Slovenija s 187 razvezami. V radovljiški občini "razpade" vsak četrti zakon, v kranjski obči- ni celo vsak tretji...

Strokovnjaki menijo, da na porast ločitev vplivajo predvsem spremenjene družbene razmere in novi pogledi na vlogo družine, sicer pa tudi "padeč" moške av- toritete, večja samostojnost in neodvisnost žensk, prevelika obremenitev žena, večja spolna svoboda...

Radovljiški center za socialno delo je v šestih letih, med 1982. in 1987. letom, obravnaval 519 razveznih postopkov, od katerih se jih je dobra polovica (246) končalo z razvezo na sodišču. Analiza, ki so jo naredili v občins- ki skupnosti socialnega skrb- stva, kaže, da so kar v trideset primerih tožbo za razvezo vloži- le žene, v petini primerov može, vsega šest odstotkov pa je bilo sporazumnih predlogov. Da se žene hitreje in lažje odločajo za ločitev je po oceni centra treba pripisati predvsem temu, da so

materialno neodvisne od part- nerja in da zato tudi ne pristaja- jo na patriarhalnost ter na pre- živetvo vlogo moža in očeta, pa tudi družba ji zagotavlja pomoč in oporo, kadar jo potrebuje. Ra- zlog za majhno število spora- zumnih razvez je predvsem v tem, da zakonca v ločitvenem postopku zaradi čustvene prizade- totosti nista sposobna za odkrit, ustvarjalen pogovor in za spora- zumevanje. Se v teh nekaj pri- merih pa se odraža premoč osebno močnejšega partner- ja nad šibkejšim.

Zanimivi so tudi naslednji po- datki. Pri ženskah so za ločitev najkritičnejša leta med 31. in 35. letom, pri moških med 26. in 30. V nekaterih občinah je zelo veli- ko razvez predvsem v prvem le- tu skupnega življenja, kar pa ni mogoče trditi za radovljiško, kjer jih je domala ena tretjina v

času med šestim in desetim le- tom zakonskega staža, sicer pa največ (tri petine) v prvih deseti- letih skupnega življenja. Za- konci brez otrok se lažje odloča- jo za razvezo kot tisti z otroki. Prav otroci pa so pogosto glavna vez, da se zakon kljub skaljenim odnosom med možem in ženo ohranja.

Čeprav je večina zakoncev, ki se je odločila za razvezo, imela rešen stanovanjski problem, pa v radovljiškem centru za social- no delo ugotavljajo, da to vpra- šanje precej vpliva na kakovost zakonskega odnosa. Mlada za- konca sta pri urejanju bivališča pogosto bolj ali manj odvisna od staršev ali pa sta primorana za- četi skupno življenje v slabih razmerah. Prav življenje mladih zakoncev skupaj s starši zahte- va na obeh straneh veliko zrelo- sti in smisla za sodelovanje. Ker

V radovljiški občini ugotav- ljajo, da je glavni razlog za zakonske razveze slabo medsebojno poznavanje pričakovanih želja in potreb partnerja ter pomanjkanje odkritega pogovora. Na drugem mestu je alkohol, ki je bil v času med 1982. in 1987. letom kriv kar za dobri dve petini vseh razveznih po- stopkov. V centru za socialno delo opažajo, da alkohol raz- dre vsako leto več zakonov in da po njem vse bolj pose- gajo tudi ženske, ki ponavadi pijejo naskrivaj in se pri njih posledice pokažejo kasneje kot pri moških. Kar tretjina zakoncev je za razlog naved- la nezvestobo oziroma ču- stveno navezanost zunaj za- kona, vendar pa v centru menijo, da se "tretji" pojavi navadno šele tedaj, ko v za- konu že škriplje. Nezvestoba je posledica, ne pa vzrok.

nekateri teh sposobnosti nima- jo, se odnosi zapletejo in življe- nje postane nevzdržno.

C. Zaplotnik

V Radovljici so pred kratkim odprli novo obratovalnico. Izde- ljujejo konfekcije iz jeansa, žameta, bombaža, usnja in modne dodatke. Vse naštetu si lahko ogledate in kupite na Linhartov- em trgu 7. GEPARD jeans klub je odprt vsak dan od 10. do 19. ure, razen nedelje. (gt) Foto: F. Perdan

TEMA
TEDNA

Sestop in - na mestu voljno

V vmesnem prostoru, ko vladajoči razred ni več sposoben vladanja, novi pa je še v plenih, nastajajo vsakršne prikazni in se nakazujejo grozljivi čudeži. Medtem ko se do zdaj še nobena partija realnega socializma, ki je prišla iz ilegale na oblast, ni zmogla znebiti trdih ilegalnih metod, s katerimi se na oblasti korenito drži in preganja vse živo, kar ni v skladu s tvojimi dogmami, naša že nekaj časa sestopa z oblastjo. Ta verbalni sestop nadljudi med ljudi je med vsemi, ki že leta manjše kritizirajo leninizem in se otročje veselijo vsakega liberalizma, povzročil pravi delirij: po vseh kotih se veselo porajajo hecne pobude, kako bo, ko bo gospa v najboljših srednjih letih sestopila in malodušno pomigala opoziciji: »Izvolite, seja se nadaljuje...»

Sama terminologija sestopanja ali sestopa partije z oblasti je globoko skrivnostna in dvoumna: ponavadi sestopajo alpinisti s strme gore navzdol, telovadci, ko se primaknejo eden k drugemu, da stojijo vstrijc. Sestopa se tudi po lestvi, po strmih stopnicah in sestopa se v globoko jamo. V nobenem primeru pa akt sestopanja ni brez nevarnosti, saj gre za gibanje od zgoraj dol.

Partija se je sicer samoobrambno odločila za nedovršni glagol sestopanje in tako dala vedeti, da senzacionalni sestop lahko OLALA traja in traja, ni pa še znano, ali so ji ljubši alpinistični ali telovadni sestopi. Če gre za fiskulturne, potem bo stala na mestu voljno in bo mirne duše lahko še naprej koga sunila pod rebra; če gre pa za alpinistični sestop, lahko krepko nastrada.

Povsem izključeno pa je, da misli s svojim sestopom na rudarski sestop v jamo - vedno je ljubila bel avangardni dan in je v črne jame pošiljala le delavski razred, ki se po Leninu »tako ali tako ni zmožen dvigniti višje od svoje sindikalne zavesti...« In medtem ko bo partija sestopala in - kar je še bolj tragično - se ločevala od države, bo narod veselo ustanovljal stranke: social-demokratsko (zaradi cankarjevske tradicije ali skandinavskega zgledu?), demokratsko razumnikov in inteligence, kmečko, ekološko... Tu bodo alternativna gibanja... Kakšen silni pluralizem interesov so rodile Smeri razvoja, a ne tovariši?

Naj pol Slovenije nejeverno miga z glavo, bah: oblast je slast in še v kakšni bolj pošteni meščanski demokraciji ni nihče sam od sebe mrknil. Naša - bo, saj vse, kar se bo zdaj zdaj zrednalo v preplašeno kumrico SZDL, živ bog ne obvlada več! Sindikat, borče in mladino se je že dalo vižati, takega silnega političnega harem pa ne zmore podelati noben Brdavs.

Videli boste: še žal nam bo njenega sestopa. Zdj nam s članarino vzame, kar rabi in nam da ljubi mir, potem pa nas bodo strankarski ideologi cukali za rokav in vižali pod svoje strehe. Saj nas bo Slovencev še zmanjkalo! Razen tega pa bomo, vsaj Gorenjci, petstokrat premislili, če bomo sploh kam šli. Ne nazadnje smo tradicionalni zadržeti in proslavljeni skupni ter poznamo deset božjih zapovedi angleškega pesnika A.H. Clougha, ki je izrečno poudaril: »Veruj le v enega Boga, kdo vzdrževal bi dva!«

D. Sedej

NARODNOZABAVNE VIŽE

Srečno Stoparjevi fantje

Včeraj so na enoletno sluzenje vojaškega roka odšli štirje člani našega najmlajšega narodnozabavnega ansambla Stoparji, ki pa so se na ta glasbeni premor pripravili z izdajo druge kasete Srečno mladi fantje, prav tako pa so naslovili tudi poslovljni koncert v Mengšu za ljubitelje njihove glasbe.

Predstavili so se z uspešnimi melodijami in med skoraj tridesetimi skladbami smo slišali uspešnice Vsak ne more biti muzikant, Nocoj bi s tabo rada zaplesala. Stoparji so bili uspešni na treh Ptujskih festivalih, kjer so vedno dobili zlato Orfejevo značko za kvaliteto in nekaj nagrad. Mladim glasbenikom, ki so povprečno stari nekaj nad 17 let, piše pesmi Franci Lipičnik in besedilopisec Ivan Sivca. Pripravili so nam tudi prijetno presenečenje s pravim fantovskim preppevanjem na vasi, ko so v kvartetu zapeli dve ljudski pesmi Oblaki so rudeči in Pozimi pa rožice ne cveto. Nataša Šimunovič in Nataša Stopar, sicer dijakinji srednje glasbene šole, sta zaigrali na klavir in na violino.

Ziva prireditev je bila popestrena z diapozitivi in filmom o mladih Stoparjih s tiste manj znane strani vaj, priprav za nastope, utrujenost, itd. tega »programiranega« mladostnega ansambla. Tudi umetniška beseda Polone Vtrihove se je po scenariju Ivana Sivca dotikala Stoparjev in njihovih oboževalk, vse pa je na prijeten način povezoval Črt Kanoni.

Na kaseti Srečno mladi fantje je več skladb: Zaihtela bi od sreče, Jaz pa vem, Ne bodi otožen, Lastovke, Smučarija, Očku rudarju, S harmoniko pod starimi kostanji, Gasilec Mihec in Jesen v Stranjah. Pred odhodom v JLA so posneli skladbe za tretjo kaseto z naslovom Pod rodni krov, ki bo izšla drugo leto poleti, da nadomesti vrzeli, ko mladih Stoparjev ne bo na glasbenem prizorišču. Srečno Stoparjevi fantje!

Drago Papler

JEŽ

Silvestrovo po meri ljudi

Bliza se najdaljša noč v letu, ki je treba slovesno in veselo pospremiti vse staro in sprejeti novo. Pestro ponudbo za silvestrovanje na Gorenjskem je letos dopolnil še hotel Kokra na Brdu, kjer bo zabava stala samo 250 tisočakov na osebo.

Glede na to, da bodo goste nahranili svetovnoznani kuharji, razvedrili zvezdniški pevci, snemali zagrebški televizijci, obogatili darovalci s srečelovom in za povrh vsega pripravili tudi sani v imenitni konjski vpregi, je cena kar skromna. Vprašanje pa je, kdo si danes tako skromnost še lahko privoščil!

Vendar pa - imamo socializem po meri ljudi in zakaj ne bi enako poskrbeli za silvestrovo? Kdor ima bogatejši žep, naj si privoščil bogato pojedino v soju sveč in televizijskih reflektorjev, kdor pa skoraj pol meseca dela za takšen denar, pa tako ne bo prenesel takega razkošja. Zato je prav, da tudi najdaljšo noč počaka doma ob vsakdanjem krompirju in zelju ter dolgočasnem televizijskem sporedu.

Seja tržiške ŽERJE

Občinska kulturna skupnost Tržič je naokoli poslala obvestila o seji žirije za podelitev Prešernovih nagrad Gorenjske in o slavnostni podelitvi. Z velikimi črkami se obvestilo dobesedno glasi: seja ŽERJE za podelitev Prešernovih nagrad Gorenjske...

V Tržiču torej ŽERIRAJO...

Dvakrat zaračunal malo pivo?

»V bife kina na Jesenicah grem včasih le zato,« piše J.M., »ker imajo točno pivo in mi je najbližji lokal. V lokalju je napis: prosimo za takojšnje plačilo. Tega prepisa se gosti tudi držimo in naročeno takoj tudi plačamo.

Tja nisem šel skoraj en teden. Natakari mi je že pred naročilom pijače pod nos pomolil listek, da sem mu pozabil plačati pivo. Menim, če nima toliko denarja, da bi svojim tovarišem ali sam sebi naročil pijačo, da ni potrebno, da jih časti na tuj račun.

0,07 kuharice in 0,03 knjižničarja

V radovljiški izobraževalni skupnosti so nadvse natančni in prepričljivi. V odgovoru na delegatsko vprašanje lipniške osnovne šole so zapisali, da so v radovljiški občini šolski standardi in normativi usklajeni z republikanskimi. Še več: njihova cena izdelka vsebuje še 0,07 kuharice

in 0,03 knjižničarja, kar je celo nad zagotovljenim programom.

Ker vsakodnevno srečujem le cele učitelje in knjižničarje, sprašujem strokovne delavce radovljiške izobraževalne skupnosti, na katere dele so mislili s tistimi stotinkami.

PRIJAZEN NASMEH

SLOVENIJA, PRIJAZNA DEŽELA NA SONČNI STRANI ALP? NE VEDNO

ALBINA BERUS

Albina Berus je že dvajset let zaposlena v Kovinotehni Jesenice, v Fužinarju poleg jeseniške gimnazije. Skupaj s sodelavkami prav zdaj praznujejo 20 - letnico delovne organizacije in svojega uspešnega dela na Jesenicah. Edinole Albina ima najdaljši delovni staž, saj je v trgovini vse od začetka.

»V teh letih se struktura prodaje v Fužinarju ni bistveno spremenila, saj kupcem še vedno ponujamo gospodinjске stroje, akustiko, posodo, kristal in tehnično blago. Res pa je, da skrbimo za to, da je ponudba iz leta v leto pestrejša in bogatejša. Tako smo jo obogatili tudi z gospodinjскими stroji iz uvoza, predvsem iz Italije.

Posebej zadnji mesec, decembra, je izredno veliko obiska v naši trgovini, saj imamo vrsto akcijskih prodaj. Zelo dobro smo prodajali gospodinjске stroje Gorenja, še vedno pa nudimo na šestmesečno brezobrestno posojilo belo tehniko in posodo. Tudi za ostale artikole so prodajni pogoji zelo ugodni, zato ima-

mo vsak dan veliko kupcev. »Skupaj nas je zaposlenih trinajst, delamo pa v deljenem delovnem času. Včasih ni ravno prijetno, a z leti se navadiš, še posebej, če si rad v trgovini in če rad dobro postrežeš in delaš med ljudmi. Sama nikoli nisem razmišljala, da bi zamenjala poklic; vedno sem si prizadevala, da bi kupcem dobro postregla, kajti prijaznost in ustrežljivost je pač sestavni del našega poklica.«

D. Sedej

Čvek

Mala Atina pri očetu

Medtem ko po svetu krožijo govorice o skrivnostni smrti Christine Onassis, je njena mala hčerka Atina pri očetovi ljubici in pri njenih dvoh otrocih. To prijateljstvo je spodbujala sama Christina, ki se nikakor ni mogla sprijazniti s tem, da jo je zapustil njen četrti mož, ki je z neko Švedinjo živel že deset let, preden je spoznal Christino. Tudi potem, ko je postal mož najbogatejše ženske na svetu, ni mogel pozabiti svoje prejšnje prijateljice, s katero je pričakoval otroka. Ko se je ločil od Christine, je bogata dedinja v vsak način hotela obdržati zvezo z

njim in je dosegla, da se je njena mala Atina spoprijateljila z njegovo ljubico in njenima dvema otrokoma.

Zastrupljeni vlomilci

Ko sta dva vlomilca na Siciliji vlomila v neko razkošno vilo in pobrala vse, kar se je pobrati dalo, sta naenkrat postala zelo lačna. Odprija sta hladilnik in se do sitega najedla. A glej zlomka - tisti, ki je pojedel največ, se je zgrudil mrtev, drugi pa je bil še toliko pri močeh, da je poklical rešilca. Kaj se je bilo zgodilo? Lastnik vile je hrano zastrupil, saj jo je namenil mišim in podganam v svojem vrtu in v svoji kleti.

ZA DRUŽINSKI ALBUM

Profesionalni poljub - Rok Petrovič in Andreja Leskovšek

Male gorenjske vasi

Drulovka

Piše: D. Dolenc

V tonfu so se lovila drva

Kranjski profesor slavistike Vilko Rus nam je nekdanj v šoli rad razlagal, kako so nastala krajevna imena. O Drulovki je povedal, da je nastala iz »drvo lovke«. Pred Zarico, tam, kjer Sava ostro zavije in se je še do nedavnega z brzicami prebijala skozi skalnato sotesko, je bil včasih »tonf«. Tako smo otroci pa tudi odrasli rekli mirni vodi pod Špikom, kjer je bilo najgloblje in kjer so najbolj korajžni fantje skakali z visoke skale sredi vode, pa tudi s previsnih skal Špika na glavo v vodo. V tem tonfu, v tej mirni vodi, se je ustavljalo vse, kar je plavalo po vodi. Največkrat veje in drva. Tu so jih lovili vaščani vasice visoko nad Savo, ki se je v stoletjih prijelo ime Drulovka. Z novo hidrocentralo, z ureditvijo Savinega nabrežja tonfa ni več, tudi visoka skala sredi njega je potonila. Če je ni nihče fotografiral, je ostala le na redkih akvarelih slovenskega slikarja Ljuba Ravnikarja, ki je tako rad prihajal sem dol in slikal vodo, Špik, skalnate stene, kavke nad Zarico... Včasih je tik nad vodo vodi-

la stezica vse do Brega. V strme previsne skale nad tesno so najbolj korajžni fantje hodili nabirat planike. Tu so rasle in še vedno rastejo in pravijo, da je to edinstven primer v Evropi, da bi te visokogorske cvetice rasle tako nizko. Tudi kavke so mamile mularijo Orehka, Drulovke, Bre-

Drulovka je lepa vasica na robu Sorskega polja, njen patron je sv. Mihael. - Foto: D. Dolenc

ga pa še od kod drugod. Tu so stikali za njihovimi gnezdi in marsikdaj tudi omahnili po skalah. Marsikatera noga ali roka je bila tu zlomljena, nič koliko prask pridobljenih, a Zarica in Špik sta vabila vedno znova in znova. Večni izziv so bile maja tudi šmarnice. Tu so rasle vedno najlepše. Zarica in njena tesen sta vedno tudi privabljali čolnarje, skoznj je bil najlepši spust po Savi proti umirjenim Zbiljam.

Špik je danes gradbišče

Z novo hidrocentralo je voda v Zarici in Savi vzdolž Drulovke narasla od 2 do 4 metrov, zalila stezico, predvsem pa umirila Savo, ki ni več ne divja. Vse se je spremenilo. Špik, ki je dolga leta sameval in so ga poživiljele le redke počitniške hišice in njeni stanovalci, je danes gradbišče. Na tem koncu Drulovke raste novo naselje nizkih blokov in stanovanjskih hišic. Stara romantika izginja. Drulovčani in Orehovčani bodo ob najlepše gobarske »stane«. Tu so namreč ob dobrih letinah množično rasle marele, pa tudi lepe jurčke si našel. Sedaj pa bo našlo tu lepe domove nekaj sto Kranjčanov in drugih.

Tudi zaradi te gradnje moram z Drulovko pohiteti, kajti, ko bo novo naselje zgrajeno, Drulovka ne bo več majhna va-

sica. Že tako je v letih po vojni zraslo veliko novih hiš in ima danes vas okrog 240 prebivalcev. Včasih pa je bilo tu le nekaj večjih in manjših kmetij, ki so se stiskale okrog cerkvice sv. Mihaela. Cajnar, Gračan, Tičar, pri Povletu in pri Blažetu so bile večje kmetije, manjši pa Bemostuova in Trebarjeva spodaj pod vasjo, proti Savi. Ostalo so bile manjše delavske hišice, kajti z razvojem kranjske industrije so si nekdanji kajzarji in bajtarji poiskali delo v kranjskih tovarnah. Ob treh zjutraj so vstajali v Zbiljah, na Podreči, v Mavčičah in peš hodili skozi Drulovko proti Kranju. Pozimi so prišli skozi vas utrujeni, kot bi že dva šihata dali skozi, se spominja Tavčarjev Joža iz Drulovke. Pozimi, ko je zapadlo več snega, so se organizirali in se s sanmi peljali na delo. Pozneje, ko so prišla na vrsto kolesa, je bila cesta polna koles. Takrat je bil seveda še makadam in slabe gume. Od Drulovke do Tekstilindusa je vsaj sedemkrat polnil zračnico, mi je nekoč pravil pokojni Vrantov Slavko. Danes skozi vasi vozi lokalni avtobus in posebej pa še delavski avtobus. Tudi v Drulovki skoraj ni hiše, da ne bi kdo delal v tovarni. Čista kmetija je edinole še pri Cajnarju in pri Gračanu. Gračanovi, ki so se staro hišo stiskali tik pod cerkvijo, so nad vasjo, na robu drulovskih travnikov na Sorskem polju zgradili novo hišo in novo

gospodarsko poslopje. Dobro gre drulovskim kmetom, dela imajo pa tudi več kot preveč. Kmetijski stroji so jim v veliko pomoč. Sejejo bolj malo, saj so se vsi preusmerili le na živinorejo in pridelovanje krompirja. Včasih pa so bile tu najlepše njive ajde.

Slamo je v šopih nosilo po vasi

Vsa zgodovina se navadno vrte okrog cerkve. Tudi drulovska se. Vas se v listinah prvič omenja leta 1444. Takrat je tudi že stala cerkev. Kot pove današnji župnik cerkve v Drulovki in na Bregu ob Savi Franc Ivanc, je bila leta 1631 prezidana, 1874 je dobila obokan strop, prej je bil raven, leta 1900 pa je cerkev pogorela z vasjo vred. Nekateri pripovedujejo, da se je vnelo pri Cajnarju, češ da so ženske nosile pepel pod streho. Vendar pa mi Zevnikov ata Jože Trilar, najstarejši vaščan, pri 82 letih, pove čisto drugačno verzijo. Na sv. Rešnjega telesa dan, ko je vsa praznovala, bila je nedelja, večina jih je šla v Šmartno na procesijo, ki se je vila od cerkve po Sorskem polju, sta se Cajnarjeva otoka, Lenka in Francelj, za butarami igrala z vžigalicami. Zagorelo je, otroka sta se skrila, požar pa je tako hitro napredoval, da vaščani, niso mogli nič pomagati. Rjuhe so močili v vodo in metali po strehah. Toda

Jože Trilar, ki je z 82 leti najstarejši možki v Drulovki, še dobro pomni, kako so ljudje pripovedovali o velikem požaru na sv. Rešnjega telesa dan. Nekaj gospodarjev je s tazelnim »frakljajo«, ženske so bile pri procesiji, otroci pa so se igrali z vžigalicami...

suha slama je kar frlela in veter, ki je tisti dan vlek, je gorečo slamo kar v šopih nosil po vasi. Le pri Povletu ni gorelo in pri Tičarju hiša ni pogorela, ostalo pa vse. Tudi cerkvi ni pizaneslo: zgorela sta streha in zvonik, strop, ki je bil leta 1874 na novo pozidan, pa je ostal.

30 let rokometna v Škofji Loki

Leta 1958 je bila vržena prva žoga

Škofja Loka, 16. decembra — Osrednja slovesnost bo v četrtek, 22. decembra, ob 17. uri v vojašnici Jožeta Gregorčiča v Škofji Loki, na katero so vabljeni sedanjci in nekdanji igralci in prijatelji rokometne zveze Slovenije. Podelili bodo priznanja za dolgoletno delo, po slovesnosti pa bo tovariško srečanje.

Prva rokometna žoga je bila v Škofji Loki vržena leta 1958 na pobudo takratnega predsednika mladine v Motorjih (LTH) Jožeta Stanonika in takratnega sekretarja Motorjev Andreja Levičnika, ki je bil prvi in dolgoletni sekretar Rokometne zveze Slovenije. Levičnik je bil prvi trener, pomagal pa mu je Stanonik kot bivši igralec Mladosti iz Kranja, treningi pa so bili na igrišču v Puštalu. Ločani so prvo tekmo odigrali v Medvodah in zgubili s 3:4. Do leta 1964 so igrali večinoma le prijateljske tekme s sosednjimi klubi in z vojniki iz vojašnice, kjer je imel takratni komandant Jovo Ojdanić veliko razumevanja za rokomet in je dovolil igrati na betonski plošči v vojašnici. Za ekipo so nastopali Jože Stanonik, Andrej Levičnik, Lado Trkaj, Rado Čuš, Miloš Mitič, Polde Porenta, Oto Hribernik, Tone Mulej, Janče Cerkvenik in še drugi, katerih pa se ne spomnim in se opravičujem. Prelomno je bilo leto 1964, ko se je pri Partizanu oblikovala rokometna sekcija. Ekipo za imenom Škofja Loka je začela nastopati v gorenjski ligi in prvo tekmo odigrala septembra v Žabnici. V tej ekipi so igrali vratarji Mišo Ojdanić, Jože Kosce in Jože Debenc ter igralci Matjaž Eržen, brata Miro in Brane Pinterič, Andrej Žargi, Rade Ojdanić, Brane Mladeno- vič, Franc Podnar, Jože Stanonik, na seznamu pa so bili še Marjan Koželj, Rado Čuš, Avgust Babnik, Milan Guzelj in Milan Koplan. Jovo Ojdanić je bil prvi predsednik sekcije, Rade Ojdanić pa prvi trener. Leta 1969 je ekipo začel treni-

rati Jaro Kalan, in to polprofesionalno, česar si danes klub ne more privoščiti, pokrovitelj je postal Sešir in ob pomoči ZTKO je rokometna igra napredovala. V sezoni 1970-1971 je bil Sešir drugi v gorenjski ligi, sezono kasneje pa prvak brez poraza. Sešir se je uvrstil v ljubljansko consko ligo pod začasnim vodstvom trenerja Igorja Stupniška, že drugo sezono nastopanja v tej ligi zmagal in se uvrstil v slovensko ligo. Strokovno delo je vodil Igor Stupnišek. Leta 1976 so Ločani zmagovali v slovenski ligi, novi pokrovitelj je postala Jelovica, in štiri leta sodelovali v 2. zvezni rokometni ligi. Leta 1980 so Ločani iz druge lige izpadli, vendar so se takoj uvrstili v novo medrepubliško ligo, kjer so igrali do leta 1984. Stupnišek je zapustil klub, treba pa mu je dati priznanje za vse, kar je naredil za loški rokomet. Ekipa je nato igrala v republiški ligi pod vodstvom Staneta Vrbinca in Igorja Stupniška, vendar je izpadla v 2. ligo. Pokrovitelj je postal Termopol in pod tem imenom tekmujejo vsa loška moštva in selekcije. Sedaj je Termopol pod vodstvom trenerja Vrbinca v republiški ligi z različnimi uspehi, vendar še vedno pod vtisom krize, ki je zaradi slabšanja gospodarskega položaja daljša. Od leta 1970 dalje imajo v Škofji Loki tudi mladinske in pionirske ekipe, ki so prav tako osvajale lovrike v Sloveniji.

Ob jubileju škofjeloškega rokometna bo izšel bilten z vsemi podatki o zgodovini te igre.

M. Kalamar

Občni zbor kolesarskega kluba Sava

Savčani zadovoljni s sezono

Kranj, 16. decembra — Na letnem občnem zboru v Stražišču so zborovali kolesarji kranjske Save. Pregledali so uspešno sezono in si zastavili cilje za prihodnje, ki bo spet bogata z domačini in mednarodnimi tekmami. Za nameček bo prihodnji sezoni še svetovno prvenstvo za člane in mladince.

Zadovoljni so z vsemi kategorijami in pravkar minuli sezoni. Člani so na domačih in tujih dirkah napravili velik korak naprej. Pod vodstvom trenerja članske vrste Bojana Udoviča so bili v ospredju jugoslovanskega kolesarskega športa. Žal pa so izostali državni reprezentantje. Novi zvezni trener Bilić v reprezentanco ni poklical odličnih tekmovalcev Save, Polanca, Tajhmajstra in Pagana. Tu so še Žumer, Galof in Ječnik. Še posebej dobra sta bila zadnja dva, ki sta prvo leto nastopila v članski konkurenci. Izredno dobri so bili tudi mlajši in starejši mladinci, ki jih trenira Matjaž Zevnik. Vozili so naprej in ni se bilo treba bati, da ne bi bili v samem vrhu mladinskega kolesarskega športa v Jugoslaviji in seveda v Sloveniji. Bojan Ropret je trener podmladka, od cicibanov naprej do starejših pionirjev. Tudi oni so pokazali, kako se tekmuje.

S tako prizadevnostjo bodo morali delati naprej. Cilji za novo sezono 1988-89 so, da bi se prebili v sam vrh slovenskega in jugoslovanskega kolesarstva. Če jim bo to uspelo, bodo tudi v ospredju v reprezentanci in na mednarodnih dirkah.

D. Humer

Kdo bo zmagal na Primskovem

Primskovo, 16. decembra — Šahovsko društvo Primskovo prireja v četrtek, 22. decembra, ob 17. uri v mali dvorani Zadrugnega doma na Primskovem zadnjega od treh turnirjev za pokal krajevne

skupnosti v hitropoteznem šahu. Članom domačega kluba ne bo treba plačati prijavnine, turnir pa bo tudi priložnost za vse, ki jih zanima šah, da se včlanijo v društvo. Po zaključku turnirja bo razglasitev najboljših, ki bodo razen priznanj prejeli tudi praktične nagrade. - F. Čeh

Občni zbor alpskega smučarskega kluba Triglav

Lanski uspehi osnova za naprej

Kranj, 18. decembra — Alpski smučarski klub Triglav iz Kranja, ki ima okoli sto smučarjev in smučark, je na letnem občnem zboru ocenil delo preteklega leta. Toda imenitni uspehi Grega Grilca, ki je mladinski svetovni prvak v veleslalomu, deveto mesto Mojce Dežman v slalomu na olimpijskih zimskih igrah, reprezentantov v klubu po sodbi predsednika Egarta ni dober pokazatelj za naprej. Ni zadovoljen z uspehi, ki so jih smučarji v vseh kategorijah starosti dosegli. Vprašanje je, kaj še hoče od prihajajoče sezone.

Zastavili so si naloge, da naj bi bila letošnja sezona še bolj uspešna kot lanska, kar je tudi pravilna pot, ki vodi k ponovnem prodiranju v jugoslovanski smučarski alpski prostor. V moški A reprezentanci je Grega Grilc, v ženski A pa trenutno poškodovana Mojca Dežman. V mladinski A reprezentanci sta Janez Demšar in Grega Stojanovič, pri mlajših mladincih je Urban Stojanovič, v reprezentanci mlajših mladink pa Nina Dežman. V klubu trdo delajo od cicibanov naprej. Enako dobro pa delajo z mlajšimi in starejšimi pionirji, mladinkami in mladinci ter člani in članicami. Vse tiste, ki bi radi postali dobri tekmovalci, vabijo v klub. Naloge vseh so težke, a s trdim delom in dobrimi tekmovalnimi uspehi bodo prebrodili tudi to dolgo smučarsko sezono.

D. Humer

Osemindvajseti mednarodni pokal Vitranc za svetovni pokal

Marc Girardelli zmagovalec, naši povprečni

Kranjska gora, 17. decembra — Slalomska proga v Podkorenu je bila pravšnja za novo zmago Luksemburžana Marca Girardellija. Med osemdesetimi nastopajočimi je pokazal vse svoje slalomske sposobnosti. Osemindvajseti mednarodni pokal Vitranc, si je ogledalo nad pet tisoč ljubiteljev smučanja. Naši alpski smučarji so bili povprečni. Šestnajsti je bil Robert Žan, dvajseti pa Grega Benedik. Ostali so šli s proge v prvem ali drugem nastopu.

Najbolj vesel je iz Kranjske gore in s smučišča v Podkorenu odhajal Luksemburžan Marc Girardelli, ki je bil zmagovalec letošnjega tretjega slaloma za točke svetovnega pokala. Veseli so bili tudi Elanovci. Drugi za zmagovalec je bil reprezentant ZRN Armin Bittner, ki vozi na smučah Elana. Drugi Elanovec, Norvečan Christian Fureseth, je bil četrti. Z nasmehom pa je odšel tudi Čeh Peter Jurko, ki je bil šesti. Manj sreče je imel prvi favorit slaloma Italijan Alberto Tomba, saj je bil v Podkorenu »še« tretji. Girardelli in Bittner sta bila tokrat hitrejša. Še posebej v drugem finalnem nastopu trideseterice najboljših. Nezahtovljivi so s svojega smučišča odhajali tudi naši tekmovalci. Še enkrat so prav v Podkorenu pokazali, kako se na domačem smučišču ne sme tekmuovati. Še najbolj se je izkazal Jeseničan Robert Žan, ki je bil šestnajsti in le šestindvajset stotink mu je primanjkovalo, da bi osvojil točke v svetovnem pokalu.

Vrhunski alpski smučar tega časa Italijan Alberto Tomba je v soboto v Podkorenu moral priznati premoč zmagovalca Girardelliju in Bittnerju.

Razplet tekmovanja po prvi vožnji je pokazal, da lahko zmagovalca iščemo le med trojico prvouvrščenih po prvi vožnji, ki so bili prvi trije tudi v končni razvrstitvi finalne vožnje. Marc Girardelli je prevzel vodstvo,

Jeseničan Grega Benedik se v sobotnem slalomskega nastopu na domači progi v Podkorenu ni najbolje znašel. Bil je dvajseti.

Starosta moškega alpskega smučanja Elanovec Ingemar Stenmark v Podkorenu ni imel sreče na tekmi. Skupaj z novo prijateljico si ogleduje končni razplet selektivnega slaloma.

Alpski pokal v smučarskih skokih

Avstrijec Steiner prehitel Primoža Kopača

Planica, 17. decembra — Smučarski skakalni klub Iskra Delta Triglav je bil pod pokroviteljstvom te delovne organizacije na 90-metrski skakalnici organizator letošnje prve tekme za alpski pokal v smučarskih skokih za mladince. Ob dobri organizaciji je preostalo sedeminosemdeset tekmovalcev, med njimi tudi člani, iz Avstrije, Italije, ZRN, Španije, Francije, Švice in Jugoslavije. Med mladinci iz srednje Evrope so bili tudi naši člani in tudi člani ZRN. Na tekme svetovnega pokala Sapporo od naših niso odšli Matjaž Zupan, Janez Štirn, Tomaž Dolar, Robert Kopač in tudi Miran Tepeš ne. Le-ta je v skokih članov pokazal največ, saj je v tej konkurenci zmagal. Drugi je bil Štirn in tretji Zupan, na četrto mesto pa se je uvrstil Kopač iz Zirov. V konkurenci mladincev je na prvi tekmi za alpski pokal zmagal Avstrijec Steiner, ki je bil lani v tem pokalu drugi. Prvo mesto v skupnem seštevku pajelanosvojil Jugoslovčan Marjan Kropar, član Iskre Delte Triglav. Steiner je bil tokrat neprekosljiv. Še najbolj se mu je od naših približal z drugim mestom Primož Kopač, medtem ko je lanski zmagovalec tega pokala Marjan Kropar precej svoje sposobnosti in pristal na devetem mestu. Rezultati — člani — 1. Tepeš 213,8(91-87), 2. Štirn 205,0 (85,5-88,5), 3. Zupan 196,8 (88-80), 4. R. Kopač 185,1 (82,5-82,5), 5. Leonhardt (ZRN) 183,9 (82-82), 7. Dolar 180,0 (80-79), 15. Melin 147,8 (76-69,5); mladinci so skakali z enega manjšega naleta kot člani — 1. Steiner (Avstrija) 222,5 (91-93), 2. P. Kopač (Jugoslavija) 205,5 (90-84), 3. Rauschmeier (Avstrija) 197,0 (85,5-86), 4. Janus (Jugoslavija) 196,7 (87-83), 5. Pointner (Avstrija) 194,1 (87,5-82), 9. Kropar 180,4 (81-82), 10. Petek 180,4 (80-81), 12. Rogelj (vsi Jugoslavija) 178,7 (79-81).

D. Humer

Tečaj za vaditelje smučanja in smučarska šola

Kranj, 18. decembra — Kranjski zbor vaditeljev, učiteljev in trenerjev smučanja bo v sodelovanju s fakulteto za telesno kulturo v Ljubljani organiziral tečaj za pridobitev naziva vaditelj smučanja v Sloveniji. Tisti, ki se bošče prijavili, morate imeti visoko smučarsko znanje in veselje do poučevanja. Meja starosti je letnik 1971 in starejši.

Prijave bodo sprejemali 26. decembra od 17. do 18. ure v prostorih ZVUTS Kranj, Stritarjeva 5. Smučarski alpski klub Triglav in ZVUTS Kranj bosta organizirala tudi smučarsko šolo za otroke letnik 1980—81. Šola bo v drugem delu zimskih počitnic na Kravcu.

Prijave bodo zbiral v prostorih ZVUTS Kranj, Stritarjeva 5, drugo nadstropje v ponedeljek in torek, 26. in 27. decembra od 17. do 18. ure. Po končani smučarski šoli bodo vse najboljši smučarje povabili, da se vključijo v ASK Triglav.

D. H.

Naše alpinke prekašajo alpince

Kranj, 18. decembra — V Altemarku in Val Zoldanu so z imenitnimi uspehi naše alpske smučarke pokazale našim fantom, kako se tekmuje. To je pesem, ki jo morajo fantje dobro poslušati v nadaljevanju tekmovanja za svetovni pokal in seveda na januarskem in februarjem svetovnem prvenstvu, ki bo v Valju v ZDA.

● V Altemarku je bila tekma ženski slalomu, kjer je svoj dan imela naša ženska smučarska reprezentanca. Že v prvi vožnji je s startno številko 47 za preseženje poskrbela Katjuša Pušnik iz Črne na Koroškem, ki bo 31. januarja 1989 stara dvajset let. Vozila je tako dobro, da je bila že po prvi vožnji druga, to mesto pa je obdržala tudi po resnično fantastični vožnji v drugem nastopu. Piko na i sta dodali še Mateja Svet s šestim mestom in Veronika Šarec s štirinajstim.

● Tudi nedeljski veleslalom v Val Zoldanu je bil odmeven za Matejo Svet, Katjušo Pušnik in Veroniko Šarec. Le zmagovalka tega veleslalomu Vreni Schneider iz Švice je bila za odnemek boljša od druge Mateje Svet. Katjuša Pušnik je le za las zgre-

šila točke v svetovnem pokalu, bila je šestnajsta, Veronika Šarec, pa je bila osemnajsta. Danes, v torek bodo smučarke nastopile v slalomu v Courmayeurju v Franciji.

● V Sapporu na Japonskem sta bili dve tekmi smučarskih skakalcev za točke svetovnega pokala. Na obeh tekmah so bili v ospredju skakalci Finske, Norveške, Švedske in ZRN. Na srednji skakalnici je zmagal »Elanovec« Nykänen, na veliki pa Šved Bokloev. Na srednji sta točke osvojila od naših Janez Debelak, ki je bil deveti in Rajko Lotrič, ki je bil petnajsti. Velik uspeh je dosegel Matjaž Debelak na veliki skakalnici. Bil je peti, ostali naši pa slabši kot na srednji skakalnici.

● Za pokal mesta Jesenic je bila v nedeljo v Podkorenu moška tekma v slalomu. V odlični udeležbi je zmagal Kanadčan Villiard, drugi je bil Robert Žan in tretji Grega Benedik. Od naših je bil Planinšek 10., 12. Bergant, 13. Čuješ, 15. Grašič, 18. Grilc, 20. Markič, 21. Žagar in 24. Brezovšek. V ponedeljek je bila še ena slalomska tekma.

D. Humer

Nesrečen žreb jeseniških judoistk

Jesenice, 16. decembra — Mlade jeseniške judoistke so zastopale Slovenijo na ekipnem finalu jugoslovanskega pokala v judu za mladince, ki je bilo v Sarajevu. V moštvo so bile Jeseničanke Tanja Makuc, Slobodanka Metarupin in Silva Jakič ter gostje Tončka Vehar iz Zirov in Nina Arh ter Tanja Antolčić iz Slovenj Gradca. Žreb za Jeseničanke ni bil ugoden. Njihov prvi nasprotnik je bil Partizan Hina iz Beograda, ki je bil kasneje drugi za Nikšičem. Jeseničanke so izgubile s 5:2. Najboljše so bile jeseniške judoistke. Udeležbo Jeseničank na tem tekmovanju so omogočili Color Medvode, ključavničarstvo Rekar Jesenice in TKS Jesenice.

J. Rabič

D. Humer

Foto: F. Perdan

OD TEKME DO TEKME

Prizadevni tržiški šahisti - V Trziču so odigrali šahovski dvoboj šahisti Raven in Trziča. To je bil tradicionalni dvoboj v hitropoteznem šahu. Zmagal je ŠD Trzič s 60:40. Najboljša sta bila Edo Roblek pri Ravnah in Pavel Loc pri Trzičanih. ŠD Trzič pa je priredil zadnji letošnji hitropotezni turnir. Igralo je 18 šahistov, zmagal pa je Andrej Loc pred Francem Škrjancem, Borisom Kogojem, Stanetom Valjavcem in Pavlom Locem. Za skupno uvrstitev je šlo šest najboljših uvrstitev. Točke je skupno osvajalo 28 šahistov. Najboljši v vsem letu je bil Srečo Mrvar s 115 točkami. Andrej Loc jih je zbral 95, Pavel Loc 76, Boris Kogoj 71, Franc Škrjanc 54, itd. - J. Kikel

Majda Kralj zmagala na občinskem strelskem prvenstvu - Na Jesenicah so priredili občinsko prvenstvo v streljanju z zračno puško. Za uspešno izvedbo so poskrbeli člani Strelskih dručin Janez Mrak Dovje Mojstrana in Triglav Javornik Koroška Bela. Tekmovalo je največ strelcev z Javornika Koroške Bele in Mojstrane, najboljši izid pa je dosegla Majda Kralj, članica javorniške družine Triglav. Dosegla je 184 krogov od 200 možnih. Med pionirkami so bile najboljše članice Triglava Barbara Obid, Elisa Seničak in Borka Krejič. Med pionirji so bili najboljši Robi Makuc in Matjaž Mrak z Mojstrane, tretji pa je bil Rudi Šapek z Javornika. Med mladinkami je zmagala Elida Seničak (Triglav), med mladinci Uroš Kemperle (Janez Mrak) in Elvir Crnkovič ter Franc Golob (Triglav), med članicami Javorničanke Majda Kralj, Branka Doberšek in Alenka Zvab, med člani pa so bili najboljši Franci Rabič (Mojstrana) in Peter Basara ter Vojko Grebenšek (Triglav). - J. Rabič

Solarji tekmovali v streljanju - V strelski dvorani na Ravnah je strelska družina Anton Štefe - Kostja priredila ekipno in posamično tekmovanje v streljanju z zračno puško za šolska športna društva. Ekipno so imeli največ uspeha strelci iz šolskega športnega društva Polet z osnovne šole heroja Bračiča pred ŠSD Kokrški odred s Križev in ŠSD Storžič z Grajzarjeve osnovne šole. Med učenci je naslov občinskega prvaka osvojil Boštjan Ogris (ŠSD Polet), drugi pa je bil Tilen Šmitek, prav tako član ekipe Poleta. Med učenkami pa sta bili najpreciznejši Barbara Mikolič in Saša Ličen iz ŠSD Kokrški odred. - J. Kikel

Pilot helikopterja Jože Pezdirc odlikovan za »podvig vojaka«

Pripravljeni od svita do mraka

Brnik, 16. decembra - Zvezno priznanje za posebne podvige pri reševanju človeških življenj, ki ga podeljuje časopis Borba, si je letos prislužil tudi pilot Letalske enote milice Jože Pezdirc. Deset let že pilotira helikopter, pri tem pa neredko izpostavlja tudi svoje življenje, kadar mora pomagati bolniku ali ponesrečencu.

Ker je Jože Pezdirc skromen človek, je pogovor ob prejemu priznanja potekal bolj o enoti, v kateri službuje, kot pa o njem samem. Priznanje je namreč sprejel tudi kot priznanje enoti, ki je v svoj delokrog sprejela tudi reševanje človeških življenj. Letalska enota milice ima namreč delo porazdeljeno za potrebe milice (nadzor prometa, državne meje, pomoč pri lovu na storilce kaznivih dejanj in podobno), za potrebe slovenskega združenega dela (spomnimo se neprecenljive pomoči pri gradnji planinskega doma na Kredarici) in za humanitarne naloge (prevoz bolnikov in ponesrečenec ter reševanje ponesrečenih v gorah). Samo letos so opravili 39 prevozov bolnikov in ponesrečenec, sodelovali pa pri 30 reševalnih akcijah v gorah, od katerih so prenesli v dolino 26 ranjencev in 13 mrtvih.

Kaj je Jožeta Pezdirc zaneslo med letalce?

»Bil sem miličnik in čisto po naključju sem se oglašil na razpis. Dve leti sem prebil v Zagrebu na letalski šoli, nato pa začel leteti s helikopterjem. Zdaj imam opravljenih že tri tisoč ur letenja. Poleg helikopterja imam nekaj izkušenj tudi s športnim letenjem. Med najzanimivejšimi leti je prav reševanje v gorah. Na leto opravim 8 do 10 reševalnih akcij, ki so sčasoma tako kot vsako drugo delo že postale rutina. Pa vendarle je vsaka akcija nekaj novega.«

Reševanje v gorah, za katerega ste tudi prejeli priznanje, je skupinsko delo. Kakšna je v tem moštvo vloga pilota?

»Reševanje je ekipno delo reševalcev, zdravnika, mehanika, pilota. Preden helikopter vzleti, je treba preveriti vremenske razmere, določiti kraj nesreče, ugotoviti, kje leži ponesrečenec, nato pa določiti mesto pristanka. Včasih je treba reševalce z vitlo ali s fiksno vrvjo spustiti do ponesrečenca, da ga na kraju nesreče oskrbe, zatem pa jih potegnemo v helikopter ali pa prenesemo na mesto, primernejše za vkrcaje. Neredko helikopter lebdi nad krajem nesreče in tedaj je reševanje še posebej zahtevno.«

Za humanitarna opravila mo-

rate biti verjetno stalno pripravljeno?

»Medtem ko ostali dve dejavnosti Letalske enote milice lahko opravljajo po delovnem planu, pa to za prevoze bolnikov in ponesrečenec ter za reševanje v gorah velja le deloma. Zato smo v enoti tudi stalno pripravljeno, da lahko v hipu vzletimo na pomoč. Naša pripravljenost traja od svita do mraka.«

»Podvig vojaka« je priznanje, ki ga podeljujejo za reševanje človeških življenj, ob čemer reševalec tvega tudi svoje. Vaše delo je povezano z nevarnostjo. Kako ste ji kos?

»Letenje je izredno zahtevno opravilo, zato terja strokovno

dobro usposobljene ljudi, ne le pilota, tudi ostalih, ki pilotu pripravljajo za promet. Ekipa se stalno usposablja za take in drugačne primere v zraku, primeroma moramo seveda tudi vzdrževati helikopter. Naše delo pa je tudi stalen boj s samim seboj in z razmerami, ki včasih terjajo od človeka vse njegove moči. Deset let aktivno delam v enoti in moram reči, da smo uigrana ekipa. Po stažu sem v njej najstarejši, zato so me najbrž tudi predlagali za priznanje. Rad pa bi poudaril, da je to priznanje prav toliko kot meni, namenjeno tudi moji enoti.«

D. Z. Zlebir

GORENJSKA NOČNA KRONIKA

Hrepenel je po narkotikah

Nekaj nenavadnega je pred časom doživel dežurni zdravnik v Škofji Loki. Neznavec je zahteval, naj mu predpiše narkotike, sicer da bo vlomil v lekarno. Zdravnik pa je poklical na milico, da bi se obvaroval. Fanta so odpeljali in pridržali, naslednjega dne pa ugotovili, da je v lekarno šel skušati vlomiti, toda vrata se niso vdal, zato je obupan poskusil še pri zdravniku.

Slepi potnik

Na avtobusu iz Škofje Loke proti Kranju so imeli ondan neznanke težave s potnikom, ki se je upiral plačati. Ne le da bi se vozil zastonj, tudi pijan je bil. Zato so ga pospremili na postajo milice, kjer je moral dati osebne podatke. Šele nato je smel domov, verjetno peš.

Mama jih ni poučila

Bogo in Nenad z Jesenic sta se zadnjič v Pikovi dami nedostoj-

no vedla, vznemirjala goste in se pripravila z natakarnjem. Ker jima mama v mladih letih očitno ni povedala, kaj se sposobi in kaj ne, so ju o tem detajlno poučili na milici, češ bolje pozno kot nikoli. Lekcijo lahko pričakujeta tudi od sodnika za prekrške.

Ni nalašč

Ker mu ni bil več pripravljen sreči s pijačo, se je v bistroju Ciklama na Jesenicah vnel prepir med natakarnjem in gostom. Ko je slednji odhajal, se je spotaknil (maligant!) in nenamerno

razbil steklo na vratih. Kljub vsemu je natakarn klical može v modrem, da so na svoj način zgladili nesporazum.

Obležal v praproti

Fant se je ves večer nalival čez mere, nazadnje pa omagal za točilno mizo v kranjski Praproti. Gostilničarju je kazil image lokala, zato je klical milico, naj pijanca odpeljejo. Napravili so mu to uslugo, hkrati pa posvarili osebe, naj ne toči tistim, ki so si žejo že tako ali tako predolgo, tešili.

NESREČE

Avtobus brez zavor in s štiridesetimi potniki

Lesce, 17. decembra - Nesreča, ki se je v soboto dopoldne pripetila vozniku Integralovega avtobusa, 37-letnemu Matjažu Dolencu z Bleda, se je sicer končala srečno, le z okoli šest milijonov dinarjev materialne škode, lahko pa bi se pravec drugače. Dolenc je vozil avtobus z okoli štiridesetimi potniki od Kranjske gore proti Kranju. Nedaleč od Vrbe je ugotovil, da so vozilo odpovedale zavori, vendar je z vožnjo nadaljeval z namenom, da bi pripeljal potnike vsaj do Lesca ali Radovljice, kjer bi o okvari obvestil delovno organizacijo, potnike pa "prelozil" na drug avtobus. Da bi imel na poti čimmanj sitnosti, se je v Lescah odločil za vožnjo po makadamski cesti mimo pokopališča. Ker je v križišču z lokalno cesto Lesce - Begunje že stal osebni avtomobil italijanskega državljanja, je potegnil za ročno zavoro, ki pa ni držala prevelike obremenitve. Avtobus je najprej trčil v avto, nato pa se je zaletel v zid stanovanjske hiše.

V avtomobilu 290 kilogramov kave

Ljubelj, 14. decembra - 41-letni Marko Bilandžija iz Novske, ki je na začasnem delu v Linzu, je v sredo pri prehodu meje na Ljubelju prijavil deset kilogramov nepražene kave in pločevino. Ker so cariniki posumili, da ni prijavitel vsega, so se odločili za natančnejši pregled vozila. V raznih delih avta so našli skritih 290 kilogramov kave, ki so jo potem kajpak zasegli in začeli postopek za carinski prekršek.

Čelno trčenje

Škofja Loka, 16. decembra - 28-letni Srečo Bogataj iz Škofje Loke, voznik reševalnega avtomobila škofjeloškega zdravstvenega doma, je med nujno vožnjo (z utripajočo lučjo in prižgano sireno) v nepreglednem ovinku na Poljanski cesti trčil v Alpetour avtobus, ki ga je iz nasprotne smeri pravilno pripeljal Stojan Jesenko iz Zirov. V nesreči se nihče od voznikov ni poškodoval, po nestrokovni oceni je nastalo za 25 milijonov dinarjev škode, promet pa je bil oviran eno uro.

Zbil pešakinjo

Lesce, 17. decembra - 22-letni Zdravko Mrak z Ravnice je vozil osebni avtomobil po regionalni cesti Lesce - Kropa. Približno dvesto metrov pred odcepom za ulico Rožna dolina je od zadaj trčil v pešakinjo 48-letno Martino Peternel iz Radovljice, ki je v nasprotju s predpisi hodila po skrajnem desnem robu vozišča v smeri proti Kropi. V nesreči se je pešakinja hudo ranila.

Prehitro skozi Bitnjo

Srednje Bitnje, 16. decembra - V petek nekaj pred šestimi uro popoldne se je na regionalni cesti Kranj - Škofja Loka zgodila prometna nesreča, ki ji je botrovala neprimerna hitrost. 43-letni Matija Eri iz Tenetiš je prehitro pripeljal osebni avtomobil iz smeri Škofja Loka in zato ni mogel pravočasno upočasniti vožnje, ko je iz vaške poti zapeljal na glavno cesto in zavijala levo proti Kranju 45-letna Silvana Hafner iz Srednjih Bitenj, ki je v trenutku trčenja že vozila po svojem vozišču. Erijevo vozilo se je ustavilo šele po tridesetih metrih zavorne poti in je obtičalo v živi meji. Hafnerjevega pa je odbilo s ceste. V nesreči sta se voznika lažje poškodovala.

Zakoni po meri človeka

Če si naša partija skupaj z drugimi pomembnimi družbenimi organizacijami šele prizadeva za "socializem po meri človeka", pa za številne zakone in odloke, ki (pretirano) uokvirjajo naše delo in življenje, že lahko rečemo, da so po meri ljudi. Povedano drugače: nekateri predpisi so tako dvoumno in zvito spisani, da jih je mogoče prirojiti na vsako kožo, uporabiti za vsakršne razmere, opravičiti z njimi vsako (tudi nezakonito) ravnanje. K takšnemu sklepanju me navajajo nekateri povsem konkretni primeri, še najbolj pa "roški proces" proti četverici pred ljubljanskim vojaškim sodiščem. Čeprav tudi vrhunski pravni strokovnjaki dokazujejo nezakonitost nekaterih ravnanj, postopkov in sklepov, nasprotna stran z istimi zakoni in predpisi dokazuje, da je bilo vse ustavno in zakonito. Nesporno je, da bi bilo dvomov v (sicer precej nazadnjaško in s sodobnimi, civiliziranimi družbami skregano) zakonodajo precej manj, če bi, denimo, predpisi nedvoumno in enotno določali, da sojenje Slovincem pred sodiščem v Sloveniji lahko poteka samo in izključno v slovenskem jeziku, če bi natančno določili primere, ko je treba izključiti javnost, če bi jasno opredelili pravico obrambe... Seveda pri vsem tem ne gre samo za natančnost in nedvoumnost zakonodaje, temveč tudi za vprašanje, katera vladavina je močnejša - vladavina partijske, državne in vojaške oblasti ali vladavina, ustave, zakonov, odlokov... Pri nas to razmerje ni (bilo) povsem jasno, saj iz sedanjosti, predvsem pa iz polpretekle zgodovine poznamo primere, ko je oblast poteptala ustavnost in zakonitost.

Primer kazenske določbe, ki jo je mogoče kot kožo napeti na vsak boben, je zloglasni 133. člen kazenskega zakona, za katerega se celo predsedstvo SFRJ zavzema, da bi ga črtali. Opredelitev, kaj je verbalni delikt, je namreč zelo široka in je mogoče vanjo stlačiti marsikaj - kaj konkretno, pa je odvisno predvsem od tistih, ki sprožijo in vodijo kazenski pregon. Ali primer Abdica, domnevnega "avtorja" velikokladuške menične aferi! Na sojenju v Bihaču ga ne obtožujejo tatvine, goljufije ali poneverbe, temveč kontrarevolucionarnega delovanja, dejavnosti, ki jo je mogoče opredeliti bolj ali manj osebno (subjektivno), tako ali drugače, ozko ali široko...

C. Zaplotnik

Avtobusi ustavljajo tudi na "črnih" postajališčih

Ko zamenjava šoferja preseneti potnike...

Kranj, 16. decembra - Potniki, ki so se že navadili, da voznik avtobusa ustavlja tudi na "črnih" postajališčih, so kajpak presenečeni, ko zagledajo za volanom novega šoferja, ki ne pozna starih navad in krajevnih razmer ali pa jih namenoma noče spoštovati in ustavlja le na postajališčih, ki so določena z voznim redom.

Kot ugotavlja Ilija Malič, prometni inšpektor Uprave inšpekcijskih služb za Gorenjsko, je primerov "črnega" ustavljanja največ v škofjeloški občini, kjer je tudi sicer vsega petina postajališč urejenih v skladu s predpisi. Podobne razmere ali še slabše (Tržič) so tudi v drugih gorenjskih občinah. Še vedno je namreč precej postajališč, ki nimajo nobenega znaka, po katerem bi bilo mogoče ugotoviti, da gre za postajališče - so brez izogibalnišča s talno oznako, brez pločnika s čakalnico za potnike in z izobešenim voznim redom, brez prometnega znaka... Ne tako malo postajališč je tudi v križiščih ali v nepreglednem ovinku.

Precejšen nered je tudi pri seznanjanju potnikov z voznim redom. Obveznost avtobusnih prevoznikov je dokaj zamegljena, zato se dogaja, da postajališča opremljajo z voznimi redi tudi krajevne skupnosti ali turistična društva. Do problemov pa prihaja predvsem tedaj, ko se "režim" spremeni, na postajališčih pa ostanejo stari vozni redi, ki zavajajo potnike in jih spravljajo v slabo voljo.

Prometni inšpektor pa opozarja tudi na druge probleme. Odnos voznikov avtobusa do potnikov je včasih še vedno slab in skregan s poklicnim delom in splošnimi človeškimi normami. (Nekaj upanja, da bo tudi na tem področju boljše, daje novi zakon o prevozu v cestnem prometu, ki določa, da mora šofer avtobusa imeti potrebno strokovno izobrazbo najmanj četrte zahtevnostne stopnje.) Precej je tudi odstopanj od voznega reda. Naštetimo le nekatere najbolj značilne primere. Dogaja se, da šoferji samovoljno, brez posebnega razloga, odpeljejo z začetnega postajališča pozneje, kot je določeno. Zelo pogoste so kršitve prezgodnjega odhoda z vmesnih postajališč, nekateri pa predčasno končajo vožnjo in ne peljejo do zadnjega postajališča.

Eno pomembnih vprašanj, ki se vsako leto zastavlja železniškim in avtobusnim prevoznikom ter prevoznikom na mestnih, primestnih in drugih linijah, zadeva usklajenost voznih redov. Na Gorenjskem v preteklih letih ni bilo večjih težav na tem področju, ker sta glavna avtobusna prevoznika, Alpetour in Integral, podpisala sporazum o skupnem prihodu in sta tudi izdajala skupni vozni red za primestni in medkrajevni promet in skupno registrirala linije. Kot kaže, bo v prihodnosti pri usklajevanju več težav, saj je že znano, da bo omenjeni sporazum veljal le še do konca maja prihodnje leto. Že letos prevoznika nista izdala skupnega voznega reda za primestni promet, kar povzroča potnikom praktične težave, saj lahko dobijo informacije o odhodu in prihodu avtobusov le pri prometnikih ali avtobusnih šoferjih in spredvodnikih.

C. Zaplotnik

NA SONČNI STRANI ALP

Erozija na Potoški planini

Potoki, 16. decembra - KŽK-jeva temeljna organizacija kooperantov Radovljica je pred štirimi leti ustanovila pašno skupnost Potoki in izdelala načrt ureditve Potoške planine, ki je obsegal posek grmovja in neustreznega drevja ter postavitve ograje. Zveza kmetijskih zemljiških skupnosti, ki je program podprla, je po končanem delih (pred dvema letoma) tudi pregledala izvedbo in porabo denarja. Do tu je bilo vse lepo in prav, potem pa se je začela nova zgodba, ki pove, kakšne so lahko posledice nestrokovnega in ne dovolj premišljenega posega v okolje.

Pašna skupnost je namreč lani na osnovi letnega programa del in z denarjem, ki ga je zaslužila s posekom lesa, s prispevkom jeseniške "prekrbovalne skupnosti" in z delom kmetovalcev, po vsej površini odstranila grmovje, korenine in travno rušo in nato planino likasto izravnila proti hudourniku Ševnik. Zgornji, manj strmi del planine jim je še uspelo pravočasno zatraviti, v spodnjem delu pa so to poskušali šele letos okrog desetega julija, vendar posejana trava zaradi suše ni vzniknila.

Kot kaže, je bilo to usodno. Spodnji, strmi del planine je ves čas izpostavljen močni eroziji. Voda ob vsakem deževju odnaša s čedalje večjo močjo plasti rodne zemlje in dela jarke po površini. Hudournik Ševnik, ki zaradi poseka zarasti in odstranitve travne ruše dobiva večje količine vode, je v času po buldožiranju planine že spremenil vodni režim. V najbolj strmih ilovnatem pobočju je poglobil strugo tudi do dveh metrov, trga brežino in povzroča, da se v strugo ruši drevje, dela novo strugo, odlaga v kotanje rodno zemljo s planine in podobno.

Vodnogospodarska inšpekcija Uprave inšpekcijskih služb za Gorenjsko je že izdala KŽK-jevi temeljni organizaciji kooperantov ureditveno odločbo, v kateri zahteva, da zatravi buldožirano površino, usmeri hudournik v staro strugo, vgradi na mestih največje poglobitve struge (ob Zareljcinovem rovtu) dva metra visoke lesene pragove, odstrani iz struge vse drevje, ki ovira pretok vode, in naredi prečne odvodne jarke. Vsa dela z izjemo zatratitve mora opraviti pod strokovnim vodstvom Podjetja za urejanje hudournikov Ljubljana.

Primer Potoške planine je dovolj zgorel dokaz, kaj lahko nastane, če poseg v prostor ni dovolj pretehtan, če je v nasprotju z družbenimi normami in ljudskimi izkušnjami in če se premalo razmišlja o možnih posledicah. Da bo planina spet v normalnem stanju, bodo potrebna tudi precejšnja vlaganja.

C. Zaplotnik

Radovljica, 16. decembra - Na Gorenjskem se resda pripravljajo na gradnjo nove avtomobilske ceste, vendar bi morali do tedaj, ko ceste še ne bo, zagotavljati osnovno varnost tudi na sedanji, magistralni. Posnetek, ki je nastal v bližini bencinske črpalke v Radovljici, kaže, da je vozišče v izjemno slabem stanju in da bi bilo potrebno nove asfaltne prevleke. Potem bo tudi v poročila o nesrečah, ki bi se morda zgodile na tem odseku, lažje zapisati, da je nesrečo zakrivil voznik. - Foto: F. Perdan

novo v Kranju - novo v Kranju - novo v Kranju - novo v Kranju - novo v Kranju - novo v Kranju - novo v Kranju - novo v Kranju

Prodajalna ŠPORT, Tavčarjeva 31, PRENOVLJENA IN POVEČANA

V dneh od 20. do 23. decembra bo odprta
na celotni površini 270 m prenovljena prodajalna
ŠPORT z NOVIM PROGRAMOM

Za prve kupce pripravljamo prijetna presenečenja!

Obiščite nas, prepričani smo, da boste zadovoljni!

Veliko sreče in zadovoljstva v letu 1989!

Elita vas pričakuje - *Elita* vas pričakuje - *Elita* vas pričakuje - *Elita* vas pričakuje - *Elita* vas pričakuje

DROGA iz Portoroža se redno pojavlja s svojo stojnico na kranjskogorskih smučarskih prireditvah. Na sobotnem slalomu v Kranjski gori je svojo stojnico pripravila ob ciljnem prostoru, tokrat prvič skupaj s TOP Portorož. Njena letošnja ponudba je bila drugačna kot pretekla leta. Letos so na Drogini stojnici ponujali tople napitke (kava, čaj), prvič pa tudi nekatere domače, predvsem primorske jedi, med katerimi sta najbolj vlekla golaž in polenta.

VOJNA USTANOVA »PARTIZAN« LJUBLJANA

Vojna ustanova »Partizan« - Ljubljana oglašja prosta delovna mesta v vojnem odmarališču SVOBODA Bled:

1. ŠEF KUHINJE
VKV, 5 let delovnih izkušenj
2. KUHAR - VODJA IZMENE
VKV, 3 leta delovnih izkušenj
3. KUHAR
PKV, 2 leti delovnih izkušenj
4. MESAR
KV, 2 leti delovnih izkušenj
5. NATAKAR
VKV, 3 leta delovnih izkušenj, 2 delavca
6. NATAKAR - TOČAJ
KV, 2 leti delovnih izkušenj, 5 delavcev
7. POMOŽNI DELAVEC V KUHINJI
PKV delavec, 2 delavca

Za vsa zgoraj navedena delovna mesta določamo 3 mesečno poskusno delo.

Pismene prijave z dokazili naj kandidati pošljejo na naslov: VOJNA USTANOVA »PARTIZAN« - Trg OF 13, Ljubljana, v roku 8 dni od dneva objave.

HOTEL Transturist

PONOVNO ODPRT BAZEN V HOTELU TRANSTURIST

Škofja Loka

V hotelu Transturist je od 24. decembra
1988

dalje ponovno odprt
bazen in savna vsak dan
razen ponedeljka in torika.

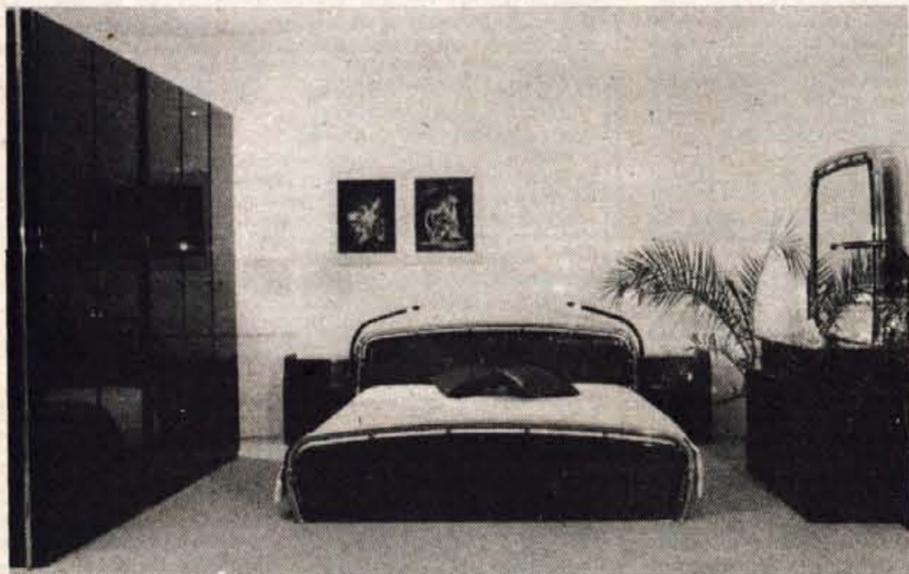
**V soboto, 24. decembra,
je vstop prost
za vse obiskovalce**

**Izkoristite prosti čas med novoletnimi
prazniki in zimskimi počitnicami za
rekreacijo
v bazenu hotela Transturist!**

NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO

lesnina

iz Kranja razstavlja na novoletnem sejmu v Kranju najbolj ekskluzivno spalnico, od dosedaj izdelanih v Jugoslaviji. Spalnica je na stanovanjskem sejmu v Beogradu zbudila veliko pozornosti in pohval. Po beograjskem sejmu pa bo prvič prikazana na Gorenjskem. Spalnica je izdelana iz lesa, usnja in pozlačenih cevi, z halogenskimi lučmi ter premikajočimi nočnimi omaricami. Zaradi izbranih materialov in visoke kakovosti izdelka, je temu primerna tudi cena, ki se bo gibala okoli 2,7 stare milijarde dinarjev.

Vse, ki se navdušujete za lepoto novih oblik pohištva, vabi Lesnina, da si na Novoletnem sejmu ogledate njihov paviljon.

Lesnina vam nudi ugoden nakup obročnega odplačevanja na 3, 6 in 12 mesecev.

Prevoz pohištva do 30 km je brezplačen.

NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO

Na letošnjem Novoletnem sejmu **MERKUR** razstavlja in prodaja belo tehniko, drobne gospodinjske aparate, električno ročno orodje, varilne aparate, verige za motorne žage, posodo za gospodinjstvo, šivalne stroje, smučarske vlečnice in številna praktična novoletna darila.

Na sejmu **MERKUR** ponuja številne možnosti ugodnosti plačila, kot so **brezobrestno posojilo, plačevanje s čeki, 20 % popust ob gotovinskem plačilu nad 200.000 din in ob nakupu nad 1.000.000 din praktično darilo**. Podrobnejše informacije dobite na razstavnem prostoru, kjer vas bodo prodajalci radi postregli.

NE MEČITE DENARJA SKOZI OKNO

NE MEČITE DENARJA SKOZI OKNO!
IZOLIRAJTE S TERVOLOM!

Prihranek?

DA

Tervol zmanjša izgubo toplote tudi za 35%. Pri enodružinski hiši lahko letno prihranite od 1000 do 1500 l kurilnega olja. Kasnejši prihranek je torej vaš čisti dobiček.

Zaščita pred hrupom?

DA

Tervol je odlični zvočni izolator zaradi visokega notranjega dušenja.

Neprodušna izolacija?

NE

Tervol je parapropusten, zato preprečuje nabiranje vlage v izoliranih zidovih.

Vpijanje vode?

NE

Tervol ne vpija vode in s tem ne zmanjšuje svoje toplotne izolacijske sposobnosti.

Gorljivost?

NE

Tervol ne gori, je obstojen pri temperaturah preko 800°C in zadržuje ogenj.

Pokličite tel. (061) 315 477
ali tel. (061) 323 167
ali pa nam pošljite kupon na:
Termika Ljubljana
Kamniška 25
61000 Ljubljana
marketing

In poslali vam bomo
informativni material
ime
priimek
ulica
kraj

"Na kranjskogorskih tekмах še nikdar nismo manjkali," je povedal vodja napredka prodaje Mišo Miljkovič. "Pojavljamo se na vseh smučarskih prireditvah, vsi pa smo tudi navdušeni za smučanje. Obiskovalci so nas že vajeni in vedo, da jih v Kranjski gori in tudi drugje vedno čaka Kolinska."

Ni Kranjske gore brez Kolinske iz Ljubljane je bilo tudi tokrat geslo sodelovanja KOLINSKE iz Ljubljane v Kranjski gori. Na stojnici je se vabljivo kadilo in dišalo iz kotla, kjer so kuhali za peklenski mraz tako dobrodošlo ju-

ho Knorr, obiskovalci pa so segali tudi po Tops flipsu, šampionu med šampioni, ter žvečilnih gumijih. Kolinska je že 12 let član jugoslovanskega smučarskega sklada in je bila prva zraven iz tako imenovanega "nešportnega" gospodarstva.

Knorrova juha je ogrela tudi Mojco in Antona Kavčiča iz Kranja, ki sta se okrepčala pri stojnici Kolinske v Kranjski gori.

"Juha je v redu in prija v tem mrazu. V Kranjski gori jo običajno vedno poskusiva," sta povedala.

Jugobanka spet bližja Gorenjcem

Nova enota v Trziču

Tisti, ki te dni v Trziču še ugotavljate kaj bo v preurejenih prostorih nasproti avtobusne postaje boste gotovo prijetno presenečeni. Že ta četrtek bo svoja vrata odprla Jugobanka - temeljna banka Ljubljana s svojo novo ekspoziuro. Zato je tokrat priložnost, da Jugobanko podrobneje predstavimo, saj je na našem koncu vedno več njenih poslovalnic.

Predhodnica današnje Jugobanke - Jugoslovanska banka za zunanjo trgovino je bila ustanovljena že pred 32 leti kot prva specializirana banka Jugoslavije za področje zunanje trgovine. Njena najvažnejša naloga je bila s krediti in drugimi bančnimi storitvami pomagati gospodarskim organizacijam pri navezovanju in širjenju ekonomskih odnosov s tujimi partnerji. Tako so še danes pomoč in posojila za nakup opreme, kot tudi kreditiranje izvoza ena glavnih obveznosti Jugobanke.

Od devetih filial in podružnic v republiških in važnejših gospodarskih centrih v državi se je mreža Jugobanke iz leta v leto širila. Danes je v sistemu Jugobanke že 25 temeljnih bank s preko 400 poslovnimi enotami, v njenem sistemu pa je združenih okrog 5 tisoč ustanoviteljic. Uspešnost povezovalj naših OZD s tujimi partnerji omogoča Jugobanka s svojo široko razporedeno korespondentsko mrežo v svetu.

Jugobanka - temeljna banka Ljubljana

Temeljna banka v Ljubljani posluje v sistemu Jugobanke od njene ustanovi-

tve 21. decembra 1955. V sistemu Jugobanke je bila ena izmed podružnic, ki je imela pomembno vlogo pri nudenju finančnih in drugih bančnih storitev slovenskemu gospodarstvu, kot tudi gospodarstvu na področju vse države. Prvo leto poslovanja je zaupalo svoje denarne posle Jugobanki v Ljubljani 22 podjetij, danes pa ima banka 264 ustanoviteljic.

Dejavnost Jugobanke:
- združevanje sredstev gospodarstva in negospodarstva
- kreditiranje gospodarstva in negospodarstva
- opravljanje plačilnega prometa s tujino
- zbiranje sredstev prebivalstva
- kreditiranje prebivalstva
- posredovanje poslovnih informacij
S široko mrežo posloval-

nic si je Jugobanka pridobila veliko število varčevalcev. Prebivalci imajo na banki odprtih okrog 200 tisoč a vista hranilnih knjižic ter blizu 6 tisoč vezanih hranilnih knjižic. Poleg tega pa je zelo močno devizno varčevanje, saj je odprtih blizu 100 tisoč a vista hranilnih knjižic ter skoraj 5 tisoč deviznih vezanih hranilnih knjižic. Preko Jugobanke temeljne banke Ljubljana dobiva OD približno 70 tisoč delavcev v združenem delu, žiro račune pa vodi pri banki preko 10 tisoč občanov.

Jugobanka temeljna banka Ljubljana s sedežem v Ljubljani na Titovi c.32 ima po Sloveniji več poslovno organizacijskih enot od poslovne enote v Mariboru do ekspoziur, agencij in poslovnih mest. Najnovejša med njimi je nova ekspoziura v Trziču.

Jugobanka v Trziču

Vse vrste bančnih poslov, naj si bo v zvezi s tekočimi računi, plačili stalnih mesečnih obveznosti, prejemanju pokojnin, različnimi načini dinarskega in deviznega varčevanja, vodenjem žiro računov, menjave tujih plačilnih sredstev in ne nazadnje s sistemom VISA kartic, bodo opravljali tudi v ekspoziuri v Trziču. Poslovalnica bo odprta med tednom od 9. do 12. in od 14. do 17. ure, ob sobotah pa od 8. do 11. ure. Nova ekspoziura je na Cesti JLA 2., kjer vas pričakuje tudi če potrebujete strokovno bančni nasvet ali želite poenostaviti denarno poslovanje.

Elita

Elita za novo leto — Elita za novo leto — Elita za novo leto

NOVOLETNO DARILO
v vseh prodajalnah elita Kranj

- BREZ POLOGA,
- BREZ OBRESTI,
- 5 OBROKOV za vrednost nad 300.000 din

za zveste kupce iz starega leta — za zveste kupce iz starega leta — za zveste kupce iz starega leta — za zveste kupce iz starega leta — za zveste

DO ŽIVILA
TOZD MALOPRODAJA
Samopostrežna prodajalna
ZLATO POLJE
praznuje

10. obletnico otvoritve
in sicer 22., 23. in 24. decembra
1988.

Skupno s priznanimi proizvajalci
smo vam pripravili
proizvode po ugodnih cenah,
degustacije in nagradno
žrebanje
PRAZNUJTE Z NAMI!

LIP
lesna industrija Bled

daje
20 % Novoletni popust
za — vrata vseh vrst
— zidne in stropne obloge
za naročila do 15. januarja 1989
V novi trgovini na Bledu telefon
(064) 77-161 in v Murski Soboti
telefon (069) 22-941

dajemo ugodne kredite in še
posebej
20 % popust na gotovinska
plačila.
Odlična kvaliteta —
Izkoristite ugoden
nakup!

HOTEL ŠMARJETNA
Jekovec KRANJ
obvešča cenjene goste
s pestrim božičnim in
novoletnim programom

četrtek	22.12.	ob 20. uri	kranjski Dixieland s pevko Metko Štok
petek	23.12.	ob 20. uri	Duo Fenix
sobota	24.12.	ob 20. uri	skupina California
četrtek	29.12.	ob 20. uri	skupina Pop Design
petek	30.12.	ob 20. uri	skupina California
sobota	31.12.	ob 20. uri	skupina California
nedelja	1.1.1989	ob 20. uri	skupina California

Vse ostale dni od 26.12. do 3.1. pa
vam bo že od 15. ure dalje na voljo s
svojo harmoniko Janez Zupan.

Za obisk se priporočamo!

Obenem vas obveščamo, da bomo z
vikend programi nadaljevali tudi v
obdobju januar - maj pod geslom
TRUDIMO SE, DA BI POSTALI
POPOLNI.

Cesta bo oskrbovana s posebno
pozornostjo, zato jamčimo za prevoznost v
vsakem vremenu ne glede na snežne
razmere.

MERCATOR-KMETIJSKO ŽIVILSKI
KOMBINAT GORENJSKE
n.s.o.l.o. KRANJ
TOZD MLEKARNA KRANJ

Mercator - Kmetijsko živilski kombinat Gorenjske, TOZD
Mlekarna Kranj razpisuje

JAVNO DRAŽBO

za prodajo naslednjih osnovnih sredstev:	izključna cena
- okrogel rezervoar za mleko, 3000 l, kovinski	80.000 din
- vakuumaska črpalka ASEA, uporaben samo elektromotor,	150.000 din
- lesena vratarnica 3 x 3 m,	200.000 din
- parni kotel Đ. Đaković, letnik 1965, 2 t pare/uro	40.000.000 din

Javna dražba bo dne 28.12.1988 ob 12. uri na sedežu TOZD
Mlekarna Kranj, Smledniška c. 1.

Ogled osnovnih sredstev bo možen eno uro pred pričetkom ja-
vne dražbe na kraju javne dražbe.

Javne dražbe se lahko udeležijo vse pravne in fizične osebe,
ki pred pričetkom javne dražbe položijo varščino v višini 10 %
izključne cene.

Predpisani prometni davek je dolžan plačati kupec. Kupec
mora takoj po koncu javne dražbe položiti ceno, plačati pro-
metni davek in prevzeti osnovno sredstvo.

Kupec nima pravic iz jamstva za napake stvari.

Informacije telefon št.: 34-451.

TOZD BOLNIŠNICA ZA GINEKOLOGIJO
IN PORODNIŠTVO KRANJ
Kidričeva 38/a, KRANJ

DO Gorenjska bolnišnica TOZD Bolnišnica za ginekologijo in
porodništvo Kranj objavlja na podlagi sklepa komisije za de-
lovna razmerja naslednja prosta dela in naloge:

1. VZDRŽEVALEC ELEKTRIČNIH NAPRAV
2. ZDRAVSTVENI ADMINISTRATOR
3. VRATAR - TELEFONIST
4. BOLNIŠKA STREŽNICA - ČISTILKA (2 delavki)

Dela pod tč. 1., 3. in 4. se združujejo za nedoločen čas, delo pod
tč. 2 za določen čas (nadomeščanje delavke v času porodniške-
ga dopusta).

Pogoji pod tč. 1.: V. ali IV. stopnja izobrazbe elektro smeri,
tri leta delovnih izkušenj

Pogoji pod tč. 2.: V. ali IV. stopnja izobrazbe administrativne
ali druge družboslovne smeri z znanjem stro-
jepisja,

Pogoji pod tč. 3.: IV. stopnja izobrazbe tehnične ali druge
ustrezne smeri z znanjem telefonije

Pogoji pod tč. 4.: III. stopnja izobrazbe zdravstvene smeri ali
dokončana osnovna šola.

Nastop dela je možen takoj ali po dogovoru, s poskusno dobo
3 mesecev.

Kandidati naj vloge z dokazili o izobrazbi pošljejo na gornji
naslov v 8 dneh od dneva objave. O izbiri bodo obveščeni v 15
dneh po preteku razpisnega roka.

GORENJSKI GLAS
VEČ KOT ČASOPIS

ALP PENZION
Cankarjeva 20/a
64260 BLEJ
Tel.: 064 78-370

PRESENEČENJE

Najuspešnejša metoda proti
CELULITISU
in maščobnim blazinicam

Medicinsko preizkušena terapija s
pomočjo ritmičnega pritiska.

SLIDE STYLER

je uspešen tudi proti velikemu
trebuhu in poporodnih
deformacijah.

HLAČE ZA VSO DRUŽINO

20 % NOVOLETNI
POPUST

17. — 31. 12. 1988

TRIKON

Tovarna pletenin in konfekcije Kočevje

TOVARNIŠKA TRGOVINA KRANJ
Janka Puclja 7, tel.: 36-696

Cenjenim kupcem želimo zdravo, srečno in uspešno
ново leto 1989 in se priporočamo za obisk!

Obiščite nas vsak dan
od 8. do 12.
in 16. do 19. ure,
ob sobotah pa
od 8. do 13. ure

GOSTILNA MARINŠEK MARIJA V NAKLEM PRIREJA SILVESTROVANJE V NOVIH PROSTORIH

REZERVACIJE OSEBNO
ALI PO TEL.: 064 - 47-830

KOVINSKO PODJETJE JESENICE
KOVIN
Heroja Verdника 22, JESENICE

razpisuje po sklepu delavskega sveta DO KOVIN Jesenice
JAVNO LICITACIJO

za odprodajo naslednjih osnovnih sredstev in opreme

Zap. št.	Naziv osnovnih sredstev in opreme	Izključna cena za kos	št. kosa	opomba
1.	namizni vrtni stroj SARLAH	400.000	1	uporaben
2.	Stiskalnica POBEDA 20 t	2.000.000	1	uporabna
3.	Stiskalnica ILR 55 t	800.000	1	nekompletna
4.	Stiskalnica POBEDA 40 t	2.000.000	1	miza v okvari
5.	Stiskalnica 63 t	17.000.000	1	uporabna
6.	Čistilni boben	15.000	1	brez elektro motorja
7.	Viličar 1,0 t OM 12/3	1.000.000	1	nevozen
8.	Vrtni stroj DALMA	1.400.000	1	uporaben
9.	Vrtni usmernik Končar 350	600.000	1	uporaben
10.	Stiskalnica orod. ročna PS 6	150.000	1	v okvari
11.	Ploskovni brusilni stroj JUNG	3.000.000	1	uporaben
12.	Žaga prerezovalka BRATSTVO	2.000.000	1	uporabna
13.	Ventilator za žagovino	500.000	1	uporaben
14.	Kombi Zastava 850 AF	3.000.000	1	nevozen
15.	Rezkalni stroj ploščinski CINCINATI	2.500.000	1	uporaben
16.	Hidravlični krivilni stroj za cevi	500.000	1	uporaben
17.	Varični transformator	600.000	5	uporabni
18.	Varični stroj SARLAH	1.500.000	1	uporaben
19.	Varični stroj	800.000	1	uporaben
20.	STRUŽNICA POTISJE-MORANDO	6.000.000	1	nekompletna
21.	Vodni brus in brusni koloti	550.000	1	nekompleten
22.	Garderobne omarice	40.000	12	potrebne barvanja
23.	Rezalka za kovine tip RS	1.000.000	1	uporabna

Prometni davek plača kupec.

Licitacija bo potekala v prostorih KOVIN-a na Prešernovi št. 15 dne 22. 12. 1988 ob 9.00 uri po načelu VIDENO-KUPLJENO.

Ogled opreme in plačilo 10 % varščine od izključne cene bo istega dne od 8.00 do 9.00 ure.

Kupci bodo lahko blago prevzeli in plačali od 22.12. do 28.12.1988. Po tem roku zapade 10 % varščina.

HOTEL GRAD PODVIN
RADOVLJICA

Zaradi tiskarskega škrtata v oglasu z dne 13.12.1988 za dela in naloge

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA - DIREKTORJA DO

objavljamo popravek.

Izpadel je tretji pogoj za sprejem

AKTIVNO ZNANJE 2 SVETOVNIH JEZIKOV

Zahvaljujemo se vam za razumevanje.

MALI OGLASI

tel.: 27-960
cesta JLA 16

APARATI STROJI

Skoraj novo vgradno PLOŠČO štedilnika gorenje 2 + 2, temno rjave barve, prodam 40 odstotkov ceneje. Teja Gostiša, Bavdkova 50, Kranj - Stražišče, tel.: 24-381, dopoldne 19187

Ugodno prodam Iskrin barvni TV. Tel.: 27-810 19414

Prodajam nov PRALNI STROJ, zapakiran, 45 SM ceneje in otroški VOZIČEK. Predosije 116, tel.: 36-232 19417

Prodajam kiperbusch za etažno centralno. Ambrožič, Sp. Duplje 30 19419

Prodajam črno-belo TV amfora 83. Tel.: 33-127 19437

Prodajam barvni TV gorenje. Ferlič, Kovor 135, Tržič 19448

Prodajam barvni TV iskra azur, star 4 leta. Kavčič, Gor. Dobrava 29, Gor. vas 19447

Prodajam ORODJE za štancanje kovinskega artikla, prodaja zagotovljena. Tel.: 34-468 19457

Ugodno prodam TRAKTOR imt 560, letnik 1984 in GOZDNE VERIGE z grabeljo. Rozman, Gorica 10, Radovljica 19469

Prodajam novo električno NAPO s filtrom ei Niš, v garanciji. Cena 14 SM. Informacije na tel.: 064/631-721, int. 24, dopoldne 19471

Ugodno prodam ekspres aparat, znamke čimbali. Informacije na tel.: 75-582 19475

Prodajam CB Walkie-Talkie. Mlakarjeva 14, Kranj 19478

Prodajam 4 leta staro prenosno TV ei, 31 cm. Primerne tudi za računalnik, za 30 SM. Lapan, Delavska 53, Kranj 19482

Prodajam novo etažno centralno PEČ za 130 SM. Tel.: 42-332 19484

GRADBENI MATERIAL

Prodajam 13 kosov suhih hrastovih PLOHOV deb. 5 cm. Zakotnik, Virmaše 4/a, Skofja Loka 19415

Prodajam štiri OKNA 120 x 120 in eno okno 100 x 120. Telefon 46-101, Tenetiše 33, Golnik 19343

Prodajam STREŠNIK vesna Novo mesto in OSTREŠJE, dim. 14 x 12 x 8 m. Trg Davorina Jenka 5, Cerklje 19439

Cementno strešno OPEKO dobite po ugodni ceni. Tel.: 061/611-575 19445

Ugodno prodam 1.000 kosov OPEKE 6,5 x 12,5 x 25, za predelne stene. Tel.: 26-186, po 15. uri 19460

STANOVANJA

Prodajam 2-sobno mansardno STANOVANJE v Bistrici pri Tržiču. Tel.: 50-272 19420

Na Planini II. zamenjam GARSONJERO za 1-sobno stanovanje, ni nujno ogrevanje. Tel.: 37-845 19428

Oddam za 1 do 2 leti neopremljeno novo GARSONJERO uslužbencu ali uslužbenki na Drulovki pri Kranju. Velika je približno 33 kvad. m., z balkonom in je na klasično kurjavo. Tel.: 061/554-648 ali 061/612-349, Oblak 19440

GARSONJERO, lahko tudi neopremljeno, takoj najamem. Tel.: 45-357, po 17. uri, Bojan, Ingrid 19442

Mlad par brez otrok išče SOBO v okolici Bleda ali Jesenic. Starejšim osebam nudimo vsestransko pomoč. Naslov v oglasnem oddelku. 19467

Zamenjam 1-sobno STANOVANJE v pritličju za 2-sobnega s kabinatom. Naslov v oglasnem oddelku. 19468

Prodajam GARSONJERO na Planini III. Tel.: 39-988, popoldne 19480

POSESTI

V Kranju prodam novejšo HIŠO z vrtom in delavnico, primerno za vsako obrt. Zupan, Jezerska c. 93/c, Kranj 18821

Kupim starejšo HIŠO z nekaj zemljo v tržiški občini. Ponudbe na tel.: 50-382 19358

PRIREDITVE

Ansambel AGROPOP igra v petek, 23. 12. 1988 ob 19. uri v Zadržnem domu na Primskovem. Vse prijatelje smučanja in Agropopa vabi SD Kokrica. 19474

RAZNO PRODAM

Prodajam 1-fazni ELEKTROMOTOR 2,2 kW, nov, 20 odstotkov ceneje in LUČI za tam 4500, starejši ter MEGLENKE. Tel.: 40-606 19472

Novejšo predobno OMARO, dolžine 1,85 m, poceni prodam in moško usnjeno JAKNO, števil. 46 za 15 SM. Tel.: 36-833 19473

Ugodno prodam KOLO maraton in SMUČI elan z vezmi. Tel.: 39-327 19481

STAN.OPREMA

Prodajam OMARO za dnevno sobo dom Alples, 50 odstotkov ceneje. Ogled od 18. do 20. ure. Strnad, J. Platš 5, Kranj, tel.: 38-457 19455

Poceni prodam bambusovo MIZO s štirimi stoli. Tel.: 25-016 19456

VOZILA

Prodajam APN 6, letnik 1987. Pšenična policca 6, Cerklje, tel.: 42-632 19413

Ugodno prodam Z 101, letnik 1976, registrirana do decembra 1989. Tel.: 37-415 19416

Prodajam malo karamboliran WARTBURG karavan, letnik 1977. Franc Grm, Sr. vas 17, Bohinju 19423

Prodajam Z 750, letnik 1977, v voznem stanju. Cena 1 mio. Tel.: 47-372 19425

Prodajam VW 1200, letnik 1974. Tel.: 39-300 19426

Prodajam R 4, letnik 1978. Iztok Lapuh, Bled - Milno, Prežihova 1 19429

Prodajam GOLF, letnik 1980. Valentin Krumpetar, C. na Brdo 6, Kranj - Kokrica 19431

PLINSKO NAPRAVO bedini prodam. Informacije na tel.: 26-877, zvečer 19432

Prodajam FIAT 132, 2.000-kubični in rezervne dele. V račun vzajem manjši avto. Mirko Savič, M. Pijade 7, tel.: 25-111 19435

DIANO, karambolirano, letnik 1980, prodam. Tel.: 47-383 19438

Prodajam TOVORNO VOZILO Z 435 F, letnik 1979, dobro ohranjeno. Tel.: 82-391 19448

Prodajam Z 750, letnik 1976, za 100 SM. Tel.: 36-173 19450

Prodajam Z 101, letnik 1976. Tel.: 33-096 19452

Prodajam Z 850 kombi AK, letnik 1986. Marjan Ivan, Gorenjskega odreda 16, Kranj - 10. nadstropje 19459

Prodajam Z 128, letnik 1984 za 9 mio. Tel.: 50-395, v dopoldanskem času 19462

Prodajam APN 6, letnik 1984. Tel.: 42-295 19465

Prodajam GOLF JX diesel, letnik 1986, rdeč, 28.000 km. Dvorje 77/a, Cerklje, tel.: 42-037 19466

Po delih prodam nevozen GOLF, letnik 1978. Tel.: 74-097 19470

Prodajam OPEL KADETT 1,3 S, star 1 leto. Informacije na tel.: 50-330 19476

Po ugodni ceni prodam R 8. Perčič, Rupa 31/a, Kranj 19479

Prodajam WARTBURG variant 1600, po delih ali celega in skoraj nove GUME 185. Britof 186 19483

Prodajam ŠKODO 100 L, po delih in termokumulacijsko PEČ, 4,5 kW. Kavčič, Sitarska pot 6, Kranj - Stražišče 19489

Prodajam DIANO, starejši letnik. Grozdek, tel.: 33-161 19490

Ugodno prodam AMI 8, letnik 1976, registriran do oktobra 1989. Drago Kern, Praprotna policca 29, Cerklje 19491

ZAPOSILITVE

Zaposlimo POTNIKA za prodajo najnovjših priročnikov in enciklopedij. Tel.: 35-060, od 20. do 21. ure 19307

Potrebujem še 2 ZASTOPNIKA za aktivizatorsko delo po Sloveniji - Kmečki glas. Tel.: 68-780 19444

Iščem frizersko POMOČNICO, s vsaj 5 let prakse. Frizerski salon Josepina, Radovljica, Linhartov trg 20 19461

Zaposlimo samostojno KUCHARICO ali KUCHARJA in kuhinjsko POMOČNICO. Tel.: 75-418 19463

OBVESTILA

V času NOVOLETNEGA SEMA V KRANJU, od 16. do 25. decembra 1988, Vam nudimo veliko izbiro OMELE za čiščenje dimnikov, štedilnikov, peči in radiatorjev. Prodajamo tudi v delavnici Maks Žnidar, Utik 18, Vodice nad Ljubljano. VSEM POTROŠNIKOM ŽELIM SREČNO NOVO LETO 1989. Mojster Maks Žnidar 19418

Kozmetični stetje Irena MITROVIČ, Begunjska 7, Kranj - nega obraza, telesna masaža, zona terapija, brezplačno ličenje obraza. Tel.: 23-309, od 13. do 20. ure 19422

Prodajam KRAVO simentalko, ki bo tretjič telila. Kovačič, Sv. Duh 25 19488

ZIVALI

Kupim visoko brejo TELICO, simental-ske pasme. Tel.: 70-204 19397

Prodajam jalovo KRAVO. Tel.: 68-677 19421

PSIČKO - kraški ovčar, staro 2 leti, od-dam. Bojan Rozman, Černivec 25/a, Brezje 19427

Mlade MUCKE oddam dobrim ljudem. Tel.: 36-806 19433

TELICO simentalko, 9 mesecev brejo, prodam. Tel.: 80-788 19436

Zamenjam jalovo KRAVO za kravo molznico. Tel.: 66-173 19441

Prodajam KRAVO po teletu. Hudnik, Studor 9, Sr. vas v Bohinju 19443

Prodajam brejo TELICO simentalko. Tel.: 65-032 19451

Prodajam TELICO simentalko, brejo 6 mesecev. Zg. Brnik 27 19454

Prodajam 150 kg težkega PRAŠIČA za zakol. Pšata 11, Cerklje 19464

Prodajam PRAŠIČA za zakol. Zadruga 13, Duplje 19477

Prodajam KRAVO s teletom. Adergas 27, Cerklje 19485

Prodajam PRAŠIČA, krmljenega z domačo krmo, težkega 180 kg. Tel.: 064/631-717 19487

OSTALO

Prodajam nov KOMAT. Tel.: 57-977 19424

Prodajam SENO in OTAVO. Trstenik 34, Golnik 19430

Prodajam suha bukova DRVA. Lahko dostavim na dom. Tel.: 50-006 19434

Inštruiram matematiko za osnovne in srednje šole. Tel.: 064/633-057 19449

Prodajam drobni KROMPIR. Zeje 15, tel.: 70-311 19453

Ugodno prodaj zimsko JABOLKA in KIS. Tel.: 79-002 19458

Prodajam PIANINO zimmerman. Tel.: 27-150, popoldne 19486

Ugodno prodaj krzneno JAKNO - bengalski volk, števil. 40. Tel.: 33-837, popoldne 19492

OPRAVIČILO

Pri zahvali za STANETA DRAGAŃA je pomotoma izpadlo

VSI NJEGOVI

Za napako se opravičuje-mo.

OSMRTNICA

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil naš sodelavec v pokouju

FRANC GROS

roj. 1930

Od njega se bomo poslovili v torek, 20. decembra 1988, ob 15.30 uri na tržiškem pokopališču.

ROG TOZD CEVARNA KRIŽE

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, babice, prababice, tašče in tete

ANGELE SAJOVIC

p. d. Mihove mami z Visokega

se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni dr. Sajevcu za dolgoletno zdravljenje, organizaciji ZB Visoko, Milki Ropret, pevcem in obema govornikoma. Hvala tudi g. župniku za lep pogrebni obred.

VSI NJENI

Visoko, 9. decembra 1988

ZAHVALA

6. decembra je komaj 38. letnemu

JOŽU VEVARJU

prenehalo biti srce.

Zahvaljujemo se zdravstvenemu osebju bolnišnice Golnik, dr. Gradu in osebju iz Univerzitetnega kliničnega centra v Ljubljani za vso skrb in nego, ki jo je bil deležen v času zdravljenja. Iskrena hvala tudi tov. Potočniku in Žagmajstru za govor ob odprtem grobu in vsem, ki ste počastili njegov spomin s cvetjem in številnim spremstvom na njegov preran grob. Zahvala velja tudi župniku za opravljen obred in pevcem Gorenjci za petje ob njegovem grobu. Vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali ob tem tragičnem dogodku, še enkrat iskrena hvala.

NJEGOVI: oče, brat in sestra z družinama ter ostalo sorodstvo

Goriče, 12. decembra 1988

ZAHVALA

Ob boleči, mnogo prerani izgubi naše ljube žene, mame, hčere, sestre, snaha, svakinje, tete in sestrične

AMALIJE AMBROŽIČ,

dipl. oec.

roj. Langerholec

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom, sodelavcem Iskre in Jelovice, razredniku in učencem 2. r. b razreda SŠPRNMU Kranj, 7. b razreda OŠ Stražišče, 4. razreda OŠ Zabnica in znancem, ki ste nam stali ob strani v težkih trenutkih, nam izrazili sožalje, ji podarili cvetje in jo spremili na njeni zadnji poti. Posebej pa se zahvaljujemo pevcem iz Žabnice za njihovo lepo petje, predstavniku Iskre - Videomatike za poslovljni govor in g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred. Vsem še enkrat hvala.

VSI NJENI

20 let društva za pomoč duševno prizadetim

Varstveni oddelek naj razbremenijo starše

Škofja Loka, 18. decembra - Svoje osnovno poslanstvo, to je skrb za duševno prizadetega človeka od rojstva do smrti, ki se odraža predvsem v varstvu njihovih pravic, v strokovni pomoči družinam oziroma skrbnikom prizadetih ter v družabnih, prijateljskih zblizanjih, je škofjeloško društvo v minulih dvajsetih letih uspešno izpolnjevalo. Začelo je s šolskim oddelkom za prizadete, pomagalo pri ustanovitvi vrčevskega razvojnega oddelka in delavnic pod posebnimi pogoji, zdaj pa je pred novo zahtevno nalogo: ustanovitvi varstvenega oddelka za najtežje duševno prizadete otroke, starejše od sedmih let.

Kot je na večeršnjem praznovanju jubileja, združenega z občnim zborom društva in novoletnim obdarovanjem otrok, povedala predsednica Marija Božič, gre za oddelek dopoldanskega varstva otrok, kot ga predvideva zakon o družbenem varstvu in ga imajo na Gorenjskem za zdaj edinole v Kranju. Starši, ki sami skrbijo za svoje težko duševno prizadete otroke, to sicer radi in z ljubeznijo počno, a so zaposleni in jih celodnevna skrb za otroke zato preveč obremenjuje.

Za varstveni oddelek imajo v Škofji Loki že zdaj več kandidatov kot meri normativ. V prid ustanovitvi oddelka govori tudi ekonomija; bivanje v zavodu za duševno prizadete stane za enega otroka poldrugi milijon dinarjev na mesec. Inicijativni odbor mrzlično išče primeren prostor za oddelek in upa, da tudi tokrat ne bo dobil "košarice".

Drugo dobro delo, ki se ga namerava škofjeloško društvo lotiti, je ustanovitev tako imenovane bivalne enote, morda v okviru doma ostarelih, v kateri bodo našli drugi dom starejši duševno prizadeti ljudje, ki so jim starši že pomrli in jih ni mogoče naprtiti na pleča bratov, sestra.

Kot smo med drugim slišali v delovnem poročilu predsednice društva, zadnje leto slabi tudi finančna pomoč. Ne le, da člani društva, v katerem prevladujejo stareši prizadeti otroci in strokovnjaki, ki tudi poklicno delajo na humanitarnih področjih, ne poznajo dnevnice in kilometrine, ampak so okrnjene tudi nekatere akcije. Društvo, ki se sicer napaja iz različnih virov, je uspelo zbrati komaj petino planirane vsote, kar pomeni, da si bo moralo po vzorcu iz drugih občin zagotoviti trdnjše financiranje

v okviru skupnosti socialnega skrbstva. Ko je omenjamo senčne plati iz življenja duševno prizadetih ljudi in tistih, ki delajo z njimi, ne moremo brezbrizno tudi mimo krize, ki jo doživljajo delavnice pod posebnimi pogoji. Vse težje je namreč zagotoviti delo, ki bi ga prizadeti lahko opravljali in z njim vsaj nekaj zaslužili. Metalnik Triglav iz Trzica ni več tako reden delodajalec, kot je bil dolgo leta nazaj, zato bi radi sodelovali še z drugimi podjetji ali obrtniki.

Prihaja dedek Mraz

Kranj, 20. decembra - Dedek Mraz, ki že tradicionalno razveseljuje kranjske otroke zadnje dni starega leta, se tudi letos ne bo izneveril. Kranj pričakuje njegov prvi obisk v soboto, v nekatere okoliške krajevne skupnosti pa pride že prej.

V Kranju jim je kljub negotovemu financiranju ostala volja in obilo idej, kako izpeljati prednovoletne prireditve. Cestno-komunalna skupnost bo poskrbela za okrasitev mesta, ves ostali denar pa nameravajo zbrati s komercialnimi prijemi. Tako si lahko od sobote naprej obetamo v starem delu mesta vrsto pisanih stojnic z novoletno ponudbo, igrala za otroke sredi Titovega trga, do konca prihodnjega tedna pa vsak dan obisk dedka Mraza s spremstvom in številne prireditve.

Prvega dne, v soboto torej, bo dedek Mraz s Planine, mimo Primskovega in Vodovodnega stolpa prišel v mestno središče s svojim običajnim spremstvom, mažoretkami, godbeniki, konjeniki. Od 10. ure pa do dveh bo tamkaj otroški živžav, ki ga bodo vseskozi nadzorovale po tri vzgojiteljice, postavile bodo stojnice za boljše sejem, zaplesali bodo folkloristi, pel bo kantavtor Dušan Josevski, v gledališču bo otroška predstava.

V ponedeljek, 26. decembra, bodo na Titovem trgu oblikovali sneg (če bo padel), sicer pa risali na asfalt, tam bo tudi razstava otroških risb. Otroke bo obiskal tudi klovn Pavle Rakovec, ki jim bo povedal pravljico za lahko noč. V torek, 27. decembra, se prav tako popoldne ob 16.30, začne otroška zabava. Poleg dedka Mraza bo tam glasbeni program kranjske glasbene šole, zatem pa ogled risank v kinu Center. V sredo, 28. decembra, bosta v gradu Kieselstein dve lutkovni predstavi, letos pa še novost »oder je vaš«, ko bodo otroci lahko prebrali svoja pisma dedku Mrazu. V četrtek, 29. decembra, bo koncert kranjske godbe, v gradu Kieselstein pa projekcija risank. V petek, 30. decembra, pričakujejo otroško folklorno skupino in plesno skupino s Primskovega, klovn bo spet povedal pravljico za lahko noč, nato pa se bodo malčki za leto dni poslovili od dedka Mraza. Poleg teh prireditev bodo vsak dan nastopili konjeniki iz kluba Bobo

Temeljne organizacije se poslavljajo

Jesenice, 19. decembra - V več kolektivih jeseniške občine se s 1. januarjem obeta več organizacijskih sprememb. Očitno je, da se temeljne organizacije dokončno poslavljajo.

Čeprav so v jeseniški občini po devetih mesecih letošnjega leta dosegli nepričakovano boljše rezultate kot po šestih mesecih, vendar je izvršni svet kljub tem obravnaval in predlagal vsem trem zborom skupščine občine Jesenice, da obravnavajo poročilo o uresničevanju ukrepov in potrebnih aktivnosti za izboljšanje stanja v jeseniški občini.

V njem med drugim opozarja na nekaj temeljnih organizacijskih in drugih sprememb v manjših delovnih organizacijah občine, sprememb, ki naj bi vodile k večji poslovnosti in produktivnosti jeseniškega združenega dela. Tako bo, denimo, temeljna organizacija Gorenjska oblačila s 1. januarjem delovna enota, zaposlenost pa se ne bo zmanjšala, saj z izvoznimi naročili nimajo težav. Tudi delovna organizacija Planika namerava s 1. januarjem ukiniti temeljno organizacijo na Breznici in začeti z novo organiziranostjo. Zanimivo je, da tudi pri Gradincu med ostalimi ukrepi resno razmišljajo o tem, da bi ukiniteli temeljne organizacije.

Že nekaj časa se za organizacijske spremembe zavzema tudi temeljna organizacija Vatrostalne, kjer naj bi se temeljne organizacije združile v delovno organizacijo v okviru na novo ustanovljene sestavljene organizacije Vatrostalna Zenica. Pri Elimu bodo širili kooperacijsko sodelovanje z zahodnonemško firmo, nizke gradnje pri Kovinarju pa so se že vključile v komunalne službe.

Nekaj organizacijskih težav je še vedno v Martuljku, kjer naj bi se vrnil v sozd hotel Špik z razpisom novega referenduma. Če bo referendum uspel, se kažejo možnosti za združevanje obeh temeljnih organizacij, medtem ko se v Kranjski gori pripravljajo nekaj novih odcepi- tev.

Temeljne organizacije združenega dela se torej poslavljajo, saj so v številnih delovnih kolektivih spoznali, da takšna organiziranost ni ustrezna in je le ovira nadaljnji poslovni uspešnosti in prodoru na tržišče.

D. Sedej

Jubilej kranjskega (in gorenjskega) strelstva

Stara flinta slabo zadene

Kranj, decembra - V Kranju so slovesno proslavili 50 let organiziranega strelstva na Gorenjskem in v Kranju, 40 letnico ustanovitve okrajne strelske zveze in 30 letnico ustanovitve občinskih strelskih zvez, med njimi tudi kranjske. Ob tej priložnosti so podelili okrog 40 priznanj najzaslužnejšim strelcem in organizatorjem, državnim prvakom, družinam in posameznikom ter organizacijam, ki strelstvu pomagajo in z njim sodelujejo. Dosedanji predsednik kranjske strelske zveze Alojz Lakner, ki je letos dobil tudi Bloudkovo priznanje, je bil izvoljen za častnega predsednika, za novega predsednika kranjske zveze, ki združuje 8 družin in šest sekcij, pa je bil izvoljen Zvone Rešek. Kranjsko strelstvo je po množičnosti drugo v Sloveniji, po tekmovalnih uspehih pa med tretjim in četrim mestom v Sloveniji, kar je omembe vredno, saj je v Sloveniji okrog 60.000 registriranih strelcev. Strelstvo je odgovoren in zahteven šport, pa tudi drag, saj popolna oprema strelca stane kar 10 milijonov dinarjev. Orožje in municija sta ta hip največja problema, predvsem pri mladih strelcih, ki se uveljavljajo, vedno več jih je, vendar jim družine zaradi gmotnih ovir ne morejo večkrat nuditi niti najosnovnejšega. S staro flinto pa je težje zavedati kot z novo, sodobno. O kranjskem strelstvu smo se pogovarjali z nekdanjim in novim predsednikom kranjske občinske strelske zveze in štirimi strelci.

Zvone Rešek, predsednik občinske strelske zveze: "Zagotoviti želimo vsaj osnovno reprodukcijo, če tako rečem. Starejši člani po družinah in sekcijah naj bi prevzeli nadzor nad vadbom najmlajših, skupno z ZTKO in organi za SLO pa bi poskrbeli za uredbebo najboljših posameznikov ali selekcij na tekmovalnih višjega ranga. Oživiti želimo trapp sekcijo, za kar daje možnosti strelišče v Struzevem, ki ga želimo bolj odpreti v športne namene, in zaradi vedno večjega zanimanja za strelstvo dobiti strokovnjaka, poklicnega trenerja, sponzorja, na katerih grade že vsi športi, ter vsaj delno uvrstitev strelstva med tekmovalne športe. Lani smo potrošili za vso dejavnost deset milijonov, imeti pa bi jih morali imeti vsaj 60, če bi želeli normalno zvoziti leto. Zavedamo se, da strelstvo kljub velikim uspehom ni atraktiven šport, je pa množičen, zato bi ga kazalo bolj podpreti. Imamo nekaj odličnih strelcev, kot sta Peterlna, Smrtnikova, Hafnerjeva, Vodopivčeva, Frelih, Jalen, Umnik, Gašperič, Lokar, Malovrhova, Vitez in še koga bi našli."

Darinka Smrtnik: "Resno tekmujem že 20 let in zadnja leta so uspehi največji. Dvakrat smo bile ekipe državne prvakinja, dvakrat pa sem bila prva v republiki z zračnim in malokaliberskim orožjem. Vadim na Hujah, pa v Gradbinčevem samskem domu na Zlatem polju, kjer imamo strelišče. Še nekaj časa bom vztrajala. Mladi obetajo, posebej punce."

Alojz Lakner, častni predsednik zveze: "Za največji uspeh si šteje mo zgraditev novega strelskega doma na Hujah. Leta 1966 smo ga začeli graditi in leta 1980 je bil moderno opremljen dom odprt. V občini imamo všteti s Struzevem še osem strelišč. Strelstvo je bistvu množičen šport, saj

vsak, kdor je član, tekmuje vsaj za Zlato puščico. Zmanjkuje nam denarja za moderno orožje in strelivo, pa tudi kakovost je vprašljiva, kar je problem predvsem za mlade, ki morajo s tem tekmuovati. Vsako leto bi morali kupiti vsaj 10 novih pušk, pa smo jih od leta 62 dalje komaj za prste ene roke. Kako so se pogoji za strelstvo poslabšali, pove podatek, da smo v letih 1965 - 1973, v zlatih časih za strelstvo, letno postreljali 400 do 500 tisoč zračnega streliva, od 30 do 40 tisoč specialnega zračnega streliva RVS, od 40 do 60 tisoč malokalibrskega in od 8 do 10 tisoč vojaškega. Lani so bile številke prepolovljene. Strelci s pištolami niso na boljšem. Omejevanje gre na škodo treningov, kjer varčujemo z vsakim metkom."

Urban Vitez, Boštjan Jalen in Andreja Malovrh, mladi kranjski strelci, so člani strelske sekcije Tone Nadižar pri Strelski družini Kranj. Najmanj dvakrat tedensko vadijo pod vodstvom Vladimira Žmitka. V svojih kategorijah so med najboljšimi na Gorenjskem, prve lovorike pa tudi že osvajajo v republiki. Upajmo, da zaradi slabih pogojev dela ne bodo zgubili volje, saj je škoda za vsak šport in tudi za strelstvo, če odneha talent.

J. Košnjek, slike: F. Perdan

Prepovedana smuka na ledeniku

Jesenice, 19. decembra - Zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti jeseniške občine naj bi končno sprejela odlok o naravnih spomenikih, saj se zdaj tudi izvršni svet strinja s strokovnim mnenjem, da je treba triglavskega ledenika zaščititi.

Zbori skupščine občine Jesenice na eni izmed minulih sej niso mogli sprejeti predloga odloka o razglasitvi naravnih spomenikov na območju Triglavskega narodnega parka, saj je bil zbor krajevnih skupnosti proti predlogu, ker se ni strinjal s tem, da bi bilo na Triglavskem ledeniku poleti prepovedano smučati.

Predlog je namreč prepovedal smučanje od 1. julija do 1. decembra, prav tako tudi postavljanje žičnic na ledeniku ter izkoriščanje ledu za pridobivanje vode. Delegacija krajevne skupnosti Kranjska gora pa je menila drugače, češ da smučanje ne bi prizadelo ledenika in bi le obogatilo turistično ponudbo gornjesavske doline. Poleti namreč na njem trenirajo mlajše smučarske selekcije. Po mnenju delegacije iz Kranjske gore naj bi bila tudi neumestna prepoved o izkoriščanju ledu za vodo, saj ob dejanskem pomanjkanju vode prepovedi ne bi upoštevali.

Regijski in republiški zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine sta ponovno posredovala mnenji, v katerih pravijo, da so v sedesetih letih raziskave pokazale, da se ledenik, ki je edini pravi primer rek ledenika v Jugoslaviji, zmanjšuje po »naravni« pot. Vsako smučanje poleti bi skrajšalo trajanje snežne odeje in pospešilo njegovo izginjanje. Vodo pa bi lahko planinska postojanka na Kredarici uporabljala iz ledeniškega odtoka, kjer je naravno taljenje ledenika.

Tudi jeseniški izvršni svet se je po ponovni obravnavi pridružil strokovnemu mnenju obeh zavodov in bo predlagal zboroma skupščine občine Jesenice, da končno sprejmeta odlok o razglasitvi naravnih spomenikov na območju Triglavskega narodnega parka.

Fraznik oboroženih sil in teritorialne obrambe - Ob letošnji 47. obletnici in prazniku oboroženih sil ter 20. obletnici ustanovitve teritorialne obrambe so se že minuli teden, ponekod pa tudi že prej, začele različne prireditve, športna in druga srečanja pripadnikov armade, mladine, zaposlenih v delovnih organizacijah in bivalkarjev po krajevnih skupnostih. Osrednje svečanosti pa bodo povsod na Gorenjskem ta teden, razen v trziški občini, kjer je bila priložnostna proslava že v soboto v domu družbenih organizacij v Podlublju. Na Jesenicah bo proslava v gledališču Tone Cufar jutri (v sredo) ob 19. uri, v Kranju pa v četrtek ob 11. uri v garniziji Stane Žagar. V Kranju bo 23. decembra tudi tovariško srečanje v Iskri Telematiki, predsednik občinske skupščine Ivan Torkar pa bo priredil sprejem za vojake v ponedeljek, 26. decembra. V radovljiski občini bo osrednja proslava v četrtek, 22. decembra, ob 17. uri v Poljčah, v škofjeloški pa bo jutri (v sredo) predsednik občinske skupščine pripravil sprejem za predstavnike garnizije in enot teritorialne obrambe in družbene samozaščite. - A. Ž.

Naj bo spet gimnazija!

Kranj, 19. decembra - Učiteljski zbor Srednje šole pedagoške, računalniške in naravoslovno-matematične usmeritve v Kranju je naslovil na strokovni svet SR Slovenije in vso slovensko strokovno javnost pobudo oziroma izziv, naj ob prenovi srednješolskih programov razmisli o oblikovanju splošne srednje šole.

Svojo pobudo učiteljski zbor gradi na sedemletnih izkušnjah reforme srednjega usmerjenega izobraževanja, utemeljuje pa jo predvsem s tem, da se večina absolventov srednjih šol, ki končujejo peto zahtevnostno stopnjo, vpiše v višje in visoke šole, za kar potrebujejo predvsem temeljno matematično, naravoslovno in družboslovno znanje; leto je najustreznejša podlaga za katerikoli fakultetni študij pa tudi za kasnejše prešolanje oziroma samoizobraževanje, ki ga narekuje nagel tehnološki in družbeni razvoj. Ne nazadnje bi se s splošno srednjo šolo, recimo ji kar gimnazija, ognili zdaj pretirano razdrobljenim, dragim in ne vselej najbolj kakovostnim programom tako imenovanih malih šol na obrobjih, s tem pa tudi pretirani migraciji srednješolcev.

Ne zaradi nostalgije, temveč zaradi praktičnosti in v stoletjih potrjenega kakovostnega imena naj ima ta splošna srednja šola spet ime gimnazija, še predlaga učiteljski zbor in dodaja, da se bomo s tem izognili kilometrskim imenom in nemogočim kraticam, obenem pa imeli ime, ki je že pred tisočletji pomenilo središče duhovnega življenja.

Na kranjsko ravno obnovljeni šolski poslopje so brez posebnih pomislekov ali lažne sramežljivosti že dali zapisati ime: GIMNAZIJA. Upajmo torej, da se bodo sponje, v katere je bilo katapultirano leto vkovano gimnazijsko poslopje, podrlje tudi v vsebinskem smislu.

Uradna slovesnost ob odprtju 91 let stare kranjske gimnazije bo ta četrtek. Naj zato danes povemo le to, da je obnovljeni stavba, kolikor se je dalo, verno podoba stare. Tudi kroglja na vrhu, ki so jo pospravili ob prenovi v januarju 1958. leta, je spet na svojem mestu.

H. Jelovčan

Pomoč Žirovnici in Blejski Dobravi

Jesenice, 19. decembra - Letos, 2. septembra, je bilo hudo neurje, ki je prizadelo precej škode predvsem v krajevnih skupnostih Blejska Dobrava in Žirovnica. Ko so posebne komisije pregledovale škodo, so ugotovile, da je bilo v Žirovnici na družbenih objektih in v okolici škode za 22 milijonov dinarjev, na Blejski Dobravi pa na zgradbi krajevne skupnosti in osnovne šole za 10 milijonov dinarjev.

Krajevni skupnosti za popravila in sanacijo škode nimata denarja, zato se je izvršni svet skupščine občine Jesenice odločil, da iz sredstev obvezne proračunske rezerve nameni potrebna sredstva. Tako bo krajevna skupnost Blejska Dobrava dobila 10 milijonov dinarjev in krajevna skupnost Žirovnica 22 milijonov dinarjev.

D. Sedej